

društvene obavijesti

Br. 111, srpanj 2013.
www.hkz-kkv.ch

DEMOKRACIJA KOŠTA ILI TKO JE TU LUD ?

Mi stojimo moralno i materijalno u blatu. Hoće li Bog tom bijednom narodu ikada pomoći? Čovjek gotovo da zdvoji, toliko se pojavilo kod nas kukavica, toliko ništarija i propalica, toliko ima lopovštine... Poštenje, dosljednost, karakter dan danas su kod nas potpuno suvišni pojmovi.

Piše:
Osvin Gaupp

Ne, prevarili ste se, gornji citat nije napisan ovih dana, iako vrlo dobro oslikava današnju situaciju u Hrvatskoj. To je zapisao u svoj dnevnik 31. prosinca 1880. g. August Šenoa, jedan od najznačajnijih hrvatskih pisaca, zagrebački purger i veliki Hrvat, o čemu svjedoči i ovaj privatni zapis iz kojeg proizlazi koliko mu je na srcu bila sudbina hrvatskog naroda i hrvatske domovine.

Na taj Šenoin zapis spotaknuo sam se čitajući prilog u ovim DO (str. 3) o tom velikanu hrvatske knjiženosti povodom 175-te godišnjice njegovog rođenja. Prije svega zapanjila me je podudarnost povijesnih događaja. U Šenoino doba je, nakon zanosa hrvatskog narodnog preporoda, došlo do sramotne hrvatsko-ugarske nagodbe, a u slijedu toga do srljanja u jugoslavensku tamnicu "kao gusaka u maglu", kako reče Radić. U naše vrijeme, nakon što smo se u Domovinskom ratu izbacili iz te tamnice, opet su u Hrvatskoj na površinu isplivali ljudi sa karakternim osebinama prema Šenoinom opisu, i opet srljamo u regionalnu suradnju kao guske u maglu. Samo ovaj puta sa jednom razlikom. Onda narod nije imao nikakvih mogućnosti odlučivanja, danas narod izabire te, koji zbog 128 neregistriranih kuna (što je sa napojnicama, mora li se i za njih izdati račun fiskalne blagajne?) zatvaraju restoran u sred sezone.

S druge strane, Šenoin vapaj „hoće li Bog tom bijednom narodu ikada pomoći“, Bog je saslušao. Okolnosti u kojima se nalazila Hrvatska, njezin međunarodni položaj i naoružanje, najbolje oslikava moje uvjerenje da nijedan strani političar ili vojni analitičar 1991. ne bi dao ni pišljiva boba za međunarodno

priznanje Hrvatske kao nezavisne države, o pobjedi Hrvatske u Domovinskom ratu da i ne govorim. Za prvo će nevjernik reći da nam je pomogla Njemačka, a vjernik će uporno i tvrdoglavo inzistiranje H. D. Genschera, tadašnjeg njemačkog ministra vanjskih poslova, moći objasniti samo božjim utjecajem, jer Nijemci se nikada više nisu u toj mjeri sukobili sa svojim europskim partnerima i to zbog stvari od koje nisu imali nikakve koristi. A za pobjedu u Domovinskom ratu nevjernik nema nikakvo pravo objašnjenje, odnosno samo ono da je *Milošević dobar čovjek pa je to sve bio dogovoreni rat*.

Za ovaj apsurd njegov bi kreator trebao dobiti priznanje za najgluplju izjavu stoljeća. Odmah iza nje po gluposti je nekadašnja izjava doživotnog ekspresjednika Mesića, kako je njegov savjetnik Budimir Lončar puno pomogao Hrvatskoj zatraživši od UN-a, kao predstavnik Jugoslavije, embargo na oružje svim zaraćenim stranama. Obje izjave nisu *balezganje* dvojice glupana, nego smišljeno zaglupljivanje naroda kako bi proveli određenu politiku.

Na istoj liniji je i izjava Linića, izgovorena u prijetecem tonu, da, ako se ne provede rasprodaja od hrvatskog naroda financiranih autoputeva, onda ne će biti novaca za mirovine. A što kad se taj novac od rasprodaje do slijedećih izbora potroši, a od autoputeva nikakvih prihoda, otkud onda novci za mirovine?

Linić i Milanović nas stalno uvjeravaju da novaca nema, ali ih milijunski troškovi Mesićovog ureda ne brinu. Isto tako ne brinu ih 84 mil. kuna, koliko je stajalo održavanje izbora za europski parlament odvojeno od lokalnih izbora, i to samo zato, jer je Milanović ocijenio da na posebnim izbornima kandidati njegove stranke imaju veće šanse. I on

zaglupljuje narod obrazloženjem da zbog različitih tema zajednički izbori nisu mogući.

A u bogatoj Švicarskoj pri svima izborima se glasa o 6 do 7 različitih tema, uvijek se na pr. referendumu spajaju sa drugim izborima kako bi se uštedjelo. U Švicarskoj to ide bez problema, ali u Hrvatskoj *demokracija mora nešto koštati*, reče Milanović. Isto vrijedi za referendum protiv gradnje golf igrališta na Srđu, jer su političari ocijenili da su na odvojenom glasovanju šanse veće za pad referenduma zbog nedovoljnog odziva glasača.

I na kraju moram se u svezi sa lice-mjerjem sadašnje vlade kad je riječ o štednji, dotaknuti i nas u dijaspori. Dok je bio u oporbi Linić je na svoj arogantni način tražio da se dijaspori oduzme pravo glasovanja, jer ne plaćaju porez u Hrvatskoj. Opet zaglupljivanje naroda, jer plaćanje poreza nije uvjet za pravo glasa nigdje u demokratskom svijetu. Sada su Linić i kompanija odjednom otkrili iseljništvo i u toj bezparici postali velikodušni, pa su tako primjerice financirali izdavanje pjesničke zbirke sa susreta izvandomovinskih pjesnika u Beču, kao i izdavanje časopisa "Libra" Hrvatskog kulturnog kluba u Švicarskoj.

Obzirom da zbog sličnosti imena, a ta je sličnost od osnivača Hrvatskog kulturnog kluba namjerno izabrana, nerijetko mnogi tu udrugu poistovjećuju sa Hrvatskom kulturnom zajednicom (HKZ), koja je osnovana 29 godina prije, polažemo veliku važnost na činjenicu da nije riječ o financiranju našeg časopisa. HKZ od 1999., to mogu sa sigurnošću tvrditi, jer sam od tada u upravnim tijelima HKZ-a, nije od hrvatske države niti tražila niti dobila ni kune za svoje projekte uključujući i izdavanje Društvenih Obavijesti.

Mi smatramo da izvandomovinske udruge, u najmanju ruku one na bogatom zapadu, trebaju svoje aktivnosti, uključujući i izdavačku djelatnost, financirati vlastitim sredstvima.

(Nastavak na stranici 43) ►

SADRŽAJ

	STRANA		STRANA		STRANA
Uvodnik	2	Istina oslobađa	20	Zbirka pjesama A.Ch. Jezerčić	39
Prigodna pjesma, A. Šenoa	3	Od štacuna do industrije	21	Poezija naših čitatelja	40
530 g. - Hrvatski Misal	4	Slika Hrvatske, uljepšana ili..	22	Pisma čitatelja	42
340 g. - Žene obitelji Zrinski	5	Hrvatska štiti Titove krvnike	22	Velika ostavka visokog stila	44
140 g. - Marija Jurić Zagorka	6	Hrvati, nepoželjna radna snaga	23	EU zabrinuta za život beba	44
Memorijalni stan Zagorke	7	Kaptolska ljekarna Sv. Marije	24	U Hrvatskoj najmanje provala	45
Idemo li prema gender društvu	8	HKZ na 7. prosvjedu "Krug za..	25	Albert Einstein - spoznaje	45
HHO o zdrastvenom odgoju	10	HKZ donacija mladim majkama	26	Tragikomična svakidašnjica	46
Hajka protiv Judith Reisman	11	Rezultati dječjeg natječaja	27	Obavijesti / Impressum	47
Ćirilica u Vukovaru	13	Pozornica za mlade	32		
Popis stanovništva 2011.	14	Humanitarni koncert za orgulje	33		
7. prosvjed "Krug za trg"	15	Preminuo Stipe Roščić	33		
Haaška presuda BiH Hrvatima	16	Kako sam upoznala Stipu	34		
Odvjetnica generala Praljka	16	Švicarski studenti otkrivaju HR	34		
Predstavnici u EU parlamentu	18	Dva slavja naših Gauppa	36		
F. Tuđman sanjao EU Hrvatsku	19	Proslava Dana državnosti	38		

Naslovnica

Poledina

175. GODIŠNJICA ROĐENJA NAJZAGREBAČKIJI SIN

AUGUST ŠENOA

(Zagreb, 14.XI.1838 – Zagreb, 13.XII. 1881.)

Priredila D. Gaupp

Hrvatski književnik August Eduard Šenoa bio je romanopisac, pripovjedač, pjesnik, kritičar i feljtonist. Obitelj Šenoa njemačkog je podrijetla, pa se u njihovoj kući govorilo njemački. Augustov otac Alois u Zagreb je došao iz Budima i premda je radio kao slastičar zagrebačkih biskupa Alagovića i Haulika, hrvatski nikada nije dobro naučio. Majka Teresija rođ. Rabač, bila je Slovakinja.

August Šenoa maturirao je na gornjogradskoj gimnaziji (1857.), a pravo studirao u Zagrebu i Pragu, no studij nije završio. Kako bi zaradio za život počeo se baviti novinarstvom. Iz Praga odlazi u Beč gdje radi u redakcijama listova *Glasonoša* i *Slavische Blätter*. 1866. se vraća u Zagreb, radi u redakciji lista *Prozor*. U seriji feljtona *Zagrebulje* komentira aktualne, često negativne pojave u zagrebačkoj svakodnevnicu: odnarođenost, njemčarenje, licemjerje i konformizam. 1868. postaje gradski bilježnik, a 20. lipnja iste godine ženi Slavu Ištvančić. U kolovozu je imenovan umjetničkim ravnateljem Hrvatskog zemaljskog kazališta u kojem 1870. postaje dramaturg.

1871. objavljuje svoj prvi roman *Zlatarovo zlato*. 1873. postaje gradski senator i stoga napušta kazalište. 1874. započinje uređivati vodeći hrvatski književni časopis *Vijenac*, što radi do smrti.

Imao je dva sina. Milan (1869.-1961.) je pisao je drame, pripovjetke, romane, no po profesiji je bio geograf i profesor zagrebačkog Sveučilišta. Branimir (1879.-1939.) je bio slikar i nastavnik Umjetničke škole u Zagrebu.

Najveći umjetnički domet Šenoa je ostvario kao romanopisac povijesnih romana. Napisao ih je pet: *Zlatarovo zlato*, *Čuvaj se senjske ruke*, *Seljačka buna*, *Diogenes* i *Kletva*, koju zbog smrti nije dovršio.

Velik je uspjeh postigao i povijesnim pripovjerkama (Propast Venecije, Smrt Petra Svačića, Šljivari, Anka Neretvan-ka, Vinko Hreljanović) i onima iz narodne predaje (Božja plahitica, Kameni svatovi, Kugina kuća, Postolar i vrag, Gvozdeni div, Prokleta klijet.).

U romanima i pripovijetkama iz suvremenog života obrađuje socijalne, političke i etičke probleme svojega vremena. Svim njegovim radovima namjera je ista, da budu sredstvo nacionalnog odgoja i prava škola rodoljublja.

Pjesme zauzimaju važnije mjesto samo u prvim godinama stvaralaštva. Pisao je i ljubavne pjesme, ali važnije su mu one političke, kojima je izražavao politički program Strossmayerova narodnjaštva (Na Ozlju gradu, Hrvatska pjesma, Budi svoj!, U slavu J. J. Strossmayera, Klevetnikom Hrvatske, Hrvat Bosni i dr.).

Šenoini prijatelji su tvrdili da je volio život i da je, predosjećajući svoj kraj, zavapio: "Ne dajte mi umrijeti, imam još toliko toga za napisati!" Posljednja riječ koju je izgovorio diktirajući *Kletvu* (nedovršen roman), dan prije smrti, bila je: "Hrvat". ■

Povijest se ponavlja onima koji iz nje nisu naučili!

"Svršeni su računi ove godine. Bila je Boga mi crna po nas Hrvate. Dobrote nedoživismo nikakove, zla i premnogo. Kiša i tuča, poplava poharala zemlju... 9. studenoga ošinu nas strahoviti potres te uništi u našem liepom Zagrebu mnogo liepih nada. Ne samo ljudi, ne samo Madjari i Austrijanci, i narav se proti nama urotila, sve zlo je navalilo na nas biedne Hrvate. Hoće li bolje biti? Mora jedan put, ta gore nemože biti nego što je sada. Da se ta crna godina i ljuto zavši, padala je danas u Zagrebu tuča. Vrieme je toplo, vlažno kao u proljeće, sniegu ni traga. Mi stojimo moralno i materijalno u blatu. Hoće li Bog tome biednome narodu ikada pomoći? upitah se često za ovih zadnjih dana godine. Čovjek gotovo da sdvoji, toliko se pojavilo kod nas kukavica, toliko ništarija i propalica, toliko ima lopovštine, da te groza hvata. Poštenje, dosljednost, karakter dan danas su kod nas gotovo suvišni pojmovi."

Napisao je u svome dnevniku August Šenoa na staru godinu, 31.12.1880. g. Umro je točno godinu dana poslije, 13.12.1881., sa samo 43 godine.

ZAGREBU

*Povrh starog Griča brda,
kao junak lijep i mlad,
smjele glave, čela tvrda,
slavni stoji Zagreb-grad;
živ, ponosit,
jak, prkosit,
kad slobode plane boj.
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

*Mnoge bure povrh njega
prosu svijeta udes ljut,
al' pod krilom našeg stijega
on stajaše tvrd i krut.
Ljutit stresa
juriš bijesa
i razmrvi vraga roj.
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

*Nad njim bljesnu zlatna zvijezda,
da ugleda druga drug;
kao soko iz svog gnijezda
u daleki prhnu jug
glas Hrvatstva,
doziv bratstva.
Preni mi se, rode, o!
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

*Ti uskrisi naše pleme,
ti rastjera duha noć,
ti nam siješ znanja sjeme,
ti nam dižeš roda moć.
Svjetlobornih,
umotvornih
glava rađaš silan broj.
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

*Kad zarudi mlada zora,
a iz zore dvor i hram,
zlatno polje, zelen-gora,
sjajna Sava, loze plam:
od miline
duša gine,
po krasoti bludeć' toj.
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

*Zagreb-grade, naša glavo,
Zagreb-grade, štite naš,
Zagreb-grade, naša slavo,
kao sunce ti nam sjaš.
Budi velik, jak k'o čelik,
tisuć' ljeta slavan stoj!
Tko tu kliko ne bi:
Slava, slava tebi,
Zagreb-grade divni moj!*

530 OBLJETNICA

HRVATSKI MISAL

PRVA KNJIGA TISKANA NA
HRVATSKOM TLU 1483.

Samo 30 godina nakon Guttenberg-ova otkrića tiskare i u Hrvatskoj je otisnuta prva knjiga. Bio je to *Hrvatski misal*, na kraju kojega stoji upisano „*Let gospodnjih 1483, meseca pervara, dni 22-i Misali biše svršeni*“.

Nažalost, ni ime onoga koji je knjigu

tiskao, ni ime mjesta gdje se to dogodilo, do danas nam nisu poznati.

Zašto smo onda sigurni da je to prva u Hrvatskoj tiskana knjiga? Zato, što u to vrijeme nitko drugi nije znao glagoljicu, samo Hrvati. Pouzdano se zna da su Misal za tisak priredili, korigirali i slova rezali samo naši ljudi.

Sačuvano je deset primjeraka različite očuvanosti: po jedan primjerak nalazi se u Beču, Sankt Petersburgu i Washingtonu, 2 primjerka u Vatikanu, jedan u Bolu na Braču i 4 primjerka u Zagrebu. ■

340 OBLJETNICA SMRTI I 370 OBLJETNICA ROĐENJA

SPOMEN NA ANU KATARINU, JELENU, JUDITU I ZORU VERONIKU ISTAKNUTE ŽENE IZ OBITELJI ZRINSKI

Uz 30. travnja, tragični nadnevak u povijesti obitelji Zrinskih i Frankopana te hrvatskoga naroda (1671.), ove godine prisjećamo se 340. obljetnice smrti Ane Katarine Zrinski i 370. obljetnice rođenja njezine najstarije kćeri Jelene.

Piše Agneza Szabo
Hrvatsko slovo 3.5.2013.

U povijesnome hodu hrvatskoga naroda zabilježene su brojne istaknute žene na brojnim područjima kulture i umjetnosti, ali i kršćanskoga nošenja križa u otajstvu svakidašnjice. Mnoge od njih bile su uzorne supruge i majke brojne djece; druge uzorne redovnice koje su se posvetile odgoju djece i mladih, ili pak liječenju i njezi bolesnika. Druge su zaslužne prosvjetne i kulturne djelatnice u širokom spektru tih pojmova, uključujući i različite grane znanstvenih područja. Djelovale su i na brojnim područjima gospodarskih i drugih strukovnih djelatnosti. Sve one svojim primjerima i djelima i danas služe svima nama. Zato ih i nastojimo upoznati.

Između brojnih i zaslužnih žena iz obitelji Zrinskih i Frankopana ističemo Anu Katarinu Frankopan, udanu Zrinski, i njezine tri kćeri: Jelenu, Juditu i Zoru Veroniku.

TEŠKE POLITIČKE PRILIKE

Ana Katarina Zrinski živjela je i radila u iznimno teškome političkome vremenu 17. stoljeća, koje je bilo prepuno teških političkih nepravda i još težih ratnih razaranja zajedno sa socijalnima. K tome su još došla teška iskušenja nezakonitoga pogubljenja njezina supruga bana Petra Zrinskoga i njezinoga brata Frana Krste Frankopana, kao i osobnoga progona Katarine, zajedno s njezinom djecom. U svemu tome Katarina se pokazala hrabrom kršćanskom ženom, koja je znala ponijeti svoj križ.

Ana Katarina Zrinski, kći je karlovačkoga generala grofa Vuka II Krste Frankopana. Svoj život i sve svoje sposobnosti uložila je u obranu zemlje od turske agresije, ali istodobno i u izgradnju kulture i prosvjete u narodu. Znali su, naime, svi hrvatski rodoljubi, da su kul-

tura i civilizacija uvijek bili i ostali sjajan štit hrvatske obrane i opstojnosti. Uz stalnu obranu zemlje, Katarinin otac Vuk II. Frankopan potaknuo je i dolazak franjevaca u Karlovac, koji su onamo došli 1657. A gvardijanu franjevačkoga samostana na Trsatu, Franji Glavinicu, pomogao je proširiti crkvu. Za uzvrat Glavinic je posvetio Vuku Frankopan suvoju knjigu *Cvit svetih*, ili *Život Svetaca*, koju je tiskao 1625. u Veneciji.

Osim osmanlijske agresije, ističemo i dugotrajne probleme teritorijalne cjelovitosti zemlje. Naime, Dalmacija je nezakonito prodana Mlečanima početkom 15. st., a početkom 17. st. uspostavljena je hrvatsko-slavonska vojnička granica. Doduše uz hrvatsku suglasnost, a imala je zadaću spriječavati prodore Turaka iz Bosne. Međutim, taj je veliki dio hrvatske zemlje uskoro apsolutističkom odlukom kralja Ferdinanda II habsburškog podređen carskim generalima, i tako zapravo zajedno s tamošnjim vlaškim doseljenicima izuzet ispod vlasti Hrvatskoga sabora i bana, gotovo punih 250 godina! (od 1630. do 1881.).

U takvim uvjetima, Vuk II. Krsto Frankopan Tržački (1578.-1652.), otac Katarine, premda je stekao visoku naobrazbu, i bio poznat kao vrstan govornik, shvaćajući potrebu hrvatske obrane od Osmanlija, radije se posvetio vojnoj službi. Zato je imenovan generalom hrvatsko-slavonske vojne granice (Krajine) i bio je jedini Hrvat koji je tu visoku vojničku čast obnašao.

U takvom ozračju on i njegova supruga Uršula, rođ. Inhofer, rodili su i odgojili troje djece. Bili su to: najstariji sin Juraj IV., zatim kći Ana Katarina i najmlađi sin Fran Krsto Frankopan.

FRANKOPANI I ZRINSKI

Ana Katarina Frankopan rođena je u Bosiljevu kraj Karlovca g. 1625. Kao većina velikaške djece, i Katarina je bila

pomno odgojena i stekla je temeljito obrazovanje. Uz materinski hrvatski jezik, poznavala je još njemački, mađarski, latinski i talijanski. Udala se za grofa Petra Zrinskoga, budućega hrvatskoga bana i vođu otpora protiv bečkoga centralizma i apsolutizma prema Hrvatskoj. Svečanost crkvenog vjenčanja obavljena je u Karlovcu, u župnoj crkvi Presvetog Trojstva, 27.10.1641. Prema zapisu povjesničara Radoslava Lopašića: *"Bili su to najljepši svatovi, što ih je Karlovac ikada vidio. Slavni knez Petar Zrinski pozove od svih strana ugledne goste da nazoče njegovu vjenčanju s Anom Katarinom Frankopan. Iza crkvenog vjenčanja, slijedio je svečani objed u domu Frankopanovih, a među uzvanicima bili su zastupnici kralja Ferdinanda III. i Mletačke Republike, množina velikaša, plemića, građana, a nazočili su i slobodnjaci i kmetovi. Pred večer drugog dana vratili su se Zrinski u svoj grad Ozalj."*

U braku sa suprugom Petrom, Ana Katarina Zrinski bila je majka četvero djece: Jelene (1643.-1703.), Ivana Antuna (1651.-1703.), Judite (1652.-1699.) te Zore Veronike (1658.-1735.). Jelena, najstarija među njima udala se 1666. za uglednoga ugarskog velikaša Franju Rakoczyja, i tako u prvi čas umakla sumnjičenju bečkoga dvora, kad je ovaj na nezakoniti način sudio njezinu ocu i ujaku Krsti Frankopan, te ih pogubio 30. travnja 1671. i unatoč izričitoga protivljenja Svete Stolice.

Jelenina sestra Judita stupila je već prije u samostan Sestara Klarisa u Zagrebu, gdje se uz redovničko ime Petro-nila, posvetila odgoju hrvatske mladeži, a brat Ivan Antun nalazio se na studiju vojnih i humanističkih znanosti, ali je interniran u Pragu, kad je njegov otac zajedno s Krstom Frankopanom uhićen na putu u Beč radi izmirenja s kraljem.

►

I najmlađa Veronika kasnije je postala redovnica.

KATARININ KNJIŽEVNI RAD

No vratimo se još u ranije godine njihova života. Uz kršćanski odgoj svoje djece, Katarina je surađivala i u političkim poslovima svoga supruga, bana Petra Zrinskog, a bavila se i književnim radom. Poznata je i kao podupirateljica i dobrotvorka. Tako je o njezinom trošku tiskan u Beču 1661., na hrvatskome jeziku, molitvenik, što ga je napisao isusovac Baltazar Milovec pod naslovom *Dvojni dušni kinč*. Iste 1661. tiskala je Katarina Zrinska u Mletcima i molitvenik, koji je sama napisala pod naslovom: *Putni tovaruš*. U predgovoru čitamo da ga je Katarina namijenila cijelom hrvatskom narodu, muškarcima i ženama, da im bude od koristi i na pomoć na njihovu putu u vječnost. Katarina je također napisala da ga posvećuje na slavu Presvetog Trojstva i na čast presvetoj Djevici Mariji, okrunjenoj kraljici neba i zemlje, svojoj milostivoj zaštitnici u svakoj potrebi, i na čast svima Svetima. U uvodu molitvenika Katarina tumači i razlog tiskanja, a ta je manjak knjiga na lijepom hrvatskome jeziku, i potreba duhovne obnove naroda.

Drugo izdanje molitvenik Katarine Zrinske doživio je nakon njezine smrti, 1687. i potom i 1715. U novije vrijeme, 2005. priređeno je i četvrto izdanje Katarinina molitvenika u Čakovcu, u nakladi Matice hrvatske.

Bavila se Katarina Zrinska i pjesništvom. Iz zbirke njezinih pjesama vidi se da je pripadala "ozaljskom" književnom krugu. Već za vrijeme samih priprema za ustanak, Katarina je bila uključena u važne diplomatske djelatnosti, osobito nakon što je njezin suprug Petar Zrinski nakon namještene smrti njegova brata bana Nikole Zrinskoga (1664.) imenovan banom. U nadi da će biti daleko manje primjećena, Katarina je 1664. putovala u Veneciju na političke pregovore Petru Bonsyju, poslaniku francuskoga kralja Luja XIV. te ga obavijestila o pripremama za ustanak, kojemu se pridružio i njezin brat Krsto Frankopan. Nakon Bonsyjeva odlaska u diplomatsku službu u Poljsku, pregovori su nastav-

ljeni preko Gremonvillea, francuskog poslanika u Beču (1665.) Prema uputama svoga supruga, Katarina je požurivala ostvarenje obećane francuske pomoći u novcu te iskazala spremnost bana Petra Zrinskoga da se on, francuski kralj Luj XIV., izabere na hrvatsko i ugarsko prijestolje, znajući da je on u sukobu s kraljem Leopoldom zbog diobe španjolske baštine. Luj XIV. željan što veće vlasti, ovu je ponudu u početku načelno prihvatio. Ali, uskoro se izmirio s kraljem Leopoldom, pa su hrvatsko-francuski pregovori propali.

DIPLOMATSKI POSLOVI

Katarina je uskoro putovala u Beč, ali po jednom drugom diplomatskom poslu. Željela je iskoristiti svoje tamošnje veze u pogledu Petrova imenovanja za vrhovnog generala hrvatsko-slavonske vojničke granice, što mu je nakon smrti njezina oca Vuka II i pripadalo. No budući da je bečki dvor već bio doznao za Petrove namjere u pogledu ustanka, čast generala dobio je stranac, grof Josip Herberstein. A kada je Petar zbog toga došao u još veće nesuglasje s bečkim dvorom te u naglosti doviknuo i samome kralju Leopoldu I.: "Još ćete me se bojati!" Katarina je nastojala ublažiti na bečkom dvoru loš dojam koji je Petar tada ostavio. Zatim je otišla svojoj kćeri Jeleni i zetu Rakoczyju u Ugarsku, i tamo je razvila živu diplomatsku aktivnost u pogledu pripremanja otpora i obrane Hrvatske.

Zbog daljnjih sukoba s dvorom, kao i opasnosti od novog napada Turaka, Petar Zrinski se odlučio nagoditi s Turcima, u čemu nije uspio. Turci su potajno obavijestili bečki dvor o Petrovim namjerama. Kad je Zrinski shvatio nevjernost Turaka, pokušao se preko zagrebačkog biskupa Martina Borkovića izmiriti s kraljem. Budući da je carska vojska već stajala pred vratima Međimurja Zrinski i Frankopan pošli su u Beč na izmirenje. Na put ih je spremila sama Katarina. Oproštaj je krajem 19. st. likovno ovjekovječio Oton Iveković.

Ali čim su početkom travnja 1670. prekoračili austrijsku granicu, kod Bečkog Novigrada, odmah su uhićeni, zatočeni u tamnicu i stavljeni pred sud, koji

ih je nakon jednogodišnjega suđenja, osudio na smrt.

Međutim, dok su zatočeni ban Petar Zrinski i njegov šurjak mladi Fran Krsto Frankopan trpjeli jednogodišnje montirano suđenje, uslijedila je od carske vojske pljačka Zrinskova dvora u Čakovcu, a onda i ostalih zrinsko-frankopanskih gradova i imanja u Hrvatskoj.

Već sredinom srpnja 1670. Katarina je po nalogu kralja Leopolda I., zajedno s kćerkom Veronikom morala napustiti Čakovec. Obje su internirane u samostan dominikanki u Grazu. Za vrijeme zatočeništva u Grazu i tamošnje istrage, Katarina je svu krivnju za pripremanje ustanak preuzela na sebe. Osim toga, nije znala što se dogodilo s njezinim mužem i bratom. Ne znamo je li ikada doznala za njihova oproštajna pisma i pogubljenja.

U veljači 1672. Veronika je kraljevom odlukom odvojena od majke i otpremljena u samostan ursulinki u Celovac. Godinu dana poslije, Ana Katarina Zrinski umrla je u Grazu 16.11.1673. Veronika je poslije ušla u samostan dobivši ime Aurora Konstancija od Pohodenja Marijina. Kao uzorna redovnica umrla je 1735. Družba Braće hrvatskoga zmaja postavila je u uršulinskoj crkvi gdje je pokopana 1927. lijepu spomen-ploču s odgovarajućim napisom. ■

Ana Katarina Frankopan Zrinska

Oproštaj Katarine i Petra Zrinskog

140 OBLJETNICA ROĐENJA MARIJA JURIĆ ZAGORKA

(*1.1.1873. selo Negovec kraj Vrbovca -
† 30.11.1957. Zagreb)

PRVA ŽENA U NOVINARSKOJ PROFESIJU
U HRVATSKOJ I JEDNA OD RIJETKIH
NOVINARKI U CIJELOJ TADAŠNJOJ
EUROPI

Priredila D. Gaupp

Marija Jurić Zagorka izbjegavala je navesti točne podatke o datumu rođenja, pa je tako čak i na nadgrobnoj ploči na Mirogoju pogrešno navedeno 1.3.1879. Istraživanjem crkvenih knjiga rođenih, ustanovljen je točan datum 2.3.1873. g. Roditelji, majka Josipa Jurić rođena Domin i otac Ivan Jurić, živjeli su na plemićkom imanju grofa Erdödyja - Negovec, u blizini Vrbovca na kojem je otac bio upravitelj, pa se Marija tamo i rodila. Grof Erdödy i njegova supruga bili su krsni kumovi i dali su joj ime Marianna. Nedugo nakon Marijina rođenja, roditelji su se preselili na imanje Golubovec u blizini Krapine, čiji je vlasnik bio barun Geza Rauch. Tu je provela djetinjstvo i dobila privatnu poduku na mađarskom jeziku zajedno s plemićkom djecom. Višu djevojačku školu završila je kod Sestara milosrdnica u Zagrebu. Unatoč njevoj natprosječnoj darovitosti, iskazanoj kreativnim pisanjem i pokretanju učeničkih novina, roditelji joj nisu omogućili daljnje školovanje. U to vrijeme, 1885./86. Zagorka osniva svoje prve novine, *Samostanske novine* koje je sama uređivala, pisala i „distribuirala“ – imala je, naime, samo jedan uvezani primjerak koji je posuđivala ostalim učenicama na čitanje. Novine je punila vlastitim pričama, ali i pripovijestima starog Tenšeka, seljaka s imanja, koji joj je u djetinjstvu pričao brojne narodne priče. No, te učeničke novine dovele su Zagorku u prvi u nizu mnogih sukoba s okolinom. Nadstojnica samostana je njezine novine smatrala „zločinom protiv javne sigurnosti, mira i poretka“. Iste godine Zagorka je doživjela još jedan, puno teži sukob. Na svečanom prijemu u čast tadašnjeg bana Hédevryja, koji se održao na Rauchovu imanju, izmijenila je pozdravni govor bez znanja svojih roditelja i baruna Raucha. Obratila se Hédevryju moleći ga da zaštiti hrvatski narod od mađarskog ugnjetavanja, što je izazvalo politički incident i dovelo Marijinog oca u nezavidan položaj.

1887./88. piše domoljubnu dramu u stihovima naslovljenu *Katarina Zrinska*. 1889. nekoliko mjeseci prije završetka školske godine i zadnjeg razreda u školi Sestara milosrdnica, Zagorka na majčin zahtjev mora napustiti školu i vratiti se kući. U ljeto 1890. osniva i uređuje krapinski učenički list *Zagorsko proljeće* i

to pod muškim pseudonimom *M. Jurica Zagorski*. No, prvi i jedini broj toga lista odmah je zabranjen, zbog njenog uvodnika „Duh Matije Gupca optužuje što kasnija pokoljenja nisu iskoristila prolivenu krv i još danas robuju“.

14.09.1890. roditelji je udaju za 14 godina starijeg Andriju Matraya, Mađara i šefa željezničke postaje u Zaboku, koji ubrzo nakon vjenčanja biva premješten u Szombathely. U prisilnom braku Marija je nesretna, pa čak na neko vrijeme završava i u sanatoriju zbog nervnog sloma. I dalje piše, ali potajice, usavršava se u mađarskom i njemačkom jeziku, pohađa telegrafski tečaj. Muž okriiva njezin spisateljski talent, te je želi pretvoriti u mađarsku književnicu. Bezuspješno, jer Marija je izrazito domoljubna. Kada hrvatski studenti 16.10.1895. povodom otvorenja nove zgrade HNK i posjete cara Franje Josipa I u Zagrebu spaljuju mađarsku trobojnicu, Marijin muž traži od nje da u mađarskim novinama osudi taj događaj. Ona ne samo da to odbija napraviti, nego piše hvalospjev hrvatskim studentima. Napisala je i politički članak „Korbač i zob“ koji je poslala mađarskim opozicijskim novinama, a taj je izazvao pravu buru i sukob mađarske vlade i opozicije u saboru. Muž joj prijete ponovnim zatvaranjem u ludnicu, pa Zagorka uz pomoć slovačke sluškinje koja joj je posudila svoju odjeću, bježi vlakom natrag u Hrvatsku.

Kratko vrijeme živi kod rođaka u Sremskoj Mitrovici. Oni je ubrzo izbacuju iz kuće optužujući je za skandal i nemoral, samo zato što je pisala političke članke za *Hrvatski branik*. Tada dolazi u Zagreb, i saznaje da ju je muž proglasio neuračunljivom i za njom rado raspisati tjeralicu. Zagorka je ponovno zatvorena na psihijatriju u tadašnjoj Zagrebačkoj bolnici u Gajevoj ulici. Ubrzo je puštaju na slobodu, jer se ustanovilo da je psihički zdrava. Zagorka se skriva pod lažnim imenom, živi od prodaje obiteljskog

nakita, a nakon što je postala punoljetna, raskida svoj brak, ali i veze s roditeljima koji joj nisu pružili pomoć i podršku.

Zagorka počinje pisati za tada vodeći list *Obzor*. 31.10.1896. izlazi njezin članak „Egy perc“, prvi kojeg je potpisala pseudonimom *Zagorka*. U članku piše o problemu upotrebe isključivo mađarskog jezika na željezničkim postajama u Hrvatskoj zbog čega hrvatsko stanovništvo često ulazi u pogrešne vlakove. Usprkos protivljenju tadašnjeg glavnog direktora Dioničke tiskare koja je izdavala *Obzor*, Šime Mazzure (koji kaže: *Novinarsko je zvanje isključivo muško, a Vi baš ni po čemu nemate sposobnosti za to. Tko hoće pisati u Obzoru mora biti netko.*), uz zaštitu Strossmayera ipak ulazi u redakciju lista. Radi kao korektor i referent, piše anonimno, afirmira se kao politička novinarka, posebno prateći hrvatsko-mađarsku politiku i izvještavajući sa zasjedanja hrvatsko-mađarskog sabora. U *Obzoru* je radila 22 godine (do 1918.).

U svom se radu susretala s mnogim teškoćama. U to se vrijeme smatralo sramotnim i nemoralnim da se žena bavi novinarstvom, da još k tome sjedi u redakciji i svojim imenom potpisuje političke članke. Zagorka je, međutim, radom i upornošću uspjela od anonimne referentice postati prva politička novinarka s europskom reputacijom.

Njezin politički angažman nužno se odražuje u borbi za ženska prava. 1897. osniva prvu žensku sindikalnu organizaciju u Hrvatskoj – *Kolo radnih žena* – radnice Dioničarske tiskare.

Često je pisala pod pseudonimima, od onoga prvoga muškoga *M. Jurica Zagorski*, preko *Iglica* pod kojim je objavljivala humoreske i satire, *Neris*, *Jedna spisateljica*, *Hrvatica Z.*, *Petrica Kerm-puh* do najpoznatijeg *Zagorka*.

1899. u *Obzoru* objavljuje svoj prvi roman *Roblje*. Iste godine roman je objavljen kao knjiga, a biskup Strossmayer pokriva troškove tiskanja. On u to vrijeme sve više potiče Zagorku na pisanje povijesnih romana, jer mu nije bilo pravo što hrvatski čitatelj odrasta na njemačkom jeziku. Zagorka je to shvatila kao poziv, no povijesnim se romanima počinje intenzivnije baviti tek nakon 1910. g. (kada je Strossmayer već bio pet godina mrtav).

Marija Jurić Zagorka je bila prva hrvatska profesionalna novinarka i prvi politički reporter. Bila je među osnivačima Hrvatskog novinarskog društva, osnovanog 20.11.1910. u Zagrebu. Pokreće i uređuje prvu hrvatsku žensku reviju *Ženski list* (1925.-1938.) i časopis za ženu i dom *Hrvaticu* (1939.- 1941.) Sudjeluje u osnivanju *Društva hrvatskih književnica* (1936.-1939.) s Boženom Begović, Zlatom Kolarić Kišur, Zdenkom Jušić-Seunik i Ivankom Vujčić-Laszowski. ■

Lijevo: Kuća na zagrebačkoj tržnici Dolac br. 8, u stanu s balkonom živjela je, radila i umrla Marija Jurić Zagorka. Desno: radna soba Marije Jurić Zagorke i njena bista

DOLAC BR. 8 MEMORIJALNI STAN MARIJE JURIĆ ZAGORKE

PIŠE: D. GAUPP

Romani Marije Jurić Zagorke obilježili su moju mladost. Zbog stalnog ismijavanja "kritičara" poput Đalskog, koji je njezina književna ostvarenja nazivao *šundliteraturom za kravarice*, mnogi su roditelji nerado gledali Zagorkin roman u ruci svoga djeteta. No, kod čitatelja je bila popularna, a njeni su se romani čitali, ako nije bilo drugačije moguće, onda pod poplunom s baterijom u ruci.

Bilo je doduše i onih koji su shvatili vrijednost Zagorkinih romana. Tako je književnik Pavao Pavličić u *Pismima slavnim ženama* napisao: "Vi ste uranili u svemu, i možda bi tek ovo bilo pravo vrijeme za Vas."

Kada sam saznala da je Zagorkin stan otvoren za javnost, bilo je samo pitanje vremena kada ću ga posjetiti. U sred Zagreba, na tržnici Dolac broj 8, 2. kat, živjela je, radila i umrla Marija Jurić Zagorka. Stan je pretvoren u muzej, ali još nije dovršen i nisu sve prostorije dostupne posjetiteljima. Da sam ga ipak cijeloga smjela pogledati, zahvaljujem vjerojatno činjenici što ne živim u Hrvatskoj i tome što smo moja prijateljica i ja bile jedini posjetitelji toga dana.

Ono što smeta puno više od nedostupnih prostorija, jeste to što na ulazu u zgradu ništa ne upućuje na postojanje muzeja. Čak ni na zvonima nema traga *Zagorki*. Poslije smo saznali da je u stanu privremeno smješten *Centar za ženske studije* koji uređuje postojeći materijal o *Zagorki* i prikuplja novi. Njihovo je ime navedeno na zvonu.

U Zagrebu je 2011. pokrenuta inicijativa za osnivanje gradskog sajma rabljenih knjiga i nosača zvuka na Dolcu

(ideja Saše Šimprage, autora knjige "Zagreb, javni prostor"). Sajam bi se trebao održavati jednom tjedno u kasnim popodnevnim i večernjim satima na ispražnjenom prostoru Tržnice Dolac. Tako bi taj, u večernje sate neiskorišten, prostor bio obogaćen novim sadržajem i to bez ikakvih daljnjih ulaganja. Nazvati ga treba "Zagorkin sajam" u čast Marije Jurić Zagorke, koja je, osim što je stanovala na Dolcu, zadužila Zagreb i hrvatsku kulturu.

Centar za ženske studije podržava inicijativu i smatra da je ideja *Zagorkina sajma* primjer kreativne nadogradnje grada sadržajem od javnoga interesa i to oslanjanjem na povijest lokacije, te odavanjem počasti osobi čije je djelovanje neodvojivo od Zagreba.

Nadam se da će i odgovorni za grad Zagreb podržati ovu inicijativu. Neostvariva bi mogla postati samo ako Linić prodavačima knjiga bude nametnuo svoje "fiskalne blagajne". ■

Romani Marije Jurić Zagorke

Roblje (1899.), Vladko Šaretić (1903.), Kneginja iz Petrinjske ulice (1910.), Grička vještica (1914.), Republikanci (1914.-16.), Crveni ocean (1918.-19.), Kći Lotrščaka (1921.-22.), Tozuki (1922.), Kaptolski antikrist (1925.-26.), Modri đavo (1926.), Plameni inkvizitori ili kameni križari (1928.-29.), Krijeposni griješnici (1929.-30.), Gordana (1934.-35.), Vitez slavonske ravni (1937.-38.), Kraljica Hrvata (1937.-39.), Kamen na cesti (1938.), Mala revolucionarka (1939.-40.), Pustolovine novorođenog Petrice Kerempuha (1939.-40.), Jadranka (1953.).

Na slici desno: Čestitka činovnika Tipografije i prijatelja prigodom 50. predstave "Grička vještica" 06.04.1930. ■

ZDRAVSTVENI ODGOJ U HRVATSKIM ŠKOLAMA

IDEMO LI PREMA "GENDER"-DRUŠTVU?

Piše: mons. Nikola Radić
Glas Koncila 16. siječnja 2013.

Što je u pozadini zdravstvenog odgoja koji se nameće u školi? Vrlo je vjerojatno da se mnogi čitatelji još nisu sreli sa riječju "gender". No, to ni za dlatku ne umanjuje aktualnost ove teme, koju pak počinju osjećati tek oni koji se u konkretnom životu počinju s njom susretati. Gender je engleska riječ koja doslovno znači "rod", a kod nas je službeno prevedena izrazom "rodni identitet". No, što sve iza te riječi stoji, pokušat ću ukratko objasniti u ovom članku.

NEKOLIKO VIJESTI IZ EUROPE I SVIJETA

Američka agencija CNA javlja u studenom 2007. g. kako je u Sacramentu (Kalifornija) u jednoj srednjoj školi uveden "gender-switch-day", t.j. dan kada dječaci imaju doći u školu odjeveni u ženska, a djevojke u muška odijela. Budući da su se roditelji pobunili, "gender-switch-day" je kao takav ukinut, ali škola u svom programu u istom pravcu potiče i odgaja i dalje svoje učenike/učenice.

Agencija WorldNetDaily javlja 13. listopada 2007. da po kalifornijskom zakonu SB777 u državnim školama treba izbaciti iz upotrebe riječi mama i tata i isto tako suprug i supruga, a dječacima i djevojčicama je sada dopušteno da mogu koristiti ženske odnosno muške WC-e kako ih je volja, dečkima se ne smije zabranjivati da idu u ženski, niti djevojkama da idu u muški WC. Nekoliko mjeseci poslije (1.2.2008.) ista agencija javlja da je Engleska najavila sličnu inicijativu glede tata i mama.

Neupućenom čitatelju ti slučajevi mogu izgledati kao neki čudni ekscesi, no to uopće nije tako. Ovih nekoliko nasumce izabranih primjera navedeno je da možete osjetiti da se "iza brda nešto valja". I doista se "valja", i to uglavnom bez znanja javnosti. A da je to istina, možda ste jedan dokaz i vi sami koji ovo čitate, jer još ni čuli niste za riječ *gender*.

GENDER-IDEOLOGIJA

Moram se ispričati čitatelju što sam jednostavno prisiljen upotrebljavati stanovitu englesku terminologiju u ovom članku. Cijela Europa je prisiljena činiti tako, jer se drukčije i ne da.

U svijetu se odvija prava kulturna revolucija koju promiču mnogi politički, vladajući, i drugi utjecajni krugovi koji korak po korak zaposjedaju sve društvene institucije s ciljem da promijene srž strukture ljudskog društva. Riječ je o

tome da čovjek samoga sebe treba drukčije shvaćati, razumjeti i - dakako - doživljavati. U pozadini stoji jedna nova ideologija, *gender-ideologija*, koja si već tamo od 1970-ih godina probija put želeći ovladati općim javnim mnijenjem.

Da bi se shvatila bit ove kulturne revolucije, treba najprije razumjeti nekoliko riječi - izraza koji se na tom području stalno vrte i s kojima se ljudi susreću, a da ih često ni ne razumiju.

Osnovna riječ *gender* je engleski gramatički pojam kojim se označuje rod neke imenice (muškoga, ženskoga ili srednjega roda). No, ovdje ta riječ nije više gramatički pojam, nego je oznaka za čovjekov rod. Ljudi se rađaju biološki određeni spolom, ženskoga su ili muškoga spola. Tim biološkim određenjem čovjek je prirodno određen ili kao muškarac ili kao žena, drugim riječima: spol mu određuje i rod; ono što je po spolu, to je i po rodu. Tako u prirodi.

No nije tako u *gender-perspektivi* (perspektiva roda). Na IV. svjetskom kongresu žena u Pekingu 1995. izrađena je platforma djelovanja u koju je službeno uveden pojam *gender-perspektive*. Gender perspektiva dokida to preklapanje spola i roda. Spol i rod treba odvojiti, jer je taj spoj, tvrde oni, društveni konstrukt. To su za njih dvije potpuno različite stvari pa biološke razlike ne bi više imale nikakvu ulogu ni u određivanju nečijeg roda, kao ni njegove spolne orijentacije.

Drugim riječima, kada se dijete rodi ono ima samo biološki određen spol, ali nema nikakvog roda, ono je '*bez-rodno*'. Tek kasnije će ono izabrati svoj rod (a može ga i ne izabrati, odnosno biti bez roda) jer odabir roda i spolne orijentacije spada u područje osobne slobode svakoga ljudskog bića. Muškarci i žene kao muški i ženski rod u dosadašnjem smislu prestaju postojati. Sada svatko od njih (muško i žensko) mogu postojati u najmanje tri *gender-verzije*: heteroseksualnoj, homoseksualnoj i biseksualnoj...

No tome ovdje nije kraj; već sada *gendera* ima mnogo više: trans, querr, animal, pedo, tris, incesty..., a mogu se po želji i umnožavati. Oni trebaju biti društveno priznati i svi ravnopravni u svemu. Zato ih treba legalizirati. Zasad ih obično legaliziraju 5-6. Budući da ne postoji nikakva objektivna norma koje bi se zakonodavna tijela trebala držati nego to ovisi isključivo od njihove odluke, pitanje je samo vremena kada će se bilo koji *gender* legalizirati.

GENDER MAINSTREAMING

Spomenuta *gender-perspektiva* prema Pekinškoj deklaraciji treba postati *mainstream* društvenog života i tako dobivamo još jednu, možda i najčešće upotrebljavanu riječ *gender mainstreaming*. *Mainstream* je glavna struja (mišljenja), uvriježeno mišljenje u društvu. Ovim se izrazom kao naslovom najpotpunije pokriva sve što se na tom području misli i događa. Pekinška deklaracija to jednom sržnom rečenicom objašnjava: "*Vlade i druga utjecajna tijela trebaju promicati aktivnu i jasnu politiku da gender-perspektiva postane uvriježeno, vodeće mišljenje (mainstreaming) u čitavoj politici i svim njihovim programima*".

Pekinška 'akcijska platforma' nije prema međunarodnim zakonima mogla biti više nego preporuka svim zemljama, no nju su već 1995. usvojili Ujedinjeni narodi i prihvatili kao obveznu platformu svoga djelovanja (to je i bio cilj!). Idućih 10 godina nju je potpisala i konkretnim političkim mjerama provela 191 zemlja. Program sada vode Ujedinjeni narodi. Kofi Annan je 16.11.2006., govoreći o reformi UN-a, predstavio *gender-equality* (jednakost svih *gendera*) kao središnji cilj kojemu UN trebaju težiti stavljajući to u centar svih aktivnosti država članica, te isto tako kod programiranja budžeta za razvoj. To neuvijeno znači da države koje ne bi prihvatile i provodile tu ideologiju neće dobiti novaca od financijskih institucija koje su ovisne o UN-u. Već 1996. g. UN je u tome slijedila Europska Unija.

Temeljne misli *gender-ideologije* dolaze iz marksističke utopije o besklasnom društvu. Engels je pisao da je podjarmljivanje žene u braku početak i prazor svih podjarmljivanja i iskorištavanja u ljudskom društvu. Drugim riječima: prva se klasna podjela, i prema tome prva nepravda uopće, bazira na spolu. Da bi se žena oslobodila podčinjenosti i bila jednaka, nije dovoljno muškarce lišiti njihovih privilegija, nego se čovjek kao takav mora osloboditi klase spola, tj. ljudsko se društvo treba osloboditi podijeljenosti na muškarce i žene. Sve se razlike, koliko je god moguće, trebaju ukloniti.

Gender-ideologija preuzela je marksističku formulu da biti različit znači biti nejednak, a nejednakost je nepravda. (Zanimljivo je uočiti kako su pojedine ideologije u prošlosti pokušavale stvoriti novi svijet i novoga čovjeka gradeći svoju viziju na sukobima u ljudskom društvu: marksizam je kao polugu imao klasnu borbu, nacizam sukob rasa, a sada *genderizam* uvodi sukob roda/rodova.)

Utjecajna *gender-feministica* S. M. Okin tvrdi da pravedno društvo ne može prihvatiti nikakve muške ni ženske uloge; za nju "spolne razlike ne trebaju imati većeg značenja od različite boje očiju". ►

Taj se cilj ne može drukčije postignuti nego da se spolne razlike između muškaraca i žena što više zamute, da bi se na kraju čovjekova dvospolnost potpuno obezvrjedila i isključila. Tome, međutim, stoje na putu sva biološka istraživanja, koja nedvosmisleno govore da su muškarac i žena po prirodi različiti, ne samo po anatomiji nego u cijelom svom biću.

Zato *gender-perspektiva* ne polazi od spola kao temeljne datosti, nego na centralno mjesto stavlja pojam roda (*gender*). Rodu pak mijenja značenje u smislu da je on samo društveno konstruirana uloga, koja je radikalno odvojena od bilo kakve tjelesne ili biološke osobine. S takvim se rodom onda može činiti i ono što je sa spolom nemoguće. Rod postaje po želji promjenjiv. Ta je fluidnost - promjenjivost roda (rodnog identiteta, *gendera*) - reći će K. Bornstein - "sposobnost da čovjek može slobodno i svjesno za sebe izabirati određeni 'gender' ili neograničen broj 'gendera' za neko određeno vrijeme, mijenjajući ga koliko hoće. Fluidnost 'gendera' ne pozna ni granice ni pravila" (K. Bornstein, *Gender-Outlaw: On Men, Women and the Rest of Us*, NY 1994, p. 52).

Pojam jednakosti u ovoj se ideologiji drukčije shvaća. To ne znači više da muškarci i žene imaju jednake šanse i jednaka prava, nego da su na svim područjima (radnim, profesionalnim, društvenim...) jednako zastupljeni, po formuli 50:50. Zato se žene trebaju što prije nakon poroda vratiti na posao s punim radnim vremenom, dok za djecu treba sve više brigu preuzimati država. (Zato treba graditi što više jaslica i vrtića.)

Glavna zapreka ostvarenju ove zamišljene statističke jednakosti svakako je materinstvo, jer zatrudnjeti i dojiti može samo žena. Da bi se ipak žena mogla što više izjednačiti s muškarcem, *gender-ideolozi* vide rješenje u poticanju na abortus. Tako će se žena u svakom trenutku moći osloboditi tereta materinstva.

Osobine kojima su muškarci, odnosno žene, više ili posebno obdareni, treba smatrati spolnim stereotipima kojih se treba sramiti. Europska Unija je 2007. u svojim zakonima već predviđala mjere za borbu protiv spolnih stereotipa. Primjera sličnih ovome kojima se *gender-ideologija* ukorjenjuje i konkretizira ima u europskom zakonodavstvu već jako mnogo.

HOMOFOBIIJA

Stvorena je i nova riječ kojom se obilježavaju oni koji se ne slažu s *gender-ideologijom*. To je *homofobija*. EU-parlament je 2006. usvojio "Rezoluciju o homofobiji u Europi". U toj je rezoluciji *homofobija* stavljena na istu razinu sa rasizmom, ksenofobijom i antisemitizmom. U točki 1. spomenute odluke traži

Čuj Willi, to što si promijenio spol - nek' ti bude, to što si prešao na islam - također, ali kacigu moraš nositi kao i svi drugi.

se da se povede kampanja protiv homofobije na svim poljima: u školama, medijima, u zakonodavstvu... *Homofobi* bi bili oni koji diskriminiraju homo-, bi-, trans- i ine seksualce (rezolucija se ne brine o eventualnoj diskriminaciji ovih drugih). Zato sve države moraju donijeti antidiskriminacijske zakone koji će sve *gender* štiti od diskriminacije, odnosno na koje će se oni moći pozivati kada se osjete diskriminirani. Svako protivljenje aktivnoj homoseksualizaciji društva time je kriminalizirano.

Na većini sveučilišta u zapadnim zemljama poučava se o *gender-teoriji* i *gender-pokretu*. *Gender-agenti* su prisutni u svim vladinim ustanovama. Velik dio sredstava EU-a i članica odlazi na projekte vezane uz stvaranje *gender-društva*.

No prava se bitka vodi - upozorava ju dobri poznavatelji ove kulturne revolucije - oko budućeg naraštaja. U tom vidu spolni odgoj ima ključnu ulogu. Osnovnoškolsku djecu već se potiče na rana spolna iskustva, školski ih programi pretvaraju u prave stručnjake za kontracepciju. Štoviše, u Njemačkoj se npr. pod okriljem Ministarstva obitelji u milijunskim nakladama raspačava savjetnik roditeljima za odgoj male djece. Tu će oni naći i upute za "seksualni odgoj djeteta od 1. do 3. godine života".

ANTIDISKRIMINACIJSKI ZAKONI

Pogledate li antidiskriminacijske zakone u raznim zemljama koje su ih donijele (uključivši Hrvatsku), nećete se možda ni o što spotaknuti. Ta tko ne bi bio protiv diskriminacije ljudi?! No to je diskriminacija kako je vi shvaćate, u zakonu vam nigdje ne piše kako se ona tamo shvaća. To je zato što njima i nije cilj rješavati problematiku diskriminacije koja je najčešće već regulirana drugim zakonima, nego stvoriti uvjete da se mogu na temelju ovoga donositi drugi zakoni kojima će se stvarati *gender-*

društvo.

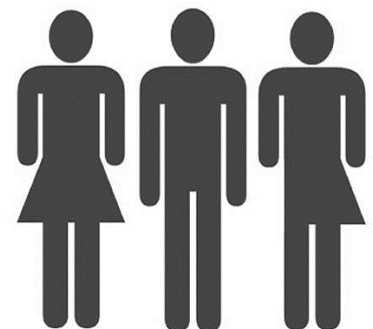
Stavite li primjere navedene na početku ovog članka u kontekst rečenoga, bit će vam jasno o čemu se radi. Spominjanje mame i tate je diskriminirajući postupak prema usvojenoj djeci iz homobrakova koja, dakako, nemaju mame i tate, pa bi se mogla osjećati diskriminiranim. Zato su te riječi u školi zabranjene. Diskriminacija je poluga koja se može povući pri svakom neslaganju s *gender-ideologijom*. Da bi djeca lakše shvatila kako ne moraju biti ono što jesu, tj. muško ili žensko, pomaže im se preodijevanjem u odijela/haljine suprotnog spola (*gender-switch-day*) itd.

Na stranici www.europe4christ.net u lipnju 2008. možete pročitati: "U Europi se promijenilo ispunjavanje formulara. Otkrivamo kako se od nas više ne traži staviti kvačicu uz muški ili ženski spol, već odabrati koji smo 'gender'..."

U ovom (pre)kratkome članku za tako ogromnu i važnu problematiku nisam htio ništa komentirati nego samo iznijeti pred vaše oči neke elementarne činjenice, koje nisu nikakva tajna, ali koje su širokoj javnosti najčešće potpuno nepoznate. Slikovito je jedna novinarka primijetila da je *gender mainstreaming* kao podmornica: nitko ne zna točno što ona hoće, ni kamo se kreće, ni kada će njezini ciljevi postati svima jasni. Mnogočemu ovdje komentari i nisu potrebni; svatko tko zna misliti, vidi... U Hrvatskoj je ta podmornica sad sad izronila u školama; skoro će - ako već nije? - i u vrtićima.

Jedan komentar ipak dugujem svakom čitatelju i ne smijem ga i ne želim prešutjeti, a to je, da je *gender-ideologija* potpuno nespojiva s kršćanskom antropologijom, kršćanskim svjetonazorom, jednom riječi, s kršćanstvom, na isti način kao što je s kršćanstvom nespojiv rasizam u svim svojim izdanjima: rasnom, klasnom, antisemitizmom (antisemitizam je zapravo samo jedan vid rasizma!) i bilo kojom drugom. Sa stajališta obezvređivanja čovjeka u njegovu Bogom danom dostojanstvu i vrijednosti, *gender-ideologija* nije ništa bolja od rasizma.

Čini se da u Europi, barem u državama gdje narod još ima pravo glasa (referendumi), ljudi počinju uviđati "kamo vozi ta podmornica"... ■

HRVATSKI HELSINŠKI ODBOR O ZDRAVSTVENOM ODGOJU U ŠKOLAMA

Izjava br. 1/2013.

Hrvatski helsinški odbor (HHO) sa zabrinutošću prati rasprave u javnosti vezane uz ponuđeni predmet zdravstvenog odgoja artikuliranom kroz Curriculumum zdravstvenog odgoja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Upozoravamo da je uvođenjem zdravstvenog odgoja putem ovog Curriculumuma, Vlada RH povrijedila međunarodne pravne akte koje je postavila međunarodna zajednica, poučena gorkim iskustvom pokušaja totalitarnih režima da roditeljima putem škole otmu i (pre) odgoje djecu, a djeci oblikuju mišljenje u skladu sa svojim "znanstvenim" dostignućima.

To su između ostalih:

1. Članak 26. Opće deklaracije o ljudskim pravima UN-a "(...) 3. Roditelji imaju pravo prvenstva u izboru obrazovanja za svoju djecu."

2. Čl. 2. prvog protokola Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda: "Nikome neće biti uskraćeno pravo na obrazovanje. U obavljanju svojih funkcija povezanih s odgojem i poučavanjem država će poštovati pravo roditelja da osiguraju odgoj i poučavanje u skladu sa svojim vjerskim filozofskim uvjerenjima."

3. Rezoluciju 1904 (2012) Vijeća Europe od 4. listopada 2012. g. o pravu na slobodu izbora u obrazovanju u Europi ("The right to freedom of choice in education in Europe") - rezolucija se poziva na čl. 2. prvog protokola (v. ad 2)

4. Konvenciju o pravima djeteta

a) čl. 29/1. "Države ugovornice suglasne su da će djetetovo obrazovanje biti usmjereno k: (a) potpunom i cjelovitom razvoju djetetove osobnosti."

b) čl. 14. Pravo djeteta na slobodu misli, savjesti i vjere;

c) čl. 18. "Države stranke učinit će sve što je u njihovoj moći u primjeni načela zajedničke roditeljske odgovornosti za odgoj i razvoj djeteta. Roditelji ili zakonski skrbnici snose najveću odgovornost za odgoj i razvoj djeteta. Dobrobit djeteta mora biti njihova temeljna briga."

5. Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture čl. 1. "1. Republika Hrvatska, u svjetlu načela o vjerskoj slobodi, poštuje temeljno pravo roditelja na vjerski odgoj djece, te se obvezuje da će, u sklopu školskoga plana i programa i u skladu s voljom roditelja ili skrbnika, jamčiti nastavu katoličkoga vjeronauka u svim javnim osnovnim i srednjim školama i u predškolskim ustanovama, kao obveznoga predmeta za one koji ga izaberu, pod istim uvjetima pod

kojima se izvodi nastava ostalih obvezanih predmeta. 2. Odgojno-obrazovni sustav u javnim predškolskim ustanovama i školama, uključujući i visoka učilišta, uzimat će u obzir vrijednosti kršćanske etike".

Uz međunarodne akte, koji se moraju provoditi temeljem principa *pacta sunt servanda*, jednostranim nametanjem odgojnog modela kroz sporni Curriculumum, Vlada i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta prekršili su i Ustav RH i to čl. 64.:

1. Roditelji imaju pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju djece.

2. Roditelji su odgovorni osigurati pravo djetetu na potpun i skladan razvoj njegove osobnosti.

Kao i Obiteljski zakon u kojem se u čl. 93. navodi kako:

1. Roditelji imaju dužnost i pravo odgajati dijete kao slobodnu, humanu, domoljubnu, moralnu, marljivu, osjećajnu i odgovornu osobu, poštujući načela ravnopravnosti spolova, kako bi bila pripremljena za skladan obiteljski i društveni život s pozitivnim odnosom prema prirodi.

2. Odgoj djeteta mora biti u skladu s njegovom dobi i zrelosti, te s pravom djeteta na slobodu savjesti, vjerskog i drugog uvjerenja.

Izvršni Odbor (IO) HHO-a smatra kako je Vlada RH, preko Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, prekršila sve principe djelovanja demokratskog društva u svijetu uskraćujući roditeljima njihovo temeljno ljudsko pravo da upravo oni imaju glavnu riječ kada je u pitanju odgoj njihove djece. Vlada je iz rasprave i odlučivanja o ovako važnoj materiji isključila i političke stranke, kao i civilno društvo, odbacujući time dijalog utemeljen na načelu *audiatur et altera pars*.

Sam Curriculumum, prema izjavi za RTL gospodina Vinka Filipovića, ravnatelja agencija za odgoj i obrazovanje, rađen je "konspirativno, u najvećoj tajnosti", kao da se radi o projektu nove nuklearne bombe, a ne o projektu odgoja i obrazovanja nekoliko stotina tisuća mladih hrvatskih građana.

S obzirom na činjenicu da velika većina hrvatskih građana jesu vjernici, što je potvrđeno i rezultatima prošlogodišnjeg popisa stanovništva na kojem se 93 % hrvatskih građana izjasnilo kao pripadnici vjerskih zajednica, te da dio samog predmeta duboko zadire u svjetonazorska i moralna pitanja, Vlada je bila dužna pitati za mišljenje i uključiti u raspravu i predstavnike tih društvenih skupina, kao i brojnih nevladinih udruga za ljudska prava.

Sve vodeće vjerske zajednice, kako one kršćanske (Katolička crkva, Srpska pravoslavna crkva, reformirane i protestantske crkve i dr.), tako i Islamska vjerska zajednica, jasno su se i javno

suprotstavile, kako metodi donošenja ovog programa, tako i njenom sadržaju, smatrajući da se u četvrtom modulu vrijeđaju i ponižavaju stajališta vjerskog svjetonazora njihovih članova. Konačno, isti takav stav o spornom modelu promišljanja spolnosti, ali ne samo spolnosti, imaju predstavnici tih vjerskih zajednica u cijelom svijetu.

Nedopustivo je dakle i uvredljivo da se teret mržnje, kako vlasti, tako i medija sruši na pleća "srednjovjekovnih stavova katoličke crkve" budući se na taj način svih 93 % religioznih građana RH proglašava srednjovjekovnim mračnjacima. Takva retorika potiče na mržnju i predstavlja napad na najveći dio hrvatskih građana.

Zastrašujuće je bilo proteklih dana čitati, slušati i gledati medijsko stigmatiziranje svih onih koji se ne slažu s Vladinim projektom. Vlast i njezine medijske transmisije svoje teze o obrazovnom programu potkrepljuju argumentom da je ponuđeni obrazovni koncept utemeljen na znanosti. Isti takav argument od gotovo istih "autora i društvenih protagonista" o svjetonazoru utemeljenom na znanosti slušali smo u vrijeme komunističke diktature, kada je cijela nastava morala biti prožeta neupitnom marksističkom "znanošću", od tematike, do predvojničke obuke.

Do koje mjere smo bili svjedoci medijskog manipuliranja vidi se i iz činjenice da je Katolička crkva preko Hrvatske biskupske konferencije bila prisiljena po crkvama dijeliti svoje letke, s obzirom da niti jedan medij nije htio objaviti integralno pismo biskupa, ali su ga uredno napadali.

HHO-u su se obratili brojni pojedinci, roditelji, nastavnici i drugi građani koji smatraju da su ovakvim ponuđenim konceptom zdravstvenog odgoja u četvrtom modulu ugrožena njihova ljudska prava, a pogotovo njihovo pravo da žive rade i djeluju u skladu sa svojom savješću i svjetonazorom.

Upozoravamo građane, ali i Vladu RH, u čijem ponašanju iz dana u dan sve više prepoznajemo rudimente netolerantne agresivnosti, da u svijetu i u Republici Hrvatskoj još uvijek vrijedi sveti princip prava na prigovor savjesti. Kao što se nekada moglo regulirati vojni rok bez oružja, kao što vojnik ne mora izvršiti naredbu protivnu svojoj savjesti, kao što liječnik ne mora izvršiti abortus ako se protivi njegovoj savjesti, tako i nastavnici imaju pravo odbiti podučavati učenike na način suprotan njihovoj savjesti. Konačno, roditelji imaju pravo, ali i svetu dužnost, ne dopustiti da bilo tko vlastite svjetonazore nameće njihovoj djeci. Nitko, ni škola, ni roditelji, ni crkve, nemaju pravo nametati djeci one stavove koji će povrijediti njihovu intimu.

Netočna je i tvrdnja da se ovaj projekt temelji na znanstvenim činjenicama i struci. Već sama metodologija ►

donošenja ovog Curriculumuma protivna je temeljnoj metodi znanosti, a to je otvorenost i dijalog različitih načina mišljenja, u pokušaju da se dođe do jedinstvenog stajališta o svim ponuđenim temama. Tek na temelju tako dobivenog zajedničkog stajališta trebalo je krenuti u izradu konkretnog nastavnog programa i predložiti konkretne predstavnike struke koji bi to predavali.

IO HHO-a drži kako je bilo potrebno usvojiti realnost sredine kojoj se program nudi i krenuti prvo s pilot projektom, a ne svakodnevno slušati prijeteće izjave ministra Jovanovića, koji se na isti način odnosi prema svemu što nije u

skladu s njegovim osobnim stajalištem: od ocjena o prestarim akademikima u HAZU, o mediokriterima koji se protive njegovoj reformi sveučilišta, itd.

Ne ulazeći u sadržaj ponuđenog Curriculumuma niti u stavove biskupskog pisma, IO HHO-a poziva Vladu RH da privremeno obustavi započeti projekt. Mislimo da je u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske neosporno potreban jedinstveni predmet zdravstvenog odgoja. Međutim, sadržaj tog predmeta, u dijelu u kojem on obuhvaća teme koje zadiru u pitanje svjetonazora (vjerskog), a većina građana deklarirala se vjernici-ma, smatramo da sporni modul mora bi-

ti rezultat suradnje prvenstveno obrazovnih i zdravstvenih stručnjaka, roditelja, predstavnika vjerskih zajednica, škola i nevladinih udruga, čija je osnovna dužnost pomagati roditeljima u odgoju djece, a ne u vladanju savjestima i intimom djece. U protivnom, smatramo da će Hrvatska krenuti putem nove i vrlo štetne idejne konfrontacije, s nesagledivim posljedicama za već naglašeno polarizirano hrvatsko društvo.

Za Hrvatski helsinški odbor
Ivan Zvonimir Čičak, predsjednik ■

DOLASKOM DR. REISMAN IZ SVOJIH RETROGRADNIH KOMUNISTIČKIH BRLOGA ISKOČILI SU 'DEMOKRATI' ČIJI ZAŠTITNI ZNAK JE UVIJEK BIO SRP I ČEKIĆ

HAJKA PROTIV JUDITH REISMAN SAMO JE DIMNA ZAVJESA

Piše: Zvonimir Hodak, dnevno.hr

Hrvati pojma nisu imali da žive u tako demokratskom, pluralnom i idilično slobodnom društvu. Tek nam je dolazak 'kontroverzne' Amerikanke Judith Reisman u Lijepu našu otkrio svu raskoš i širinu slobode misli i izražavanja stavova u Hrvata.

I ja sam bio jedan od naivaca koji je vjerovao da smo se relativno dosta odmakli od 'socijalističke demokratije'. Međutim, nakon dolaska dr. Judith Reisman ništa više nije kao do sada. Naravno - što se tiče vjere u demokratske standarde koji na našim prostorima vladaju!

Pametni Ronald Reagan je rekao: 'Vjeruj, ali ipak provjeri!' Dolaskom dr. Reisman iz svojih retrogradnih komunističkih brloga iskočili su 'demokrati' čiji zaštitni znak je uvijek bio srp i čekić. Postoje procjene da je ova primitivna hajka protiv Judith Reisman u stvari samo dimna zavjesa, koja treba odvratiti pažnju od svega što nas u skoroj budućnosti čeka. Da opet parafraziram Ronalda Reagana: *ova politička elita, dolazeći na vlast, najavila je rat siromaštvu, i siromaštvo je pobijedilo!* Uz to i par amaterskih eksplozija! To i rezolutni borac protiv 'seksualne revolucije' dr. Judith Reisman dovoljni su bili da se pažnja javnosti usmjeri malo više udesno.

Kako se ovih dana mnogi pitaju gdje je u toj harangi protiv američke znanstvenice ostala demokracija, pada mi na pamet parafrazirati Louisa Armstronga: *ako imate potrebu pitati što je demokracija, onda to nećete nikada saznati!*

Sad nešto o 'demokratskim' biserima koje je dr. Reisman doživjela u državi koja uskoro ulazi u EU. Možda doktorici

ipak treba objasniti kako Hrvatska ulazi u Europsku, a ne u Afričku uniju. Prvi su dobili prigodu da joj pokažu svoj demokratski habitus studenti fakulteta Političkih znanosti i njihov dekan Nenad Zakošek.

Inače za taj Fakultet kolokvijalno se govori da je bio i ostao leglo boljševičkih kadrova. Osnovan je još u komunizmu kako bi tadašnja komunistička elita ubrzano i bez puno muke došla do visoke stručne spreme. Postojao je strah da se ne ponovi slučaj Avde Hume u BiH. On je odmah postao član Akademije BiH preskočivši čak i status dopisnog člana (valjda jer nije znao pisati). Da se to ne ponovi u Hrvatskoj je bio osnovan Fakultet političkih znanosti (FPZ) kao pomoć zaslužnim drugovima.

Na tom Fakultetu dr. Reisman imala je zadovoljstvo održati svoje prvo predavanje nakon dolaska u Hrvatsku i potom u diskusiji čuti prvo pitanje jednog od šačice 'progresivnih' studenata. Slobodnije interpretirano ono je glasilo: *tko vam je dozvolio da dođete u Hrvatsku?* Klipan koji je to pitanje postavio, mogao je naučiti čak i na FPZ-u da nisu tako davna vremena kad se Židovi nisu mogli nigdje pojaviti ako im prethodno nije za to netko dao dopuštenje.

Zatim se javila za riječ jedna 'lucidna' studentica kazavši kako ona po cijele dane gleda porniče, ali da to na nju ne ostavlja nikakve posljedice. Progre-

sivka je samo 'zaboravila' da dr. Reisman vodi borbu protiv pornografske indoktrinacije djece. Da ta studentica ima psihi i način razmišljanja djeteta između 3-13 godina onda ni njezin istup bio opravdan. Ali to naravno nije bio slučaj.

Kad je predavateljica Reisman napokon shvatila da je dovedena na FPZ kako bi bila izložena najobičnijoj boljševičkoj sačekuši šačice boljševika, te to javno nazvala komunističkom indoktrinacijom, digao se na zadnje noge glavom i bradom sam dekan Nenad Zakošek. Arogantno je upozorio Amerikanku neka bude pristojna, jer su sva ta djeca rođena u Hrvatskoj. Ipak je 'zaboravio' reći kako su gotovo svi profesori tog umoučilišta rođeni i obrazovani te postali predavači na Fakultetu još u doba čvrstog jugoslavenskog komunizma te da i danas misle i ponašaju se kao da se ništa u međuvremenu nije promijenilo. A takav svoj stav prenose već dva desetljeća hrvatske države i na svoje studente, uvjeravajući ih kako su to progresivne ideje.

1989.g., kad je već bilo očito da obožavani komunizam profesora s FPZ-a odlazi u smetište povijesti, dekan Zakošek je sa svojim istomišljenicima osnovao Udruženje za jugoslavensku demokratsku inicijativu. Svrha tog Udruženja bila je spriječiti raspad Juge ili bar sačuvati komunizam pod plaštem ►

Nenad Zakošek

demokracije kao ideologiju na ovim prostorima. Inače, taj Dekan je 1986. g., doktorirao na temu radničkog samoupravljanja što inače predstavlja 'relevantnu' znanstvenu disciplinu koja ga je vjerojatno znanstveno osposobila da se i danas bavi jedino tim pitanjima. Zlobnici kažu kako se navodno dosta dugo dvoumio o temi doktorske teze i to između radničkog samoupravljanja i jedne druge podjednako znanstveno intrigantne teme - samoupravljanje u zajednicama crnih mrava kao izvor ideje samoupravljanja.

Ipak, za lijevu novinarsku falangu Nenad Zakošek je eminentni znanstvenik i politički analitičar koji se svako malo pojavi na našim malim ekranima. Nasuprot tomu dr. Judith Reisman, koja je doktorirala na prestižnom američkom sveučilištu, te je predavač na desetak drugih fakulteta diljem svijeta, samo je publicistkinja krajnje rigidnih i sumnjivih, ali definitivno neznanstvenih stavova. Dobro da je nisu proglasili članicom stranke Mladena Schwartza. Kad su osobu, kojoj su članovi uže i šire obitelji izgubili u ratu živote u nacističkim koncentracijskim logorima, proglasili antisemitom i osporavateljicom holokausta, mada ju je primio židovski rabin u Zagrebu, onda su doista u našim medijima i među lijevom falangom sve laži dopuštene da se ubi je protivnik koji drugačije misli i govori.

Došavši, kartaški rečeno 'na štih', Dekan je odmah optužio katoličku Crkvu za indoktrinaciju mladeži. Neka Crkva zna da Dekan FPZ kuži subverzivne metode Crkve u Hrvata, koja potajice noću širi reakcionarnu ideologiju među mladeži koja studira na FPZ. Da Dekan govori istinu o našoj Crkvi dokaz je jedan neoboljševički lik koji, govoreći o dr. Reisman i ljudima oko nje, gledajući u kameru mrtav-gadan kaže da su to ljudi pod navodnicima. Njega nije uspjela čak ni katolička Crkva indoktrinirati, jer način njegova izražavanja o ljudima koji drugačije misle jasno upućuje da su ga očito već davno indoktrinirali bilo Staljin, bilo Mao, bilo PolPot ili slični njima.

A kako je na taj izljev balkanske demokracije reagirao novinarski agitprop? Složno i zlobno! Po njima je zatucana Amerikanka dobila lekciju od naprednih i slobodoljubivih studenata na čelu sa bardom samouporavne misli dekanom Zakošekom! Što se tiče odgoja, pluralizma i tolerancije meni se čini da bi Dekan i 'progresivni' studenti FPZ trebali potražiti riječnik ili leksikon pa pročitati što ti pojmovi znače!

Kad je riječ o neposrednoj demokraciji, najviše su se istakle nevladine udruge homoseksualaca zahtijevajući da se dr. Reisman zabrani bilo kakav javni nastup! Krajnje tolerantno, upravo kako žele da javnost postupi prema njima. To je još jedan dokaz da što više prava dobiju u društvu takve skupine, imat ćemo potpuniju demokraciju i upravo zadivljujuću toleranciju prema svima koji nisu kao oni.

Kao muha u čaši mlijeka istakla se i novinarska Večernjeg lista Silvana Perica. Novinarka koja inače ne samo da krajnje lijevo misli nego valjda i piše lijevom rukom, dala je u subotnjem broju od 2. veljače pozitivnu 'zelenu strelicu' našem samoupravnom Dekanu. Ona je valjda oduševljena Dekanom koji je pokazao izuzetnu hrabrost i sam napao opasnu, mladu i snažnu desničarku koju je podržavalo bar 300 studenata. Na konkretno pitanje: *tko vam je dozvolio da dođete u Hrvatsku*, umjesto da pristojno i skrušeno odgovori, desničarka proglašava takve studente indoktriniranim komunizmom. Kad se toga prisjetim, jasno mi je da je Silvana u pravu kad je dala pozitivnu zelenu strelicu Dekanu. Treba je uperiti u glavu Dekana i šteta što nije prava i što nije bila u dvorani u kojoj je Dekan 'branio' boje socijalizma od okorjele desničarke.

Peričin redakcijski kolega u rubrici 'Osoba tjedna' indirektno je prozvao dr. Reisman 'hodajućom sprdnjom'. Za to nudi pregršt argumenata: *'Održala je nekoliko predavanja i redom šokirala publiku. Pljeskali su joj samo zastupnici HDZ-a koji su je i ugstili u Saboru.'* Marko je lijevi bek koji jedino zna raspaliti loptu u publiku uvjeren da publika tome najviše plješe. Netko iz većinske lijeve Večernjakove koalicije trebao ga je upozoriti da postoji snimka s predavanja na FPZ-u iz koje se vidi i čuje jak pljesak prisutnih dr. Reisman. Dobro, možda su taj pljesak snimili naknadno 'ljudi' oko predavačice! Ali, pljesak je pljesak priglupi Marko! Pljesak se vidi i čuje i na predavanju studentima lijevo orijentiranog Filozofskog fakulteta, pa i u Saboru gdje je bilo bar stotinu ljudi od kojih tek desetak zastupnika i to ne samo HDZ-a nego i svih drugih stranaka. Pljeska je bilo i 2. veljače na predavanju dr. Reisman u Zadru, itd.

Što, dakle, reći na laž u koju valjda jedino naš Marko vjeruje. Što učiniti kad jedan zatucani boljševik napiše za jednu osobu od 78 godina i doktoricu zna-

nosti koja predaje na svjetskim sveučilištima, samo zato jer se ne slaže s njezinim stavovima, da je takva osoba 'hodajuća sprdnja'? Nedostatak odgoja nekog klipana je nepopravljiva mana, ali ovo je uvreda koja pokazuje sav bijes i mržnju čovjeka koji živi u komunističkom mentalitetu i spreman je zatući riječima svakoga tko drugačije misli, ma tko to bio i ma što takav govorio ili za što pledirao. Što reći nego da je Marko Špoljar zapravo pravi primjer 'novinarske sprdnje'!

Svoju priliku nije ovaj puta propustila ni poznata štikačica dr. Krizmanić. Za nju Judith Reisman nema doktorsku titulu. Po Krizmanićki se doktorska titula mogla steći samo kod dr. Zvonarevića ili dr. Kangrge. Nju kao da je netko tek sada probudio iz dubokog boljševičkog sna s pletivom u rukama i još snena odmah izblebeče dijalektičko-progresivnu ocjenu dr. Reisman: *"Nepoštena je, lažna, vrijeđa, a ono što tvrdi neprovjereni su podaci, jer istraživanja nije radila, oslanja se na tuđe radove."*

Draga dr. Krizmanić, koji je rajonski komitet donio odluku vama dati doktorat? Po vama bi sve one koji se pozivaju na Einsteinove i Tesline teorije trebalo proglasiti lažnim znanstvenicima, jer nisu sudjelovali u njihovoj stvaranju niti su ih provjeravali. Ne tako davno HAZU je, na inicijativu akademika Silobrčića i Pravdića, pozvala poznatog i priznatog ekonomistu i priznatog gospodarstvenika Stipu Mesića da održi neukim akademikima predavanje o gospodarskim problemima Hrvatske. Tada se nije javila diskretna obožavateljica našeg Stipe, dr. Krizmanić, da Stipe o onome o čemu je govorio akademikima nije osobno vršio istraživanja. Obzirom na stan u elitnoj zelenoj zoni u Zagrebu, možda je on doista uspješni gospodarstvenik!

Javila se u Večernjaku i socijalna psihologinja dr. Dinka Čurkalo. Kaže ona: *"Ono što sam vidjela prateći medije, gospođa Reisman nije me impresionirala ni kao govornik ni kao stručnjak."* Dinka, Dinka. Prateći medije očekuje da ju impresionira netko protiv koga su mediji podigli pravu harangu. Što Dinka zna o Case Western Reserve University gdje je doktorirala dr. Judith Reisman? Što ona zna o svim knjigama i člancima koje je dr. Reisman objavila tijekom svoje dugogodišnje karijere i bora protiv seks-terapeuta Alfreda Kinseya koji se proslavio "znanstvenom teorijom" da je četverogodišnje dijete tijekom dana doživjelo 26 orgazama. Čitajući ljevičarske medije i novinare kao što su J. Lovrić, D. Butković, S. Perica, M. Špoljar i slične, Dinka Čurkalo našla je siguran izvor za svoju relevantnu ocjenu karijere i znanstvenih postignuća dr. Reisman. Kao dr. Krizmanić i dr. Čurkalo, sa američkom znanstvenicom 'oduševljena' je i dr. Majda Rijavec. Ova je pak nezadovoljna odnosom dr. Reisman prema studentima. ►

Naročito je, po njenom mišljenju, zakazala prema jednoj skromnoj i pastoralnoj studentici koja po cijele dane bulji u porniče i nakon toga samozatajno prošapće gošći na FPZ kako ju je sram što je takva osoba (dr. Reisman) ušla na njezin fakultet. Kako kažu Splitski 'ća je pusta Londra kontra Splita grada'. Što je dr. Judith Reisman kontra dr. Kuzmanić, dr. Čorkalo i dr. Rijavec?

I na kraju jedno malo otkriće velikim hrvatskim znanstvenicama! Nečija prisutnost u svjetskoj znanosti obično se

mjeri objavljivanjem u eminentnim znanstvenim svjetskim publikacijama koje predstavljaju određenu struku i koje se redovito prate i referiraju u bazama podataka za dotično polje istraživanja. Neke naše vrlo kritičarke same nađu takve publikacije u kojima je dr. Reisman objavljivala svoja istraživanja i pregledaju koliko i gdje je sve bila citirana, pa će onda možda malo skromnije kritizirati i sa više argumenata.

I na kraju lijeva falanga napravila je prvo heroinu od novinarku Karoline Vi-

dović Krišto koja je željela samo odgovorno i profesionalno raditi svoj posao. Htjeli ne htjeli - to im je uspjelo i sa dr. Judith Reisman. I da mi netko kasnije ne bi prigovorio da sam neprofesionalan, odmah napominjem kako mi je dr. Reisman potpisala hrpu punomoći pa će svi oni koji su plasirali lažne i klevetničke tvrdnje imati šansu dokazivati svoje tvrdnje na sudu. Abraham Lincoln je jednom rekao: "Bolje je šutjeti i biti smatran budalom, nego progovoriti i odagnati svaku sumnju!" . ■

DVOJEZIČNOST U VUKOVARU MORATORIJ NA SNOŠLJIVOST

Piše: Dražen Živić, Vijenac broj 492

Ako uvođenje dvojezičnosti u službenu uporabu u Vukovaru u ovom trenutku ne pridonosi razvijanju "razumijevanja, solidarnosti i dijaloga" između srpske manjine i hrvatskog naroda kao većinskog - a to se jasno može iščitati na temelju većine javnih reakcija, onda doslovna primjena zakona može realno stvoriti neželjene društvene i političke posljedice, koje nas mogu vratiti na 1991. godinu

Nedavno objavljeni službeni i konačni, ali nepotpuni, rezultati popisa stanovništva iz 2011. pokazali su da u Vukovaru, od ukupno 27.683 stanovnika, živi 9.654 pripadnika srpske nacionalne manjine, što znači da Srbi u ukupnom stanovništvu grada sudjeluju sa 34,87% (Hrvati čine 57,37%, a ostali, uključujući neizjašnjene i nepoznate, 7,76%). Na taj su način formalno ispunjene (demografske) zakonske pretpostavke za primjenu čl. 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN 155/2002), koji u stavku 1. određuje: "Ravnopravna službena upotreba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice."

Ubrzo po objavljivanju rezultata popisa, u prosincu 2012, započela je žustra rasprava o tome - treba li, kada i na koji način primijeniti odredbe Ustavnog zakona te na području Grada Vukovara uvesti u službenu uporabu srpski jezik i ćirilčno pismo, koje podrazumijeva primjenu dvojezičnosti u nazivima mjesta, ulica, trgova, gradskih i javnih ustanova i institucija, osobnim ispravama, upravnim i sudskim aktima i slično. S jedne strane predstavnici vlasti, poput hrvatskog ministra uprave Arsena Bauka, inzistiraju da "pripadnici srpske manjine u gradu Vukovaru ostvaruju pravo na ravnopravnu službenu uporabu srpskog jezika i ćirilčnog pisma na području grada po sili zakona."

S druge strane, predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata na području Grada Vukovara, kao i nekih političkih stranaka, upozoravaju da uvođenje ćirilice predstavlja "novu vrst agresije na Vukovar" te da se ne smije dopustiti "omalovažavanje patnje i žrtve Vukovara". U tom se kontekstu već neko vrijeme u Vukovaru prikupljaju potpisi na peticiju kojom se predlaže desetogodišnji moratorij na uvođenje dvojezičnosti u Grad Vukovar, što ni kao mogućnost ne prihvaća hrvatska Vlada. Politički predstavnici Srba, kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini, ističu kako očekuju ostvarenje prava iz Ustavnog zakona i uvođenje u službenu uporabu srpskog jezika i ćirilčnog pisma i za područje Grada Vukovara, ali "da cijeli postupak treba odraditi sa što manje emocija i politizacije" te da će "pokušati izbjeći tenzije vezane za uvođenje dvojezičnosti", odnosno da će na uvođenju dvojezičnosti raditi na način "da se izbjegnu i triumfalizam i zapjenjene negativne reakcije" (Milorad Pupovac).

SLOVO I DUH ZAKONA

No mogu li se nakon svega što se u Vukovaru dogodilo 1991., neovisno o pozitivnim zakonskim propisima pa i želi da se svim nacionalnim manjinama u Hrvatskoj, što znači i srpskoj manjini,

osiguraju najviši standardi zaštite manjinskih prava, uključujući pritom i pravo na službenu uporabu svojega jezika i pisma, izbjeći emotivni, društveni i politički kontekst i smije li se, odnosno, može li se o tom pitanju pozivati samo na slovo, a ne i na duh zakona koji regulira tu tematiku? Naime, u istom Ustavnom zakonu, u članku 8, zakonodavac je odredio da se odredbe Zakona moraju "tumačiti i primjenjivati sa svrhom poštivanja pripadnika nacionalnih manjina i hrvatskog naroda, razvijanja razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među njima."

Ako uvođenje dvojezičnosti, tj. srpskog jezika i ćirilčnog pisma u službenu uporabu u Gradu Vukovaru u ovom trenutku ne pridonosi razvijanju "razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga" između srpske nacionalne manjine i hrvatskog naroda kao većinskog naroda u Gradu (a to se svakako može iščitati na temelju većine dosad iskazanih javnih reakcija), onda doslovna primjena članka 12. jest - treba to priznati - poštivanje slova Zakona, ali nije sigurno da je i u duhu toga Zakona i može realno stvoriti neželjene društvene i političke posljedice, koje nas onda mogu vratiti na početak cijele vukovarske priče, tj. na 1990. i 1991. godinu. ►

"Ne ćirilici u Vukovaru" - prosvjedni skup u Zagrebu 7. travnja 2013.

USTUPCI SRPSKOJ MANJINI

Tijekom provedbe procesa mirne reintegracije Hrvatskoga Podunavlja tadašnja hrvatska politika omogućila je srpskoj manjini s toga područja (pa tako i Srbima u Vukovaru), mimo važećih hrvatskih nastavnih planova i programa, petogodišnji moratorij na učenje suvremene hrvatske povijesti. Također, srpskoj nacionalnoj manjini iz Hrvatskoga Podunavlja bio je omogućen i dvogodišnji moratorij na služenje vojnog roka u Hrvatskim oružanim snagama, i to u godinama kada je vojni rok bio obvezatan za sve hrvatske građane, pa i za Srbe izvan Hrvatskoga Podunavlja. Oba su moratorija uvedena tada na zahtjev podunavskih Srba i bila su prinos mirnoj reintegraciji, ne samo teritorija nego i srpske nacionalne manjine s toga područja, iako se većina hrvatskih građana, empirijska su istraživanja pokazala, nije slagala s takvom opcijom reintegracije najistočnijih okupiranih područja Hrvatske.

Možemo li, dakle, na tragu prethod-

noga, danas očekivati ili se barem nadati da će i predstavnici srpske manjine, kako u Gradu Vukovaru, tako i na nacionalnoj razini, sami potaknuti ili poduprijeti legitiman prijedlog da se uvede svojevrsni moratorij na primjenu članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za područje Grada Vukovara? Bi li oni u tom slučaju, također, pokazali dobru volju koja bi bila usmjerena prema razvijanju međusobnog uvažavanja, razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga?

DANI SJEĆANJA BEZ SRPSKIH PREDSTAVNIKA

Posve opravdano predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata upozoravaju da još mnoga pitanja vezana uz događaje iz 1991., osobito uz sudbine zatočenih, nasilno odvedenih i nestalih osoba, silovanja, pljačku, ubijanja ili (ne)kažnjavanja ratnih zločina i zločina nad Vukovarem i Vukovarcima, nisu razriješena. Osim toga, predstavnici srpske manjine ne sudjeluju u obilježja-

vanjima Dana sjećanja na žrtvu Vukovara te na taj način ne pridonose postizanju više razine razumijevanja i međusobnog, odnosno, međuetničkog povjerenja i uvažavanja. Na koji bismo način mogli protumačiti "trijumfalizam" koji bi se, prema riječima srpskih predstavnika (M. Pupovac), pojavio uvođenjem srpskog jezika i ćirilice u službeni uporabu u Gradu Vukovaru? Kao, možda, pobjedu u miru, kojom se briše poraz u ratu? Pozivanje samo na prava, a odricanje od odgovornosti i obveza nije u demokratskom duhu i ne donosi dobra.

Demokratska politička kultura podrazumijeva da se o svim pitanjima treba staloženo i objektivno razgovarati, pa čak i onda kada su ona zakonskim rješenjima regulirana. Ako se neki zakon, poglavito iz područja zaštite ljudskih i nacionalnih prava, mora provoditi "na silu", onda nešto s tim zakonom ili zakonima nije u redu. Nacionalna prava srpske manjine, kao i drugih manjina, regulirana su hrvatskim Ustavom i odgovarajućim zakonskim aktima, ali očekuje se da i pripadnici manjina, u ovom slučaju srpske, pokažu osjetljivost na pojedina rješenja, napose u odnosu prema većinskom hrvatskom narodu.

Na kraju, a nije manje važno, postavlja se pitanje: Jesu li rezultati popisa 2011. dovoljno pouzdani i reprezentativni da bi se na temelju njih iznosili objektivni zaključci o stvarnom narodnosnom sastavu stanovništva grada Vukovara? Ako jesu, a imamo određene razloge sumnjati u to, kako onda protumačiti podatak da je od ukupnog stanovništva u Vukovaru (27.683) srpski kao materinski jezik navelo 6.109 osoba ili 22,07 % te iz toga izvući prilično utemeljenu pretpostavku da je manje od 2/3 Srba u Vukovaru navelo srpski jezik kao materinski? A to je mnogo manje od trećine njegova stanovništva. ■

POPIS STANOVNIŠTVA 2011. KONAČNI REZULTATI

U Hrvatskoj živi 4'284'889 stanovnika. Hrvatska je nacionalno i vjerski kom-

paktna zemlja. Od ukupnog broja stanovništva, Hrvata je 90,42 %, Srba 4,36 %, a 5,22 % ostali.

Prema narodnosti, to su:

3'874'321	Hrvati
186'633	Srbi
31'479	Bošnjaci
17'807	Talijani
17'513	Albanci
16'975	Romi
14'048	Mađari
10'517	Slovenci
9'641	Česi
...	drugi

Vjerska pripadnost:

- katolici 86,28 %,
- pravoslavci 4,44 %,
- muslimani 1,47 %.
- ateisti 3,81 %,
- neizjašnjeni 2,17 %

Materinski jezik:

- 95 % hrvatski (4.096.305)
- 1.23 % - srpski (52'879)

GRAĐANSKA INICIJATIVA ZA HRVATSKU BEZ TOTALITARISTIČKE SIMBOLIKE

7. VELIKI JAVNI PROSVJED

u subotu 4. svibnja 2013. u 11 sati
ispred Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu!

Zahtijevamo od Gradske skupštine grada Zagreba povratak imena Kazališni trg zagrebačkom trgu nazvanom imenom maršala Tita. Maršal Tito je odgovoran za ubijanja, zatvaranja i mučenja protivnika komunizma i Jugoslavije tijekom svih godina svoje vladavine. Trg maršala Tita uvreda je žrtava, a također je zapreka razvitku demokracije.

(Koordinacijski odbor: Ante Beljo, Goran Blažeković, mr. sc. Zdravka Bušić, Anđa Lovrić, Cika Mikolčić, Jasna Pavelić-Jureško, Đurđa Puškaš, Maja Runje, Ivančica Sekula, Radovan Slade Šilović, Eduard Spahić, Maja Šovagović, Smiljana Šunde, mr. sc. Zorka Zane i dr. sc. Željka Znidarčić.
Tel.: 01/ 4668-137 i 091/ 9578-969;
e-mail: krugzatrg@yahoo.com)

GOVOR DR. BRANIMIRA LUKŠIĆA

Drage Hrvatice i Hrvati, poštovana gospodo!

Da je živ čovjek čije ime ovaj trg nosi, ako bismo uopće uspjeli doći na ovaj prosvjedni skup, mogli bismo doći samo jedanput; nakon toga bi nas ili udomio Goli otok, ili pokrila crna zemlja. Zar smo zaboravili da je čovjek čije ime ovaj trg nosi utamničio više od 100.000 političkih zatvorenika, većinom Hrvata, čija je prosječna zatvorska kazna iznosila 4.2 godine po zatvoreniku?

Zar smo zaboravili da su oni, koji su se usprotivili diktatoru čije ime ovaj trg nosi i njegovoj totalitarnoj ideologiji, odbijali ukupno oko pola milijuna godina robije? Jesmo li zaboravili da je cijela Hrvatska umrežena masovnim grobišnim jamama u koje su po Titovoj naredbi komunisti bacali žive i mrtve žrtve bez suda i suđenja?

Točan broj žrtava tih komunističkih zločina ostati će nepoznat, jer su egzekutori postupali s ljudskim bićima i njihovim posmrtnim ostatcima kao s bio-

loškim otpadom.

Trebamo li se podsjetiti da je Titova vojska ušla u nebranjeni grad Zagreb i tu počinila monstruozne zločine, među kojima spomenimo samo onaj počinjen nad 16 do 18 godišnjim djevojkama iz ženskog đakčkog doma na Preradovićevom trgu, koje su ubili? Zar da ovaj trg na kojemu se nalazimo nosi ime čovjeka, koji je odgovoran za genocid započet na Bleiburgu, i nastavljen u kolonama smrti koje su nakon toga uslijedile, u kojima su razoružani vojni zarobljenici, žene, djeca i starci najokrutnije mučeni i ubijani samo zato jer su pripadali hrvatskome narodu?

Ono što stoji u Rezoluciji Skupštine Vijeća Europe od siječnja 2006. o zločinima komunizma može se primijeniti na Tita i njegov režim, da "komunističke totalitarne režime bez izuzetka karakteriziraju teška kršenja ljudskih prava, koja uključuju pojedinačna i kolektivna ubojstva i egzekucije, smrt u koncentracijskim logorima, izgladnjivanje, deportacije, mučenje, ropski rad i druge oblike masovnog fizičkog terora, progon zbog nacionalne ili vjerske pripadnosti, kršenje slobode savjesti, mišljenja i izražavanja, slobode tiska, te nedostatak političkog pluralizma".

I dok je poricanje holokausta u kojemu je od nacista stradao židovski narod kazneno djelo u demokratskim državama, u Hrvatskoj se sprječava saznanje o genocidu nad Hrvatima koji su počinili komunisti po zapovijedi čovjeka čije ime ovaj trg nosi, tijekom i nakon Drugoga svjetskog rata. Štoviše, sprječava se identificiranje i dostojno pokapanje žrtava komunizma, te najkrvavije utopije dvadesetog stoljeća. Stoga spomenuta Rezolucija Skupštine Vijeća Europe traži, da nakon pada komunističkih režima uslijedi istraga njihovih zločina, i da se osude počinitelji, kao što je to bio slučaj sa zločinima nacional-socijalizma.

U Hrvatskoj to nije učinjeno, niti je posthumno osuđen čovjek kojega je znanstvenik Klaus Jacobi svrstao na 10. mjesto na listi svjetskih megaubojica 20. stoljeća zbog milijun i 100 tisuća žrtava koje je dao pogubiti nakon završetka Drugoga svjetskog rata ("Večernji list" od 13.9. 2004.) To graniči sa nacio-

nalnim mazohizmom da se trgu daje ime čovjeka koji je odgovoran za najveći pokolj civila i ratnih zarobljenika u Europi nakon završetka Drugoga svjetskog rata. Titova Jugoslavija je izašla iz Drugoga svjetskog rata kao "klaonica" naroda, a nakon rata se razvijala na podlozi policijskog terora, straha, ideološke indoktrinacije i političke manipulacije.

Uzmimo samo 2 podatka. U samo 4 godine, od 1981. do 1985., osuđene su 522 osobe po zloglasnom članku 133. KZ Jugoslavije zbog "verbalnog delikta". I ovaj podatak: Udba je još 1966. g. imala 1.300.000 dosjea o odraslim Hrvatima, otprilike o 67 % odraslog stanovništva. Sve se to događalo pod glavnim nalagodavateljem čije ime ovaj trg nosi.

Postulatori Titove beatifikacije rado ističu njegov antifašizam. Istina je, Tito je bio antifašist, ali to su bili i Staljin, Ceaucescu, Mao Ze Dong, Pol Pot i drugi krvnici čovječanstva. Od tri krvave totalitarne ideologije koje su harale svijetom u 20. stoljeću, fašizam, nacional-socijalizam i komunizam, komunizam je poubijao nekoliko puta više ljudi nego fašizam i nacizam zajedno. Stoga nitko nema moralno pravo biti antifašist, tko nije istodobno i antikomunist. No jedan od razloga neskidanja imena Tita na ovome trgu je zacijelo i fenomen novog jugoslavenstva čiji je centar u Zagrebu u brojnim političkim, društvenim, kulturnim, medijskim i drugim institucijama.

Duh toga novog jugoslavenstva se očituje u nastojanju, da se velikosrpska agresija na Hrvatsku prikaže kao građanski rat, u pokušaju povezivanja na regionalnoj osnovi bivših republika Jugoslavije, u popustljivoj, čak podložnoj politici prema Srbiji od strane vrhova vlasti u Hrvatskoj. Taj se duh filokomunističkog novog jugoslavenstva manifestira u Zagrebu i u činjenici, da grad još uvijek ima Trg žrtava fašizma, ali ne i komunizma, i da ovaj trg, jedan od najljepših u Zagrebu, nosi ime komunističkog zločinca. Novo jugoslavenstvo ne želi kritizirati čovjeka, koji je do smrti bio protivnik samostalne hrvatske države.

►

One koji smatraju Tita simbolom demokratskog socijalizma treba pitati, kakav je to demokratski socijalizam u kojemu su rezultati izbora bili poznati nekoliko mjeseci prije održanih izbora, a partijski bi kandidat dobio negdje između 105 i 110 posto glasova birača? Kakav je to demokratski socijalizam u kojemu si se usrećio, ako si kazao što ne misliš, a upropastio, ako si kazao što misliš? U kojemu je komunistička partija znala volju naroda prije nego li je narod o tomu pitao? Kakav je to demokratski socijalizam u kojemu je bilo više špijuna i doušnika nego bolničarki, u kojem se u političkim sudskim procesima obrana uvijek slagala sa tužiteljstvom?

Drage Hrvatice i Hrvati! Ovaj je skup manifestacija građanske hrabrosti demokratske Hrvatske, izraz želje hrvatskoga naroda za istinom i pravdom. Pozivamo hrvatsku Vladu, hrvatski Sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, gradonačelnika grada Zagreba i gradske vijećnike da pogledaju istini u oči i da uklone s ovoga trga ime ratnog zločinca. Ovaj trg, simbol hrvatske kulture i visokog obrazovanja, u čijoj je blizini početkom 70-tih godina prošloga stoljeća čovjek čije ime ovaj trg nosi brutalno ugušio studentske krikove za slobodom, ne smije nositi naziv toga istog komunističkog diktatora, koji je uspio umrijeti, a da nije položio na zemlji račun za svoja

zlodjela.

Jer, kako je rekao Starčević, pošten narod ne smije poštovati svoga tlačitelja. Stoga, drage Hrvatice i Hrvati, ako želimo odstraniti ljagu sa sebe i ne vrijeđati žrtve čiju je smrt on skrivio, skinimo s ovoga prekrasnog trga, srca grada Zagreba, barem sada kad ulazimo u uniju demokratskih naroda Europe, ime čovjeka koji je na 10. mjestu najvećih svjetskih megalomanih 20. stoljeća. Njegova je komunistička Jugoslavija otišla na smetlišće povijesti. Vrijeme je da joj se tamo i on pridruži.

Prof. Branimir Lukšić, bivši župan Splitsko-dalmatinske županije ■

HAAŠKA PRESUDA ŠESTORICI HRVATA IZ BIH

U srijedu 29.05.2013. donešena je nepravomoćna presuda Hrvatima iz BiH. Devet godina od podizanja optužnice i sedam godina od početka suđenja, u Haagu je izrečena prvostupajna presuda šestorici Hrvata iz BiH, koji su osuđeni na ukupno 111 godina zatvora.

Prlić je dobio 25, a Stojić, Praljak i Petković 20 godina. Čorića su osudili na

16, a Pušića na 10 godina.

"Vijeće je zaključilo da je postojao udruženi zločinački pothvat koji je imao za cilj stvaranje hrvatskog entiteta – kako bi se omogućilo ponovno ujedinjenje naroda koji se treba ili pripojiti Hrvatskoj ili biti država bliska s Hrvatskom.

Franjo Tuđman bio je na čelu udruženog zločinačkog pothvata i s liderima Herceg-Bosne dogovorio etničko čišćenje Muslimana s teritorija BiH koji su smatrali "hrvatskim". Također, sudjelovao je u odluci da se u Herceg-Bosni promijeni etnička struktura, ustvrdio je sudac.

"Terete se za sve vidove odgovornosti, uključujući počinjenje zločina i sudjelovanje u zločinačkom pothvatu. S obzirom na razmjere kaznenih djela za koje vijeće smatra da su dokazana, vijeće je većinom glasova odlučilo da je postojao udruženi zločinački pothvat koji je za cilj imao uspostavu hrvatskog entiteta u granicama Banovine Hrvatske iz 1939. godine. U prosincu 1991. godine

Mate Boban predsjednik Herceg-Bosne, ali i čelnici u Hrvatskoj, uključujući Tuđmana, zaključili su da je neophodno promijeniti nacionalni sastav stanovništva na teritoriju Herceg-Bosne. Slobodan Praljak, Milivoj Petković, Jadranko Prlić, Bruno Stojić, Valentin Čorić i Berislav Pušić znali su da je to u suprotnosti s mirovnim ciljevima o kojima se pregovaralo u Ženevi. "Započeli su etničko čišćenje Herceg-Bosne da postane u cijelosti Hrvatska", kazao je sudac. ■

RAZGOVOR
s Nikom Pinter,
odvjetnicom generala Slobodana
Praljaka
Izvor:
Hrvatski tjednik

HRVATSKA SE MORA ZAMISLITI NAD OVOM PRESUDOM!

Kako je general Praljak doživio i kako je komentirao osuđujuću prvostupajnu presudu?

Rekla bih da ju je doživio kao pravi general. Primio je presudu na znanje, s njom se, naravno, ni u kom slučaju ne može složiti. Mogla bih reći da je on, u jednu ruku, razočaran činjenicom da svi dokazi koje smo izveli tijekom obrane i

svi argumenti koje smo dali, presuda nije uzela u obzir. Ali general Praljak nije izgubio svoj borbeni duh te i dalje ne će posustati u dokazivanju kako je ova presuda donesena na pogrešnim dokumentima, odnosno na interpretacijama, a ne na argumentima i činjenicama.

I sami ste u Haagu izjavili da ste uložili veliki trud kako biste dokazali da je formulacija o udruženom zločinačkom pothvatu netočna. Pretpostavljam da ste učinili sve što ste mogli kad je riječ o dokazima. Kako ćete onda srušiti tu formulaciju u žalbenom postupku? Što novo možete prezentirati, a da to bude djelotvorno i da to žalbeno vijeće uvaži?

Žalbeni postupak je postupak koji se temelji na pravu, a ne na iznošenju činjenica. Mi više činjenice ne možemo iznositi, dakle dokaze, osim ako se ne pojavi neki novi dokaz do kojeg ni na jedan način nismo mogli doći ranije, a tražili smo. Zasad nema naznaka za takvo što. General Praljak i mi u svojoj smo

se obrani trudili zbilja doći do svega do čega smo mogli doći. Budući da se žalba temelji na pravnim argumentima, a koliko sam do sada pročitala presudu, mislim i uvjerena sam da imamo dovoljno pravnih argumenata i procesnih pogrešaka zbog kojih mora doći do drugog rezultata.

Naravno, ako budemo govorili samo i isključivo o pravu i ako u to ne bude upletena politika, ako bude riječ samo o pravu. Da se i dosad radilo samo o pravu, onda ni ova prva presuda ne bi bila ovakva kakva jest. Hrvatska javnost premalo je upoznata sa stvarnim činjenicama o razdoblju od 1991. do 1994. na koje se odnosi ovaj predmet. Hrvatska država premalo se uopće i trudila pokazati što je sve radila kako bi i pomagala Bosnu i Hercegovinu i kako bi spriječila daljnji nastavak ratnih događaja koji se ne mogu staviti na dušu hrvatskoj državi kako to sada ispada po ovim presudama, a po kojima je samo hrvatska država agresor na BiH. ►

Bi li ishod bio drukčiji da se Hrvatska u primjerenoj mjeri uključila u ovaj proces?

Teško je reći, ali uvjerena sam da bi naša pozicija bila mnogo lakša, mnogo lakše bismo se nosili s tom mašinerijom koja se obušila na šest osoba i na njihovih 12 odvjetnika. Da smo imali određenu potporu, lakše bismo mogli doći do još boljih vještaka. Ne sporim ni jednog vještaka kojega smo imali, ali ako vam netko pomaže, ako vam daje ne samo financijska sredstva, nego ako vam omogućuje da ne nailazite na zidove, ako je uz vas, ako vam omogućuje određene kontakte, zatim da ne gubite vrijeme na nešto što bi vam trebalo biti dostupno, te da je hrvatska politika bila žešće usmjerena u prezentiranje činjenica koje ne mogu biti ni lijeve ni desne, možda bi rezultat bio drukčiji. Toga nije bilo.

Kada biste kratko opisali odnos hrvatske države prema generalu Praljku?

Svojedobno sam rekla da se hrvatska država ponašala infantilno vezano za postupak protiv ove šestorice. U odnosu na generala Praljka moram reći kako je taj odnos bio krajnje indiferentan i nedopustiv, a sad bih se usudila reći i sramotan pri čemu mislim na to što su njegove knjige proglasili šundom. Znam da su njegovu tvrtku ovršili. Zamislite da činjenice koje govore o Hrvatskoj, koje govore o naporima da je hrvatska država, a koja je optužena u Haagu, vodila agresorsku politiku i da je bila involvirana u potpuno negativnom konceptu u događanja u BiH, dokumente koji pokazuju točno što se događalo s nespornim činjenicama, proglašavaju šundom. Mislim da general Praljak ima vlastitu arhivu dokumenata od 1991. do 1995., jednu od boljih arhiva. I to proglasiti šundom. To je sramotno!

Pročitali ste presudu. Možete li reći što je najveća slabost te presude?

Još ju na žalost nisam cijelu pročitao jer je riječ o 2.500 stranica. Ali jesam veliki dio. Mogu vam reći da su slabosti te presude, da je presuda jednostavno

prepisana optužnica u kojoj argumenti i dokazi obrane nisu našli mjesto ili su ga našli vrlo malo. Primarno je u njoj što je rekao tužitelj i koji su njegovi argumenti. Rekla bih da je to vrlo velika slabost. Ono što je izvodilo svih šest obrana nije u njoj našlo mjesto. O nepravomoćnoj presudi ne može se mnogo razgovarati, ali ono što želim reći, jest da je na svu sreću, ako se to uopće može nazvati srećom, dala toliko mnogo elemenata da se možemo uvjerljivo žaliti.

Koliko je značajna za žalbeni postupak činjenica da se predsjedavajući sudac Antonetti većim dijelom ogradio od ovakve osuđujuće presude?

Kao što ste vidjeli, po rezultatima, ni od kakvog značenja. No u žalbenom postupku obrane će se naravno koristiti izdvojenim mišljenje predsjedavajućeg jer su to i argumenti obrane. On je u svojem izdvojenom mišljenju prihvatio da nema udruženog zločinačkog potpiva i da nema međunarodnog oružanog sukoba. Za to je na 500 stranica dao obrazloženje.

Ispada da o sudbinama ljudi u Haagu odlučuje slobodno sudačko uvjerenje, interpretacija pojedinih sudaca, odnosno slučajni raspored odnosa u sudskom vijeću, a ne sama argumentacija?

To je točno. Oni se uvijek mogu pozivati da se radi o diskrecijskoj ocjeni koju je uvijek teško pobijati. Međutim, i ta diskrecijska ocjena mora imati određenu životnu i pravnu logiku. Velika je pogreška, po meni, Haaškoga suda što su suci u odnosu na pravni postupak laici. Jer ovo je kazneni postupak, a ne panel diskusija o posljedicama rata i stradanju žrtava koji ih je, naravno, bilo i kojih nam je svima žao.

Najviše zamjeram što ta presuda nije kaznena presuda, a radi se o kaznenom sudu u kojem se utvrđuje kaznena odgovornost, što znači da treba utvrditi radnju izvršenja i oblik odgovornost: jesu li izvršio radnju, zapovjedio, ili si odgovoran propustom. Reci nam u čemu je bio propust. To, kako je ova presuda napisana nije presuda u kaznenom po-

stupku jer u kaznenom postupku pišu se presude koje ne mogu imati argumente tipa "moglo bi se zaključiti", nego se uključuje i kaže "Praljak, ti si tada i tada izdao takvo i takvo naređenje koje je imalo to i to za posljedicu". A toga u presudi nigdje nema.

Treba li sada Hrvatska oformiti svojevrstni krizni stožer i reagirati slično kao i nakon prvostupanjske presude generalima Gotovini i Markaču, kako zbog šestorice osuđenih, tako i zbog sebe same? Općenito, u kojem će smjeru sada ići osporavanje u žalbenom postupku?

U svakom slučaju, Hrvatska bi trebala samu sebe braniti. Ono što ja ne mogu razumjeti, premda nisam političarka, nego samo odvjetnica, jest da političari u Hrvatskoj ne shvaćaju da nije Franjo Tuđman imao svoje privatno dvorište u kojemu je bio predsjednik. Tuđman je bio predsjednik hrvatske države, Gojko Šušak bio je ministar obrane hrvatske države i ne može se reći "sad je drugo vrijeme, sad se to nas ne tiče, ta presuda ne će imati na nas utjecaja". Hrvatska, dakle, mora samu sebe braniti jer je i Hrvatska, ova sad, kakva god da jest, osuđena isto tako kao što su osuđeni Praljak i ostali. Hrvatska će ostati s ljagom i ne može se smatrati da je od 2011. počelo novo doba. Mi imamo kontinuitet od 1990. Ne može se ne reagirati, ne mobilizirati i ne uključiti se. Ja ne znam političke metode, ali da bi agresivnija politika Hrvatske morala biti, da bi se morala zamisliti što ta presuda znači, apsolutno bi morala.

Čuli ste i reakcije državnog vrha na presudu, od predsjednika Josipovića, premijera Milanovića do ministricе Vesne Pusić. Kako ih ocjenjujete i daju li nadu da bi se mogli angažirati u tom smislu?

Uopće ne daju nadu, ali nadu mi daje premijer Zoran Milanović koji je dao obećavajući komentar. Od svega što sam pročitao, nadu mi jedino ulijeva stav premijera prema presudi. Budući da je premijer taj koji bi trebao stvar pokrenuti, čini mi se da će i nastojati. Naravno, ako mu se to dopusti. ■

MILANOVIĆ O PRESUDI U HAAGU:

NIJE NAM SVEJEDNO!

Na početku sjednice Vlade premijer Milanović komentirao je nepravomoćnu presudu protiv Prlića, Praljka, Stojića, Petkovića, Čorića i Pušića donesenu ranije u Haagu.

"Ova je presuda najgori, crni scenarij. O individualnoj odgovornosti ne mogu govoriti i sami odvjetnici obrane su rekli da je bilo zločina. I ovdje kao i prethodno, spominje se udruženi zloči-

nački poduhvat, to su navodi tužiteljstva u Haagu. Navodi koji su govorili o udruženom zločinačkom poduhvatu u Hrvatskoj odbačeni su u drugostupanjskoj presudi. Ovdje se radi o BiH i to su implikacije koje nas se tiču. Nije nam sve-

jedno što je tamo i vjerujemo da je u drugostupanjskoj odluci moguće preispitati tu odluku. Mislimo da takva kvalifikacija ne odgovara stvarnosti. Hrvatska je radila greške u BiH, ali je bila partner, saveznik i jako je puno pomagala. Ako možemo BiH dijeliti na 3 naroda, onda bez Hrvata ne bi nikada bilo samostalne države. Puno je argumenata koji govore jedno, ali sud je sud. Tu je drugostupanjski sud i pokazalo se da se u drugostupanjskoj presudi može mnogo toga promijeniti". ■

KAKO SMO UGURANI U EUROPSKU UNIJU

Na prijedlog dr. Franje Tuđmana 1997. g. donešen je *Članak 141. Ustava Republike Hrvatske*. Tada je, naime, već bilo bjelodano da je britanska zamisao o Zapadnom Balkanu (bivše jugoslavenske republike minus Slovenija, plus Albanija) promaknuta u stratešku platformu Europske unije za odnose prema toj "regiji".

Članak 141. izdvojen je – sam – u zasebno poglavlje: **UDRUŽIVANJE I RAZDRUŽIVANJE**, gdje se jasno i razgovijetno uređuju ta pitanja. U drugom stavku "zabranjuje (...) pokretanje postupka udruživanja Republike Hrvatske u saveze s drugim državama u kojem bi udruživanje dovelo, ili moglo dovesti do (...) neke balkanske državne sveze u bilo kojem obliku", a u četvrtom stavku propisuje da se "odluka o udruživanju Republike Hrvatske donosi (...) na referendumu većinom glasova ukupnog broja birača u državi".

Da bi se uopće razgovaralo o nekom udruživanju, uvjetovano je uobičajen

jenom dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika. Hrvatski državni sabor tada tek smije predložiti udruživanje. Nakon toga prijedlog mora proći referendum. Da bi referendum prošao, odluku o udruživanju mora dobiti natpolovičnu većinu svih birača. Što znači da čak i uz izlaznost od 70 % i uz potporu izašlih od 70 % referendum ne bi prošao.

Siječnja 2008. ondašnji je hrvatski oporbeni političar Zoran Milanović najavio da će, kad se bude mijenjao Ustav, poduprijeti Vladu u brisanju članka 141. ("Tuđmanovu tvrđavu").

5. studenoga 2009. godine hrvatski je političar Zoran Pusić u Saboru predao predstavku da se iz Ustava ukine članak nazvan "Tuđmanova tvrđava" protiv uključivanja u bilo kakve balkanske asocijacije.

Hrvatske su političke elite 16. lipnja 2010. godine, kroz Hrvatski Sabor progurale izmjene u samom hrvatskom Ustavu po hitnoj proceduri, kao da se mišljenja neki nebitni ukaz, a ne sami Ustav. Te su izmjene bile takve da je bio pozitivan destimulirajuće po svaki referendum: što manje birača izađe, veća je

vjerojatnost da će proći. Model i izmjene izrežirao je Vladimir Šeks. Hrvatska javnost uopće nije obaviještena o ovome na vrijeme, nego već kad je sve bilo gotovo, i to kroz sporednu vijest, kao nešto nebitno, kao da se to ne tiče same Hrvatske. Te makinacije izrđavaju ovu Ustavnu odredbu: po njoj je dovoljno da na referendumu glasuje samo 25 % od izašlih birača, pa da referendum prođe.

Makinacije su izvedene da bi se moglo izrežirati hrvatski referendum o ulasku u EU tako da referendum prođe. Integracionistički nastrojene hrvatske političke vladajuće elite bile su svjesne činjenice da je vrlo izvjestan scenarij po kojem bi hrvatski birači mogli odbiti ulazak na referendumu za pristupanje u EU (u prilog tome išla je Göbbelsovski dugotrajno propagandno ispiranje mozga reklamama o ulasku, cenzura, etiketiranje i izrugivanje suprotnim mišljenjima, prijetnje neisplatom mirovina umirovljenicima koji su većinsko hrvatsko biračko tkivo, a Eurobarometar je kazivao da samo 24 % Hrvata podupire ulazak u EU. (D. Gaupp) ■

SLUŽBENI POTPUNI REZULTATI GLASOVANJA NA DRŽAVNOM REFERENDUMU 22.01.2012. O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Glasovanju se odazvalo samo 43,51% birača, od tih je 66,27% bilo za pristup. Dakle, samo je 28,8% hrvatskih državljana s pravom glasa odlučilo o ulasku u Europsku uniju!

Od 412.628 birača u inozemstvu, glasovalo je tek njih 14.494, odnosno 3,51 %.

Broj birača	glasovalo	%	ZA	%	Protiv	%
4.504.785	1.960.231	43,51	1.299.008	66.27	649.490	33.13

TKO ĆE PREDSTAVLJATI HRVATSKU U EUROPSKOM PARLAMENTU

Nakon slabog odaziva na referendum o pristupu Hrvatske u Europsku Uniju, Hrvate je još manje zanimalo tko će ih tamo predstavljati.

Prema posljednjim podacima na izbore je izašlo samo 20,84 % birača. U Švicarskoj manje od 150 osoba.

Zahvaljujući Ruži Tomašić najviše mandata dobila je lista HDZ- HSP AS-BUZ s ukupno 6 mandata. Lista SDP-HNS-HSU osvojila je 5, a Laburisti 1 mandat.

Okako izgledaju rezultati nakon 100 % obrađenih listića:

HDZ-HSP A.S.-BUZ - 32,86 %

Ruža Tomašić 26,58% / Andrej Plenković 15,41% / Dubravka Šuica 12,92% / Davor Ivo Stier 5,75% / Ivana Maletić 1,83% / Zdravka Bušić 1,68%

SDP-HNS-HSU - 32,07 %

Tonino Picula 47,34% / Biljana Borzan

7,5% / Marino Baldini 0,69% / Oleg Valjalo 0,57% / Sandra Petrović Jakovina 1,62%

Hrvatski laburisti - 5,77 %
Nikola Vuljanić

VIZIJA MU JE BILA SAMOSTALNA HRVATSKA KAO PUNOPRAVNA ČLANICA EU

FRANJO TUĐMAN SANJAO JE EUROPSKU HRVATSKU JOŠ OD 1968.

Prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman danas bi, da je živ, sigurno bio zadovoljan ulaskom Hrvatske u EU. Mogao bi, bez straha da će biti prozvan zbog samohvale, kazati: **“Dogodilo se ono što sam počeo sa svojim narodom prije 23 godine i sve su moje političke vizije ostvarene”.**

NEIZBRISIVA OSTAVŠTINA

Usprkos svima onima koji potiskuju Tuđmana i ne spominju ga tijekom proslava službenog ulaska u EU, nadajući se da će tako i njihova uloga biti važnija, treba poručiti da se naša novija povijest ne može izbrisati niti se Tuđmanova politička ostavština može gurnuti pod tepih, a svi njegovi zapisi uništiti.

Upravo u njegovim knjigama, dnevnicima, govorima i predsjedničkom radu postoje jasni dokazi da je Tuđman previdio i želio politički put Hrvatske prema EU i zacrtao ga je od samih početaka stvaranja neovisne države pa je o europskoj budućnosti govorio i na prvom saboru HDZ-a 18.05.1990., ali i 30. svibnja 1990. u Hrvatskom saboru.

– Istodobno s unutarnjom demokratskom preobrazbom valja poduzimati sve potrebne korake radi što skorijeg uključivanja Hrvatske u Europsku zajednicu. Hrvatska je stoljećima bila sastavnim dijelom zapadnoeuropske (sredozemne i srednjoeuropske) kulture. I onda kada nije imala potpuni državno politički subjektivitet, Hrvatska je bila neraz-

dvojno povezana sa zapadnoeuropskom civilizacijom. O tomu rječi svjedoči udio hrvatskih latinista u europskom životu prije nekoliko stoljeća, a i sva kasnija povijest – kazao je tada.

Tuđman je kao znanstvenik i povjesničar još 1968. u studiji *“Europa u procijepu između Istoka i Zapada”* napisao da bi *“europska zajednica, u obliku saveza europskih država, mogla bi biti najpovoljniji okvir za stvarno oživotvorenje ideje koegzistencije u današnjem svijetu”.*

Akademik Dubravko Jelčić objavio je 2009. knjigu *“Dr. Franjo Tuđman: Hrvatska, Europa, Europska unija (izabrane stranice)”* u kojoj čitatelji mogu pratiti glavne teze njegove europske orijentacije i sami se uvjeriti koliko je tema samostalnosti Hrvatske i potom njena članstva u EU zaokupljala Tuđmana.

Stigma koju su neki političari u Hrvatskoj, ali i u svijetu pokušali nametnuti tvrdeći da je Tuđman bio antieuropski političar i protivnik hrvatskog pristupa Europskoj uniji pada u vodu kad se pročita njegova knjiga *“Velike ideje i mali narodi”* objavljena 1969.

– *Europska politika može biti svrhovita samo onda ako stvarno dovede do ostvarenja takve europske zajednice koja će se moći osloboditi nesnosna tuorstva jedne i druge velesile (SAD-a i SSSR-a) i postati samostalan čimbenik u međunarodnom životu. Takva zajednica može se u Europi ostvariti jedino kao savez država samostalnih europskih naroda koji bi zadržali svoju punu nacionalnu samobitnost, pravo na nezavisnu unutarnji društveno-politički razvitak i na suverenost u međunarodnom životu. Stvarne izgleda za uspjeh mogu imati samo one osnove europske politike koje će ići za tim da europska zajednica udruži materijalne i umne sile europskih naroda na temelju ideje aktivne koegzistencije i jedinstva raznolikosti* – napisao je tada.

Svim stranim političarima Tuđman je ponavljao da *“Hrvatska kao mala zemlja vidi svoje mjesto prije svega u zapadnoeuropskom gospodarskom, civilizacijskom i sigurnosnom sustavu, da bi imala jamstvo za svoju samostalnost, sigurnost i napredak”.* Po Tuđmanovu nalogu Hrvatska je već 1995. dovela do pred kraj pregovore o sporazumu o suradnji te počela primati pomoć iz programa Phare. Sve je zaustavljeno nakon vojno-redarstvenih akcija *Bljesak* i *Oluja* kad je u kolovozu 1995. Vijeće ministara EU jednostrano suspendiralo pregovore s Hrvatskom.

MIRNA REINTEGRACIJA

Nakon završetka mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja Tuđman je zatražio od Vlade intenzivniji angažman oko pristupa Hrvatske EU. Vlada je pred ljetu 1998. formirala Ured za europske

integracije koji je pokrenuo projekt obrazovanja mladih državnih službenika na najprestižnijim europskim sveučilištima. Tuđman je 2. ožujka 1998. imenovao Ljerku Mintas Hodak prvim hrvatskom ministricom za europske integracije. Vlada je donijela i 1999. prezentirala Europskoj komisiji vlastiti plan integracijskih aktivnosti, dokument od 570 stranica koji je osmislio cjelovitu strategiju postupnog priključivanja Hrvatske EU.

– *Male države prihvatit će EU koji je civilizacijska integracija ako ona ne potire državnu, kulturnu i gospodarsku osobnost* – kazao je.

Kad je EU 1997. predstavio regionalni pristup prema državama zapadnog Balkana, Tuđman je smatrao da je to protivno hrvatskim interesima i nije želio na toj osnovi nastaviti pregovore.

– *Ne prihvaćamo takav regionalni pristup iz jednostavnog razloga i prije svega jer je Hrvatska po čitavoj svojoj povijesti sastavni dio zapadne i europske civilizacije* – poručio je tada Tuđman.

VJERA U BUDUĆNOST

Naglasio je da smo za *“normalizaciju odnosa sa svim državama na tlu Jugoslavije i na tom balkansko-jugoistočno-europskom području... na tom pitanju od životne važnosti za budućnost hrvatskog naroda i hrvatske države potrebno je jedinstvo svih nacionalnih i društveno-političkih snaga”.*

Ankica Tuđman u svojoj knjizi *“Moj život s Francekom”* potvrdila je koliko je njen suprug vjerovao u europsku budućnost Hrvatske. Ona to najbolje zna jer je sve njegove radove od pedesetih godina prošlog stoljeća prepisivala, spremala u kućnu dokumentaciju i sačuvala. Tuđman je želio da u EU ne uđemo na koljenima, nego kao *“svoji na svome”*. Punopravnim članstvom u EU ispunile su se sve Tuđmanove političke vizije i želje. Potvrdilo se da je ispravno razmišljao i dobro procijenio kamo ide Hrvatska. Može počivati u miru jer je proces koji je počeo stvaranjem države završen. Njegovu viziju o blagostanju za sve Hrvate, e, na to ćemo još morati pričekati. Nije ju ispunila nijedna vlada. Možda potraje i dulje od procesa pristupa EU!

Piše: Jadranka Jureško Kero
Večernji list 1.7.2013.

ZAVRŠAVA JEDNO RAZDOBLJE HRVATSKE POVIJESTI ISTINA OSLOBAĐA

Završava razdoblje hrvatske povijesti, koje je obnovom državne nezavisnosti bilo kruna hrvatske borbe za samostojnost i međunarodnopravnu opstojnost. Stoljeća teških i dugotrajnih borbi oblikovala su zemljopisni položaj države, ali i borbeni duh hrvatskoga naroda. Hrvatska je nakon propasti srednjovjekovnoga kraljevstva ušla 1102. u personalnu uniju s Ugarskom, a u jeku najžešćih osmanskih napadaja i propasti Ugarske porazom na Mohačkom polju 1526., Hrvatski je sabor 1527. izabrao Ferdinanda Habsburškoga za hrvatskoga kralja. U stalnoj opasnosti od turskih napadaja Hrvatska je i u sklopu Habsburške Monarhije osakaćena za dijelove teritorija, no ipak je u jeku oslobodilačkih ratova pojedine dijelove vratila u svoj državniopravni sustav te unutar Monarhije sačuvala političku autonomiju. Stradala je pak kao žrtva austro-ugarske nagodbe 1867. kada je jadranska Hrvatska ušla u sklop austrijskoga dijela Monarhije, a prekovalebitska nagodbom uredila svoj odnos s Ugarskom, zadržavši političku autonomiju, no bez izgleda u doglednoj budućnosti da se hrvatske zemlje ujedine u jedinstvenu državnu cjelinu.

Propašću Monarhije 1918. Hrvatska je nasilno ugrana u državnu zajednicu sa Srbijom, što je po svojim političkim, kulturnim i gospodarskim posljedicama sigurno najgore razdoblje hrvatske povijesti. To razdoblje, sve do prvih višestranačkih parlamentarnih izbora 1990., uz kratkotrajni prekid 1941.-1945., kad je hrvatski nacionalni pokret u ratnom vihu obnovio hrvatsku državu, može se smatrati velikosrpskom ili jugoslavenskom okupacijom hrvatskih zemalja. Pljačke, ubojstva, progoni i iseljavanja, koji su u monarhističkoj Jugoslaviji doživjeli vrhunac likvidacijom i umorstvima hrvatskoga političkog vodstva u beogradske Skupštini 1928. rezultirali su nakon gubitka teritorijalnosti još i zabranom uporabe nacionalnoga imena. Redarstvene torture i mučenja zatočenika te svakodnevna zatvaranja gurnule su hrvatske nacionaliste u duboki ilegalni rad i političku emigraciju, odakle su organizirali otpor nacionalnom uništenju.

Podignut je 1932. Velebitski ustanak, a 1934. atentatom u Marseillesu ubijen je omraženi velikosrpski diktator kralj Aleksandar Karađorđević. Politička nezakonitost, a i svi redarstveni postupci, samo u još znatnijim razmjerima, opetovani su i nakon savezničke pobjede u Drugom svjetskom ratu, kad su jugoslavenski komunisti iskoristili prigodu da potpuno unište hrvatsku državu te masovnim istrjebljenjem, progonima i iseljavanjem smanje broj hrvatskoga

stanovništva i ponovno uspostave velikosrpsku Jugoslaviju. Bleiburg je simbol masovnoga jugoslavenskoga komunističkog zločina nad hrvatskim narodom. Jugoslavenskoj zločinačkoj državi usprotivio se zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, kojeg su zatočili komunisti nakon montiranoga procesa 1946.

Sedamdesetih godina prošloga stoljeća kulturno-politički pokret hrvatskih intelektualaca okupljenih oko Matice hrvatske i hrvatski sveučilištarci, čiji je cilj artikulirao Hrvoje Šošić zahtjevom da Hrvatska bude primljena u UN, organizirano su ustali protiv nepodnošljiva položaja Hrvatske u Jugoslaviji, a što je nakon političkoga neuspjeha rezultiralo još jednom inačicom bleiburške tragedije hrvatskoga naroda – masovnim uhićenjima, progonima, zatvaranjem i fizičkim likvidacijama. Hrvatski se narod povukao u sebe, a nad Hrvatsku se nadvila tmurna i neizvjesna sudbina. Pojačanom jugoslavizacijom iz Beograda prijetio je potpuni nestanak hrvatskoga naroda s povijesne pozornice, a onda je 1972. bljesnuo Bugojanski ustanak, vrativši nadu i vjeru u borbu za slobodnu i nezavisnu Hrvatsku, koja se očitovala u sve snažnijoj političkoj organizaciji hrvatske emigracije i njezinu zauzimanju u borbi protiv komunističke Jugoslavije. Počeo je nevidljivi rat, u kojem tajna komunistička policija od pada Hrvatskoga proljeća 1971. u inozemstvu likvidirala 30-ak hrvatskih političkih emigranata, a njih oko petnaestak još pokušala oteti i likvidirati.

Svjetski slom komunizma omogućio je slobodno očitovanje volje i hrvatskom narodu, koji je odmah iskoristio prigodu te na izborima 1990. odabrao nacionalnodemokratski pokret dr. Franje Tuđmana pod čijim je vodstvom obnovljena hrvatska državna neovisnost te vojnički potučena jugoslavenska komunistička i velikosrpska okupacijska armada. Upravo zato devedesete godine prošloga stoljeća zrače jednim od najponosnijih razdoblja hrvatske povijesti.

Druga dionica razdoblja u postojanju Republike Hrvatske, ona nakon 2000. godine svojevrsno je duševno mučilište hrvatske države i ponižavanje hrvatskoga naroda, u kojem su poražene snage u Domovinskom oslobodilačkom ratu pokušavale uz pomoć određenih međunarodnih silnica vratiti povijesni kotač unatrag te kad već nisu mogli sačuvati Jugoslaviju da izbornom matematikom njezinu inačicu obnove u vidu neke nove balkanske zajednice.

Unatoč svim silnicama i političkim pokušajima razbijena je i ta jednadžba pa Republika Hrvatska ne ulazi u Europsku uniju kao sastavni dio Zapadnoga Balkana nego kao posebna i jedinstvena država. Europska unija je doduše određen okvir za ponašanje suverenih država, nu Hrvatskoj nakon ulaska prestaje važiti cijeli niz ucjenjivačkih susta-

va, kojima je bila podvrgnuta u proteklih 13 godina. Uza sve nedostatke, ona će od 1. srpnja omogućiti Hrvatskoj samostalno djelovanje u mnogim bilateralnim odnosima, što je prigoda za novu afirmaciju hrvatske državnosti. Nu da bi se ta prigoda mogla koristiti, mora se ponajprije hrvatski narod i njegovi politički predstavnici suvereno ponašati. To ponašanje ne proistječe samo iz načela i općih pravnih okvira, nego ponajprije u nastojanju da se hrvatski narod, odnosno državna većina, izbori za jednakopravnost s manjinama u vlastitoj državi. Riječ je o protuustavnim zakonima, koje što prije treba poništiti kako bi jednakopravnost bila podloga za nacionalni entuzijazam.

Mnoštvo je primjera uspješnosti hrvatskih športaša, koji u zajednici sa športašima iz hrvatske dijaspore postižu izvanredne svjetske uspjehe. To je predložak i za uspjeh hrvatskoga gospodarstva, poglavito na golemom europskom tržištu, a ubrzo i američko-europskom zajedničkom tržištu. S druge pak strane pozicija u EU omogućuje čvršće gospodarsko povezivanje srednjoeuropskih država na pravcu od Baltika do Jadrana, koje veže i zajedničko kulturno nasljeđe te pripadnost Katoličkoj Crkvi. Hrvatski pak položaj u EU otvara napokon i mogućnost da se uspješno riješi i prijeporni položaj Hrvata u BiH. Dakle, EU je okvir koji može omogućiti natjecanje, a spremnima i pobjedu.

Mate Kovačević, portal Hrvsijet ■

JA, JACOBUS APOTHECARIES OD ŠTACUNA DO INDUSTRIJE

Priredila D. Gaupp

U Muzeju grada Zagreba je od 28. veljače do 02. lipnja 2013. trajala izložba "Ja, Jacobus apothecaries - od štacuna do industrije". Izložbu je otvorila dekanica Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. sc. Karmela Barišić, koji obilježava 130. godina prve nastavne godine 1882./1883.

Autorica izložbe Marina Perica Kraljčanov izložbom je predstavila najstarije poznate ljekarne i njihove proizvode, te utjecaj ljekarništva na razvoj grada. Obuhvaćen je veliki dio povijesti zagrebačkog ljekarništva od prvih pisanih dokumenata do proizvodnje u farmaceutskoj industriji. Izloženi su bili uporabni predmeti, fotografije i crteži prvih ljekarni, nacrti i tlocrti zgrada građenih posebno u tu svrhu, te stručna literatura. Izložen je bio i primjerak knjige "Flos medicine" - "Cvit likarije" 1768., koju je preveo franjevac Emerik (Mirko) Pavić, a to je bio i prvi prijevod medicinske knjige na hrvatski jezik.

Od antičkih vremena "medicus" je bio osoba koja diagnostira bolest, propisuje lijekove, sama ih pripravlja i liječi ljude. Antički medicus bio je dakle i liječnik i ljekarnik. Te dvije djelatnosti nisu bile odijeljene ni stručno ni službeno sve do kasnog srednjeg vijeka.

Grčka i Rim svoje su liječništvo (medicinu) i ljekarništvo temeljili na Hipokratovim djelima. Preko šezdesetak djela ovog najpoznatijeg liječnika antičke Grčke prepuna su saznanja o dijagnostici i tehnologiji pripreme lijekova koja će evoluirati, te s utjecajima koji su stizali s Orijenta, postati i osnova znanja za razvoj medicine i ljekarništva zapadnog svijeta. Uz primjenu medikamentata, ovaj je proslavljeni liječnik preporučao odmor, dijetu, gimnastiku, te kao

ŠTO SU TO "ŠTACUNI". Štacuni su bili trgovački dućani. Maleni i mračni, vrata su bila dvokrilna i lukovita. Desno krilo vrata se otvaralo kako bi se moglo ući u štacun, dok je lijevo krilo bilo uglavnom do polovine učvršćeno, a gornji je dio služio kao "auslag" (izlog) za izlaganje robe.

Po tim malim dućanima i trgovce su nazivali "štacunarima". Srednjovjekovni štacuni sačuvani su na Griču i pod Kamenitim vratima "pod boltom", tik uz kapelicu Majke božje, a ima ih i s kaptolske strane.

naprikladniji lijek – rad.

Uz sva praktična znanja, neizostavna su bila i vjerovanja u zaštitnike liječništva i ljekarništva. I *medicusi* i bolesni uzdali su se u Asklepija (Esculapa) i kćeri mu Hygiju i Panaceu. Asklepije je bio Apolonov i Coronin sin, polubog, iskusni liječnik u antičkoj grčkoj mitologiji. Njegov štap simbolizira liječničko umijeće spajajući zmiju, koja svlačenjem svoje kože predstavlja simbol ponovnog rođenja i plodnosti, sa štapom, simbolom autoriteta pripisanom bogu medicine. Njegov je kult bio raširen po antičkoj Grčkoj, a naknadno je stekao status božanstva. Spominje se i u "Iljadi" i to ne kao božanstvo nego kao liječnik koji čini čuda, pa neki izvori navode da je možda riječ i o povijesnoj osobi.

Ljekarnici, uz kirurge, ranarnike, brijače i apotekare smatrani su još od srednjega vijeka pa sve do 19. stoljeća obrtnicima, te se njihova imena kao i imena ostalih obrtnika (kovača, zlatara, zvonara, lončara...) vrlo rano nalaze u spisima slobodnoga i kraljevskoga Grada. Dobivali su razne povlastice i povelje, te iz tih dokumenata i zapisnika izviru mnoga osobna imena, događaji i opisi njihovih sudbina.

Ljekarne su bile i okupljališta, služile su samo za prodavanje lijekova ili ordiniranje liječnika već i za sklapanje različitih poslova. U njima su se isprva prodavale uz lijekove i dvije najvažnije civilizacijske tekovine: papir i tinta. U njih su zalazili oboljeli, ali i liječnici i političari, umjetnici, obrtnici i literati.

Podaci o prvim ljekarnama na području Hrvatske sežu u 13. i 14. stoljeće. Prema sačuvanim dokumentima ljekar-

Bakrena kovana medalja povodom 333. obljetnice Kaptolske ljekarne

na sv. Marije, utemeljena na zagrebačkom Kaptolu, druga je po starosti na području grada. Premda postoje pretpostavke o njezinu starijem postanku, najstariji sačuvani podaci potječu tek s kraja 16. stoljeća. U povodu 400. Obljetnice dokumenta kojim je Prvostolnom kaptolu podijeljeno pravo otvaranja ljekarne (1566.), prezentirana je njezina kronologija od osnutka do polovine 20. stoljeća. Predočene su lokacije na kojima je Ljekarna sv. Marije bila smještena (Opatovina, Trg bana Jelača, Dolac), kao i slijed njezinih vlasnika.

Izložbeni predmeti vlasništvo su Zbirke predmeta svakodnevne MGZ, te Gradske ljekarne Zagreb, HAZU, Muzeja za umjetnost i obrt, Hrvatskog povijesnog muzeja, Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu, Arheološkog muzeja i drugih vlasnika iz područja ljekarništva.

I tu počinje naša priča o najstarijoj ljekarni u Zagrebu. Vidi stranicu 24. ■

lijevo: Muzejska postava eksponata Kaptolske ljekarne s plaketama 13 ljekarnika koji su je vodili.
desno: uljana slika Kaptolske ljekarne u radnoj sobi Bartulića

SLIKA HRVATSKE: ULJEPŠANA ILI JEDNOSTRANA?

Piše: Anto Janković, DW.DE

Deutsche Welle na više stranica piše o predstojećem ulasku Hrvatske u EU, a napravili su i intervju s predsjednikom Josipovićem.

Povodom skorog ulaska Hrvatske u Europsku uniju u njemačkim medijima se i dalje kritično izvještava prije svega o gospodarskom stanju u Hrvatskoj i strahuje da će ona postati teret za EU.

Lijevo-liberalni dnevnik *Süddeutsche Zeitung* piše da je Europska komisija svjesno uljepšala stanje te citira izjavu jednog europskog diplomata u Zagrebu da "u Bruxellesu nitko nije želio čuti" izvještaje o lošem stanju. "30. lipnja će se u Zagrebu s počasnim gostima slaviti pristup Europskoj uniji. A kad se razide dim vatrometa, Hrvatska će zacijelo potpasti pod specijalni nadzor EU-a. Jer, hrvatski dugovi rastu vrlo brzo. Svjetska banka smatra da je za

zemlju koja je na stupnju razvoja kao Hrvatska prikladna razina zaduženja od 40 % BDP-a. A prema navodima EU-a oni će već 2014. iznositi oko 62 %. Time će biti prijeđena gornja granica EU-ovog pakta stabilnosti i rasta od 60 %. S obzirom da Hrvatska i u ovogodišnjem proračunu s deficitom od 4,7 % prelazi dopuštenu granicu od 3 %, a EU za 2014. očekuje još veći deficit, nova članica EU-a će zacijelo uskoro pripadati među zemlje koje EU posebno nadzire".

VELIKA NEZAPOSLENOST

Dopisnik ovih novina dalje navodi kako se ni jedna hrvatska vlada nije usudila provesti rigorozne mjere štednje u prenapuhanoj javnoj upravi i 650 većinom nerentabilnih javnih poduzeća, jer bi "sljedeće izbore sigurno izgubila". Navodi također da Hrvatska ipak ima jedan siguran oslonac - turizam, zaključujući da se na hrvatskoj obali "malo primjećuje od krize". Ali, u industrijskim gradovima i u samom Zagrebu je stanje drukčije, piše *Süddeutsche Zeitung*: "Primjerice za zaposlenice tvornice tekstila DTR, koje štrajkaju jer od ožujka nisu dobile plaću. Stopa nezaposlenosti je gotovo 21 %. Još lošije je stanje među mladim Hrvatima: među njima gotovo svaki drugi nema posla. S članstvom u EU-u upravo će mladi i dobro obrazovani Hrvati moći lakše odseliti iz zemlje".

Švicarski *Neue Zürcher Zeitung* se kritički osvrće na napise u nekim njemačkim medijima i potpuno drukčije ocjenjuje stanje u Hrvatskoj i spremnost te

zemlje za EU: "Hrvatska se promijenila. U Zagrebu više ne dominira ultranacionalizam Franje Tuđmana nego politika usmjerena prema regionalnim nagodbama. Uz velike žrtve se provodi gospodarska strukturna reforma. Pravna država je ojačana. Danas čak jedan bivši šef vlade sjedi iza rešetaka zbog korupcije. Hrvatska će 1. srpnja postati 28. članica EU-a."

JEDNOSTRANA PERSPEKTIVA

U Njemačkoj taj korak izaziva djelomice nelagodu. To se može razumjeti s obzirom na probleme EU-a i gospodarske poteškoće Hrvatske. Ali, neprimjeren je ton kojim je nedavno o tomu pisao Bild-Zeitung. 'Hrvatska će biti sljedeći grob za naše milijarde'. U istom stilu je nastavljeno: 'Visoki dugovi, brojni nezaposleni i još više korupcije - dolazi li u EU sljedeća Grčka?' Toj jednostranoj perspektivi protive se brojni Hrvati.

Informativni portal PolitikaPlus nabraja njemačke tvrtke koje već godina u Hrvatskoj zarađuju velik novac. Među njima je i *Deutsche Telekom* koji je dugo kao privilegirani monopolist zarađivao milijarde. Hrvatska reakcija na jednostranu kritiku može se sažeti u jednostavnu formulu: "Ne, hvala, Njemačko", zaključuje *Neue Zürcher Zeitung* parafrazirajući naslov pjesme "Danke, Deutschland", za koju je uvodno spomenuo da u Hrvatskoj nikad nije postala hit, ali je u Srbiji korištena u propagandnim filmovima "koji su prikazivali bratstvo po oružju hrvatskih ustaša i (njemačkog) Wehrmachta". ■

KROATIEN VOR DEM EU-BEITRITT SCHÜTZEN ALTE SEILSCHAFTEN TITOS GEHEIME KILLER?

Bayerisches Fernsehen

Wolfratshausen, 1983: ein kroatischer Exilschriftsteller wird ermordet - von Killern des jugoslawischen Geheimdienstes. Bayerische Behörden kennen die Namen der Hintermänner - doch bis heute verweigert Kroatien deren Auslieferung und das wird sich vermutlich auch mit dem Beitritt zur EU am 1. Juli nicht ändern.

Konkret geht es um den früheren Geheimdienstgeneral Josip Perkovic. Er und weitere Geheimdienstagenten, so steht es in einem Urteil des Oberlandesgerichts München aus dem Jahr 2008, sollen für den Mord an dem Exilkroaten in Wolfratshausen verantwortlich sein.

Doch Perkovic lebt nach wie vor unbehelligt in seiner alten Heimat. Und jetzt, unmittelbar vor dem EU-Beitritt, will die kroatische Regierung den soge-

nannten Europäischen Haftbefehl per Gesetz beschränken. Er soll nur für Kroaten zur Anwendung kommen, die Straftaten nach 2002 begangen haben. Kroatische Medien sprechen schon von einer "lex Perkovic", schließlich wird ihm eine Tat aus dem Jahr 1983 zur Last gelegt.

Die EU-Kommission gibt sich empört - dabei wurde sie von der deutschen Justiz schon vor Jahren auf die mangelnde Kooperationsbereitschaft hingewiesen. ■

Potjernica savezne vlade Bavorske

Wolfratshausen, 1983.: ubijen je hrvatski pisac u dijaspori. Ubili su ga ubojice jugoslavenskih tajnih službi. Bavorske vlasti znaju imena ljudi koji stoje iza tog umorstva, ali do danas Hrvatska uskraćuje njihovo izručenje i to se vjerojatno ne će promijeniti nakon pristupa Hrvatske u EU 1. svibnja 2013.

Naime, riječ je o bivšem generalu tajne službe Josipu Perkoviću. On i ostali oba-vještajci, tako stoji u presudi Vrhovnog suda München od 2008., odgovorni su su za ubojstvo Hrvata u dijaspori.

No, Perković i dalje nesmetano živi u svojoj domovini. A sada, neposredno prije ulaska u EU, hrvatska vlada želi europski uhidbeni nalog zakonom ograničiti. On bi trebao važiti samo za Hrvate, koji su počinili zločine tek nakon 2002. Hrvatski mediji govore o "lex Perković," a njega se opterećuje za djelo iz godine 1983. Europska komisija je ogorčena, iako je njemačko pravosuđe već prije više godina upozoravalo na nedostatnu suradnju Hrvatske. ■

HRVATI NEPOŽELJNA RADNA SNAGA U ŠVICARSKOJ

Piše: Dunja Gaupp
Izvor: www.hkz-kkv.ch

Uglavnom je svima poznato da Švicarska nije članica EU, no možda svi nisu upoznati s činjenicom da švicarski političari nastoje, takozvanim bilateralnim putem, zemlju svejedno uvesti u Europsku uniju. Prihvaćeni su već mnogi EU zakoni i propisi, potpisani bilateralni ugovori, neki ponešto modificirani za umirenje švicarskog naroda, i to samo na određeno vrijeme.

Prema bilateralnom dogovoru, Švicarska svakom proširenju Europske unije mora reći "da". No, u Švicarskoj je narod još uvijek suveren i u svim važnim odlukama ipak ima zadnju riječ.

Stoga su prošle godine Economiesuisse (krovna organizacija švicarskih gospodarstvenika - predstavlja oko 30.000 poduzeća s 1.5 milijuna zaposlenih) i Sindikat poslodavaca Švicarske kod švicarskog Društva za socijalna istraživanja (GfS Bern) naručili reprezentativno ispitivanje naroda na temu jesu li za proširenje ugovora o slobodnom kretanju ljudi i na Hrvatsku, koja bi 1. srpnja o. g. trebala postati novom članicom EU-a.

Rezultat istraživanja predstavljen je Vanjskotrgovinskoj komisiji Economiesuisse u rujnu prošle godine. 50 % ispitanika izjasnilo se protiv proširenja ugovora na Hrvatsku, 44 % za, a 6 % su bili neodlučni.

Od tada u Economiesuisse i Udruzi poslodavaca vlada velika uzbuna. Jer, kažu oni, jedno "ne" proširenju ugovora na Hrvatsku, bilo bi katastrofalno za Švicarsku. Time ne bi bio ugrožen samo ugovor o slobodnom kretanju radne snage, nego i cjeloviti bilateralni put. Kao alternativa Švicarskoj ostaje samo totalna izolacija ili bezkompromisni pristup EU.

Na to je upozorila čak i ministrica pravosuđa Simonetta Sommaruga još u prosincu, a direktor udruženja poslodavaca Thomas Daum upozorava: "To bi bio konflikt s EU, koja ne može prihvatiti činjenicu da jedna njena članica bude izostavljena iz ugovora koji vrijedi za sve druge".

Skeptičnost prema Hrvatskoj mnoge je začudila. Do sada su birači svako proširenje EU-a, odnosno slobodno kretanje radne snage novih članica, većinski podržali. 2005. g. narod je s 56 % glasova rekao "DA" postupnom otvaranju tržišta rada za osam novih članica istočnoeuropskih zemalja (ne bojeći se čak ni velikih zemalja poput Poljske, Mađarske i Češke). 2009. kada se odlučivalo o proširenju ugovora na siromašne Rumunjsku i Bugarsku, glasovalo je

čak 59 % ZA.

Posebno treba naglasiti da su Švicarci 2007. g. demokratski (glasovanjem) odlučili da će, kao izraz solidarnosti, za nove članice dobrovoljno dati, ni manje ni više nego jednu milijardu eura. Nakon ulaska Rumunjske i Bugarske, Švicarci su dali daljnjih 257 milijuna.

"Da sada, u usporedbi s drugima, mala i bogata srednjoeuropska Hrvatska sa svega 4,5 milijuna stanovnika nailazi na prepreku, vjerojatno se može objasniti obrambenim refleksom protiv Balkana. Istovremeno i principijelno raste skeptičnost prema useljavanju", pišu švicarske novine.

Zapanjeni rezultatima istraživanja Economiesuisse i Udruga poslodavaca pokrenuli su u studenome prošle godine informativnu kampanju pod naslovom "Zato Švicarska treba imigrante", koja naglašava prednosti imigracije. Glavna poruka glasi: Bez useljenika švicarsko gospodarstvo neće rasti, bez imigranata smanjiti će se bogatstvo, bez imigranata nema novih radnih mjesta.

Kampanja bi trebala umanjiti strah naroda od sve većeg broja useljenika. Međutim, malo je vjerojatno da će ta kampanja, doduše s dobro osmišljenim informativnim materijalom i brošurama, uspjeti izbjeći "ne" proširenju slobodnog kretanja radne snage na Hrvatsku.

Političari i privrednici moraju konačno realizirati i priznati, da veliki dio naroda ima puni nos negativnih posljedica slobodnog ulaska ljudi u zemlju. Ne sa-

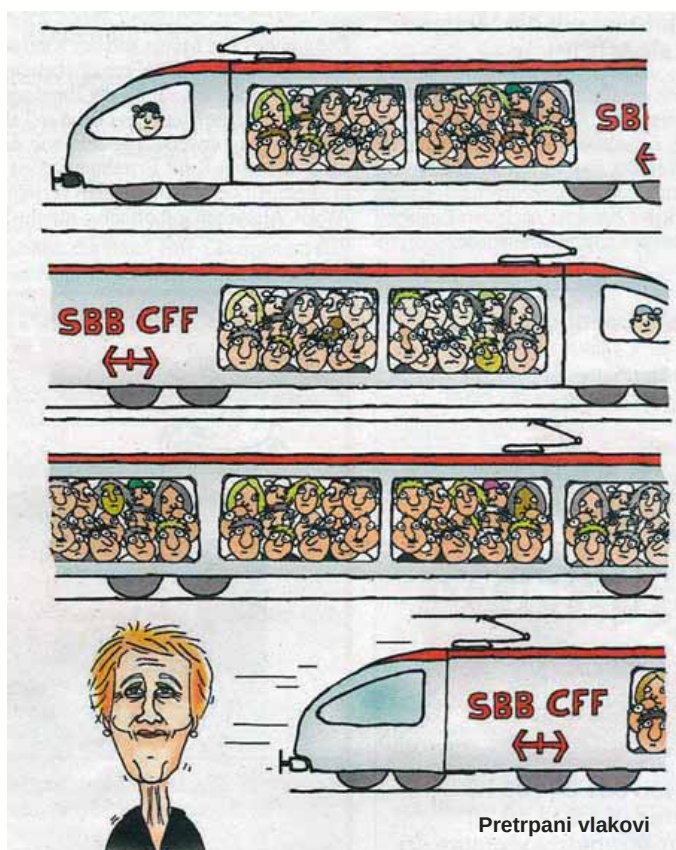
mo nacionalno konzervativni, nego sve više i lijevi.

Mnogo je problema koji su nastali imigracijom. Sve više onih koji su spremni raditi za manji novac od Švicaraca, ruše nivo plaća. Svake godine Švicarska postaje veća za jedan grad od 60'000 stanovnika. Kao posljedica toga, moraju se graditi nove stambene zgrade, škole, bolnice i sl., prometni problemi svakim su danom sve veći, gužva na cestama i u javnom prometu (vlakovi, autobusi), postaje neizdržljiva, a provale i krađe se događaju svakih nekoliko minuta.

U Švicarskoj od prije 20, 30 ili više godina takvo što je bilo nezamislivo. Današnja Švicarska odavno više nije ni čista, ni sigurna zemlja kakvom je nekada bila. A ni uslužne djelatnosti nisu više na nekadašnjem zavidno visokom nivou.

Predsjednik švicarske narodne stranke SVP, Toni Brunner, već je jasno rekao da je referendum njegove stranke gotovo siguran.

I tako, po svemu sudeći, Hrvatima neće biti ništa lakše naći posao u Švicarskoj ni kada Hrvatska postane članica EU-a. Hrvati bi se trebali zapitati, zašto toliki ljudi napuštaju "obećanu zemlju EU" i dolaze u Švicarsku, na koju EU političari konstantno vrše pritisak, kritiziraju je, čak prijetje i sankcijama, ako ne napusti svoju direktnu demokraciju. Boje se naroda, i to ne bez razloga! ■

S. Sommaruga: "S godišnjim useljavanjem 80'000 osoba, to nema nikakve veze!"

HKZ U POSJETI

KAPTOLSKA LJEKARNA SV. MARIJE U ZAGREBU

Piše: Dunja Gaupp

Hrvatska kulturna zajednica dobila je ekskluzivni uvid u ostavštinu, po redu trinaestog i zadnjeg, vlasnika Kaptolske ljekarne, ljekarnika mr. Vladka Bartulića. Ljubazni nasljednici pozvali su nas u njegov stan, pokazali nam sav inventar, muzejski vrijedan namještaj, zidne slike, ljekarničke predmete, brončane odljeve glava zagrebačkih ljekarnika, vrijedne knjige, vlastoručno pisane recepture lijekova, i slično.

Mr. Vladko Bartulić osobito je pozornost posvećivao ljekovitom bilju plantaže koje je imao na području današnje Slovenije. Godine 1932. izdao je hrvatsko-njemačko-latinski imenik biljaka za kućno liječenje i 26 recepata za ljekovite čajeve. U vlastitoj nakladi priredio je također promidžbenu knjižicu za ljekoviti čaj nazvan prema kajkavskom pučkoprosvjetiteljskom piscu Tomi Mikloušiću (1767.-1833.). U njegovoj ljekarni mogla su se kupiti razna ljekovita sredstva poput popularne "Bartulićeve ljekovite masti", proizvodi za higijenu, njegu tijela, osvježanje zraka, itd. Svoju dobro uređenu ljekarnu i proizvode reklamirao je, kao što se to i danas radi, brošurama i kalendarima.

Bartulić je bio ponosan na stoljetnu tradiciju svoje ljekarne, pa je 1933. izdao o vlastitom trošku i u vlastitoj nakladi knjižicu "*Spomenica na 333 godišnji opstanak stare Kaptolske ljekarne Sv. Marije u Zagrebu*". Za tu je prigodu naručio izradu bakrene kovane medalje

Bartulićev portret i medalja

"333. godišnjica opstanka i 37. godina vodstva Kaptolske ljekarne" (foto str. 21). Medalju je izradio kipar Rudolf Spiegler (1885.-1980.), učenik i dugogodišnji suradnik Valdeca i Frangeša, poznatih hrvatskih kipara i profesora Više škole za umjetnost i obrt. Osim ove medalje R. Spiegler izrađuje i 13 velikih plaketa s portretima ljekarnika (foto str. 21).

Prema zapisniku staleža na Griču gornjega grada od 18. listopada 1599., kojega se original nalazi uvezan u Kr. državnom arhivu u Zagrebu, dozvoljeno je otvorenje ljekarne. *Kaptolska ljekarna* se od svoga osnutka do 1910., dakle 311 godina, nalazila u kući na Opatovini br. 7. Do nje se dolazilo ili po Opatovini, ili Skalinskom ulicom uz dućan "Sedam Zvijezda". Za ono doba nije to bila baš tako mala ljekarna, što pokazuje njen tlocrt, a bila je vrlo dobro uređena i bogato snabdjevena lijekovima.

Radi gradnje Tržnice Dolac i rušenja

kuće na Opatovini, privremeno je preseljena 15.10.1910. na Jelačićev trg br. 19, te opet preseljena 15.10.1925. na Jelačićev trg 20. Konačno 15.10.1932. Bartulić preseljava Kaptolsku ljekarnu u svoju (prema nacrtima arhitekta Vjekoslava Basta) novosagrađenu palaču na uglu Dolca i Tkalčičeva ulice.

Nakon 2. sv. rata Bartuliću je sve nacionalizirano. Bezuspješno se bori kako bi očuvao ljekarnu u prizemlju, koju bi njegova kćerka (lječnica) mogla dalje voditi. Godine 1949. ljekarna je zatvorena i adaptirana u restoran, a nakon toga u samoposluživanje "Belje". Obitelj Bartulić ostaje u stanu na 1. katu sve do danas, a Vladko Bartulić umire u Zagrebu 1955. godine.

Prema podacima obitelji Bartulić, namještaj ljekarne je završio u prostorima Gradske ljekarne na tadašnjem Trgu Republike. Tako je u 20. stoljeću, stoljeću napretka, svekolikim "zaslugama" komunističkog režima, prekinut kontinuitet *Kaptolske ljekarne* i zaboravljena četiri stoljeća duga tradicija. ■

Bartulićeva palača na uglu Tkalčičeve i Dolca. U prizemlju sa strane Dolca nalazila se ljekarna, danas su tu restoran i dućan. Iznad ljekarne je bio privatni stan vlasnika.

Bartulićev radni stol

SVI LJEKARNICI KAPTOLSKE LJEKARNE

1. **Jakob Gasparini**, znameniti zagrebački ljekarnik koji se spominje od g. 1630. do 1666. bio je gradski ljekarnik u Gornjem gradu i senator na magistratu.
2. **Ivan Seicz** od 1666. - 1710., rodом Štajerac, bio je vrlo obľubľjen i poznat kao dobar stručnjak.
3. **Ivan Leopold Pavkner** od 1710.-1739.
4. **Matija Grembl** od 1739. – 1751.
5. **Josip W. Weford** od 1751.-1765. bio je ujedno i vlasnik Gradske ljekarne.
6. **Ivan Antun Jürgens** od 1765.-1810., bio je rodом Nijemac iz okolice Köln-a, potpuno je obnovio ljekarnu o čemu svjedoče računi koji se nalaze u kaptolskom arhivu.
7. **Alois Ody** od 1810.-1826., rođen je 1768. u Rheinbreitstein-u kraj Koblenza na Rajni. Bio je plemićkog porijekla. U Beču je stupio u vojnu ljekarničku službu, od kuda je u svojstvu vojnog ljekarnika došao u Zagreb, gdje je od Jürgens-a kupio Kaptolsku ljekarnu.
8. **Dragutin Ody** od 1826.-1834., u Beču je svršio nauke i prakticirao u staroj bečkoj K.u.K. Feldapotheki na Stephans Platz-u, odakle se kao napredan magister vratio u Zagreb i preuzeo Kaptolsku ljekarnu.
9. **Gratian Mihić** od 1834.-1866. bio je

Jakob Gasparini, prvi ljekarnik
Kaptolske ljekarne

bečki đak, napredan i poletan magister. Iz temelja je preuredio ljekarnu.

10. **Jean Lapošy recte Lapuh** od 1866.-1867., rodом Slovak i rođak nadbiskupa Haulika, ubrzo nakon preuzimanja ljekarne razbolio se i umro od sušice. Ljekarna je u "Pharmazeutische Post" u Beču nuđena na prodaju, te ju je kupio Josip J. Cejbek.
11. **Josip J. Cejbek** od 1867.-1883. rodio se 1827. u Chrudim-u u Českoj kao

sin ljekarnika i bio veliki botaničar i prirodopisac.

12. **Anton Ernest Katkić** 1883.-1895., rodio se u Jaski 1835. kao sin bilježnika i učitelja Stjepana Katkića i majke Barbare rođene Pavlić. Naukovao je u ljekarni Dragutina Ody-a u Jaski, a onda bio pomoćnik u Kaptolskoj ljekarni kod Gratijana Mihića u Zagrebu. Studirao je i diplomirao u Pragu, te radio dvije godine u ljekarni Pokorny-a, a onda se vratio u Zagreb.

13. **Vladko Bartulić** (na slici) od god. 1896. do zatvaranja 1949., sin je gimnazijalnog ravnatelja u Karlovcu Ignatza Bartulića, rodом iz Jasenovca i majke Ljubice Lochmer iz Senja. Rođen je u Karlovcu 11.07.1872., gimnaziju je pölazio u Zagrebu, gdje je položio i magisterij g. 1894. Praksu je vršio u Bosanskoj Gradiški i u Metlici, surađivao u Gradskoj ljekarni u Zagrebu na Markovom trgu. Od 1896. bio je providnik Kaptolske ljekarne, a od god. 1908. zakupnik. 1914. postao je suvlasnikom ljekarne, a iza smrti Katkića preuzima njeno vodstvo. 1924. konačno otkupľuje ljekarnu od Katkićevih četvero djece, koja se dugo nisu mogla dogovoriti o podjeli nasľjedstva. Tada daje zidati vlastitu palaču na uglu Dolca i Tkalčićeve ulice u koju je koncem 1932. preselio svoju najmodernije uređenu ljekarnu. ■

PREDSTAVNICI HKZ UČESTVOVALI NA 7. PROSVJEDU "KRUG ZA TRG"

Subota, 4. svibnja 2013.

Kada smo dobili poziv za učešće na prvom prosvjednom skupu građanske inicijative "Krug za trg", javili smo kako nažalost ne možemo doći, ali će se i to sigurno jednom dogoditi. Tada nam je glavna organizatorica skupa, gđa. Maja Runje, odgovorila "pa valjda ne misľite

da će biti potrebno organizirati daljnje skupove?".

U međuvremenu je održan i sedmi skup. Nasľjednici Tita i Jugoslavije ne daju se zbuniti, uporno rade na obnovi dragog im "bratstva i jedinstva", a ime zločinca Tita čuvaju kao oko u glavi.

Organizatori su imali odľičnu ideju kako zorno predstaviti svu tragediju hrvatskog naroda u "ah, tako divnoj zemľi Jugoslaviji".

Na prostoru između Hrvatskog narodnog kazališta i Zdenca života, stajao je krug ľjudi držeći u rukama križeve s imenima u komunističkom režimu poubijanih mladih ľjudi.

Zvezdana Znidarčić Begović obratila se skupu ovim riječima: "Želim vas danas pozdraviti, ovdje na najľepšem trgu hrvatske metropole, na najľepšem hrvatskom trgu, koji po svom simboličnom sadržaju objedinjuje: život, znanost i umjetnost - pred Zdencem života, kao simbolom svih životnih radosti, pred Hrvatskim sveučilištem, kao temeljem humanističkog razvoja znanstvene misli i formiranja novih hrvatskih naraštaja, pred Hrvatskim kazalištem, kao simbolom prostora slobode i kreativnosti".

Dan je bio predivan, sunce je neumljivo grijalo, tako da su stariji ľjudi tražili zaklon u sjeni kazališne zgrade ili pod drvećem. To je uradila i predstavница HKZ, gđa. Marija Macukić. Nakon što je napravio nekoliko fotografija, njezin je primjer sľijedio i glavni urednik DO, Osvin Gaupp. Samo je naša dopredsjednica, Dunja Gaupp, hrabro odstajala više od sat vremena u krugu, držeći križ s imenom "Zvonimir Panić (19)". On, kao i mnogi drugi hrvatski mladići i djevojke, nisu dobili priliku školovati se na sveučilištu, niti posjetiti kazališne predstave!

SRAMITE SE!

Svi vi koji obnašate bilo kakvu vlast u
Lijepoj našoj.

PREDANA DONACIJA DJEČJE ODJEĆE

MLADIM MAJKAMA

U DJEČJEM DOMU ZAGREB
30.04.2013.

Piše Dunja Gaupp

Davnih godina, odmah po nastanku Hrvatske, a s namjerom humanitarno pomoći djeci invalidima Domovinskog rata, *Hrvatska kulturna zajednica* dala se u veliki trošak tiskanja prigodnih poštanskih markica sa slikama Hrvatske naive. Bio je to jedan od većih novčanih promašaja udruge, jer nešto malo markica bilo je prodano samo na njihovom predstavljanju. Dulje od desetljeća, tisuće markica ležalo je u raznim privatnim podrumima i sakupljalo prašinu.

Upravni odbor je prije dvije godine odlučio markice priložiti božićnom broju Društvenih obavijesti, a primatelje zamoliti, ako im je moguće, da uplate koliko mogu kao dobrovoljni prilog. Tako je, kao i prodajom Božićnih čestitki s dječjim crtežima, sakupljeno nešto novca. Bilo je to premalo za primjerice jednu

novu protezu, pa smo odlučili kupiti odjeću za bebe i donirati je onim mladim majkama, koje su odlučile roditi dijete, unatoč nepovoljnoj životnoj situaciji.

Raspitali smo se tko i gdje zbrinjuje mlade djevojke u nuždi. Preporučeni nam je *Dječji dom Zagreb* u Nazorovoj ulici. Nazvali smo ravnateljicu, rekli joj o čemu se radi i dogovorili primopredaju donacije. Još istoga dana bili smo srdačno dočekani, upoznati sa ciljevima i situacijom u domu, pokazane su nam prostorije, omogućen susret i razgovor s mladim majkama, čak nam je dopušteno i fotografiranje.

Na svemu tome srdačno hvala, kao i na zahvalnici koju smo nakon nekoliko

dana primili poštom. Dom skrbi o djeci i mladima od 0-21 godinu, o trudnicama tri mjeseca prije poroda i majkama s djecom do navršene godine dana djeteta. Odgovarajuće tome, potrebe su velike, pa je svaka vrsta donacije dobrodošla. Ukoliko želite pomoći, obratite se na doljnu adresu.

Dječji dom Zagreb,
Ul. V. Nazora 49
10000 Zagreb
tel. 01 / 4821700
www.domzadjecu.hr

dana primili poštom.

Na kraju smo predali pakete s odjećom i drugim potrepštinama za bebe. Donijeli smo nešto i za stariju dječicu, ali najviše za bebe do godine dana, pa se nadamo da je svaka mlada majka našla ponešto što joj se sviđa.

Mi im čestitamo na odluci ZA bebu, želimo svako dobro i puno zadovoljstva i uživanja u rastu i napretku njihovih mališana. ■

LIKOVNO-LITERARNI DJEČJI NATJEČAJ 2013

Sudeći po mnogobrojnim upitima kada će na HKZ-web stranici biti objavljeni pristigli literarni i likovni radovi, zaključujemo da se mnogima sviđala mogućnost glasovanja putem e-pisma. Međutim, ove smo godine zaprimili toliko puno radova, da za njihovu grafičku obradu, t.j. pretvaranje crteža u digitalnu formu jednostavno nismo imali kapaciteta.

Jako smo zadovoljni interesom koji vlada za naš natječaj i od srca se zahvaljujemo svima koji su se odazvali.

Radovi su, nakon uvida i odluke o nagradi, zaključno poslani u Njemačku na natječaj gospođe Ankice Karačić, pa su neka djeca i tamo bila nagrađena. ■

REZULTATI LIKOVNOG NATJEČAJA 2013. G.

"ZAŠTITA OKOLIŠA I PRIRODE"

STAROSNA SKUPINA 1.-4. RAZRED

Kako u bogatoj paleti prekrasnih crteža u kojima do izražaja dolazi bujna mašta hrvatskih mališana i to na tako zahtjevnu temu, izabrati samo tri najbolja?

Ove su godine oni najmlađi, u skupini od 1.-4. razreda, bili posebno vrijedni i maštoviti, pa smo odlučili nagraditi po dva uradka. Zahvaljujemo učiteljicama

i mentoricama, mamama i bakama na sudjelovanju, a posebno malim umjetnicima kojima od srca čestitamo! ■

1. Mjesto: Melani Mance, 4. r. Delnice (lijevo) i Katarina Ljubić, 3. r. Ilok (desno)

2. mjesto: Ema Vicković, 1. r. Vrbovec i Luka Lužanac, 2. r. Oriovac

3. mjesto: Clara Karačić, 3. r., Njemačka i Elena Matijević, 2. r., Švicarska

REZULTATI LIKOVNOG NATJEČAJA 2013. G.

"ZAŠTITA OKOLIŠA I PRIRODE"

STAROSNA SKUPINA 5.-8. RAZRED

1. mjesto: Andrea Bošnjak, 5. r., Ilok

2. mjesto: Gabrijela Martinović, 6. r., Švicarska

3. mjesto: Karlo Löbbert, 5. r. Njemačka i - Josip Bogdanić, 5. r., Popovača

REZULTATI NATJEČAJA U NJEMAČKOJ

Pristiglo je preko 500 radova iz 10 zemalja i to: Hrvatska, BiH, Srbija-Vojvodina, Chile, Australija-Tasmanija, Mađarska, Švicarska, Austrija, Argentina i Njemačka.

Između radova koje smo prosljedili u Njemačku, nagrade su dobili:

STAROSNA SKUPINA 1.-4. razred

1. mjesto Blanka Knežević, Delnice
4. mjesto Melani Mance, Lucija Kezele i Katarina Petranović, sve iz Delnica

STAROSNA SKUPINA 5.-8. razred

3. mjesto Melani Jurčević, Švicarska
3. mjesto Klara Vidaković, Ilok
4. mjesto Andrea Bošnjak, Ilok

I od nas srdačne čestitke!

Gospođa Ankica Karačić pregledava pristigle radove

REZULTATI LITERARNOG NATJEČAJA 2013. G. ŠTO ZNAM O HRVATIMA U INOZEMSTVU

Dopredsjednica HKZ, Dunja Gaupp, pozdravlja iz svih krajeva Hrvatske pristigle goste - učiteljice, djecu, roditelje - zahvaljujući im na dolasku i najavljuje kojim će redom biti dodjeljena priznanja i nagrade. Posebno zahvaljuje mladoj predstavnici "Hrvatske kuće - Materina priča", Petri Petrićec, što su nas i ove godine ugostili u ovome prekrasnom ambijentu.

Kada smo za temu literarnog natječaja izabrali Hrvate u inozemstvu, pribojavali smo se slabog ili možda nikakvog odaziva, jer smo mislili da djeca u inozemstvu o toj temi i ne razmišljaju, a djeca u Hrvatskoj o njoj ništa ne znaju.

Tim više nas je iznenadio veliki odaziv djece iz Hrvatske. Neka su pisala o iskustvima svojih baka i djedova koji su, tjerani nuždom, morali napustiti Hrvatsku. No, začuđujuće veliki broj uradaka govori o novom valu iseljavanja Hrvata. Mnogi današnji hrvatski mališani suočavaju se s problemom odlaska cijele obitelji - ponovno 'trbuhom za kruhom' na sve strane svijeta. Žalosno i tužno!

Zahvaljujemo učiteljicama i mentorima na obradi teme, a obiteljima koje se spremaju napustiti Hrvatsku, želimo svako dobro i brzi povratak u domovinu.

STAROSNA SKUPINA 1.-4. RAZRED

1. Mjesto:

Nika Petriš, 4. razred, Sveti Ivan Zelina

TAMO, TAMO DALEKO

Zovem se Nika i sasvim sam obična djevojčica koja živi u malenom gradiću pored Zagreba, u Republici Hrvatskoj. Imam puno prijatelja, treniram rukomet, plešem, učim strane jezike i nikada mi nije dosadno. Prve simpatije, šaputanja s prijateljicama, kino, učenje, najveće su brige u mom životu. Barem je tako bilo do nedavno.

Često sam vidjela mamu i tatu kako s ozbiljnim izrazima na licu o nečemu razgovaraju. Znala sam da je tata ostao bez posla i "kriza" je riječ koja se često čula između redova.

Jednoga dana posjeli su mene i bra-

ta i mirno nam objasnili da tata već predugo ne može naći posao u našoj zemlji, ali ga je zato pronašao u jednoj drugoj - Kanadi. To je značilo da će za par tjedana on otputovati i bit ćemo rastavljeni dok se ne snađe i ne pronađe stan, a onda i mi dolazimo.

Iskreno, mislila sam da se šale. Imala sam sliku u glavi o nekoj dalekoj zemlji u Sjevernoj Americi u kojoj žive vukovi, a polarni medvjedi jedu malu djecu za doručak. Sva sreća da postoji Google pretraživač, a i roditelji, pa je moja slika o Kanadi postala realnija.

To je doista ogromna zemlja, druga po veličini na svijetu, kroz koju se protežu različiti klimatski pojasevi. U njoj doista žive i vukovi i medvjedi i još mnoge druge životinjske vrste. Ljudi se u nju doseljavaju sa svih strana svijeta, a ima i puno Hrvata. Neki su otišli za vrijeme Domovinskog rata kao izbjeglice, a neki poput moga oca, u potrazi za poslom.

U međuvremenu je moj tata otputovao i tada sam shvatila da to doista nije bila nikakva šala. Otišao je u grad Vancouver, u pokrajinu British Columbia. Čujemo se gotovo svakodnevno, a zahvaljujući čudima današnje tehnike, i vidimo. Vremenska razlika iznosi 9 sati, pa kad se on probudi, nama je već poslijepodne. Jako mi nedostaje i nisam ga zagrlila već dva mjeseca.

Tata o Kanadi priča jako lijepo ali u glasu mu se osjeća tuga za Hrvatskom, a osobito za nama, njegovom obitelji. Zapravo, on kaže da je njegov dom tamo gdje smo mi, pa će to Kanada poslati kada brat, mama i ja u nju stignemo, a s nama i naši ljubimci: pas i tvor. Priča nam o prekrasnoj školi koju ćemo brat i ja pohađati, o aktivnostima kojima se možemo baviti i o tome kako možemo imati prijatelje iz svih krajeva svijeta.

Moji su osjećaji podijeljeni između želje da budemo svi zajedno i tuge zbog odlaska iz rodnog kraja i od ljudi koje volim. Zamislite, otići tako u daleku zemlju i ostaviti sve što je moje djetinjstvo zasijalo! Svoje prijatelje, klupice u parku, simpatije, bake, djeda.

Lijepo izgledaju slike moga budućega doma, njegove užurbane ulice, obala na kojoj se valjaju valovi oceana i mnoštvo ljudi. Ljudi koje ne poznajem i među kojima ću sigurno pronaći neke koji će mi biti dragi. Ali to neće biti moja Dora, Karla, Miha, Marijeta. One će odrastati negdje drugdje, daleko od mene.

Roditelji su mi obećali da ću jednom na godinu moći posjetiti svoj rodni kraj i zbog toga mi je lakše. Učim engleski jezik da se bolje snađem u novoj školi i već mi sasvim dobro ide. ▶

Moram priznati da sam na početku bila jako ljuta na roditelje, ali s vremenom, razgovarajući s njima, shvatila sam da odlazimo zbog bolje budućnosti za sve nas, osobito brata i mene. Razgovarala sam i s rođacima koji tamo žive već dvadeset godina i bilo mi je nekako lakše. Znam da odlazim u daleku zemlju i da ću biti građanka Kanade, ali moja Hrvatska, moji prijatelji, bit će u meni zauvijek. Neću ih napustiti ni zaboraviti, samo ćemo se rjeđe vidjeti.

Eto, to je moja priča koju pišem dok prolaze zadnji mjeseci moga djetinjstva u Hrvatskoj.

2. mjesto: Petra Smolić, 4. razred, Sveti Ivan Zelina

ČEŽNJA IZ DALEKE AUSTRALIJE

Mnogo Hrvata živi u iseljeništvu, gotovo jednako mnogo kao u domovini. Život u iseljeništvu nije lagan, jer većina Hrvata je otišla zbog siromaštva i potrage za poslom.

U mojoj obitelji također ima iseljenika. Oni su se iselili u daleku Australiju.

Brat moga djeda, stric Tome, još je kao mladić tražio dobro plaćen posao i tako je dobio ponudu za rad u Australiji. Kako on tada još nije imao svoju obitelj, odluka o preseljenju u Australiju nije bila tako teška. U Australiji su uvjeti za život bili bolji i kako je stric Tome puno radio brzo je zaradio dovoljno novaca da kupi kuću. Oženio se Hrvaticom porijeklom s otoka Ugljana, strinom Anitom, i kroz par godina dobili su dvoje djece. S obzirom da je Australija daleko od Hrvatske, njihovi dolasci u domovinu bili su vrlo rijetki.

Stric i strina su svoju djecu odmale na učili hrvatski jezik, jer im je bilo važno da oni nikada ne zaborave svoje korijene, s obzirom da su rođeni u Australiji te su tamo proveli djetinjstvo i krenuli u školu. Hrvatska djeci nije nedostajala toliko kao stricu i strini.

U Australiji su se često družili s drugim Hrvatima. Posjećivali su se iako su bili udaljeni više od 300 kilometara. Godišnje su se nalazili s Hrvatima koji su članovi Hrvatske bratske zajednice u Australiji na čijim su druženjima obično gostovali pjevači iz Hrvatske. Takva druženja su im puno značila jer su se osjećali manje usamljeno.

Strica najviše tješi što mu je kuća u Australiji pored mora, u Perthu. U vrtu ima zasađene masline i smokve kao što bi ih imao da je ostao u Zadru. Njegova patnja za zavičajem je velika, kao i za svojom braćom. Zato ih često zove telefonom i barem svake tri godine posjeti. Tako je došao i ove godine.

Njegova djeca, koja su stara već oko 35 godina, u Hrvatskoj su bila samo jedanput, a unuci nikada. Stric im sigurno puno priča o Hrvatskoj, ali ja mislim da se oni osjećaju Australcima. Unuci čak imaju i australska imena: Jay, Regan i Steve. Oni se vjerojatno nikada neće vratiti u Hrvatsku, jer su njihov život, prijatelji i posao tamo, u dalekoj Australiji. Hrvatska je domovina samo njihovog oca i majke.

Stric je sada u godinama kada ga sjećanja sve više vežu za domovinu, braću, staru kuću i sigurna sam da bi on svoje umirovljeničke dane htio provesti ovdje da ga djeca i unuci ne vežu za Australiju.

Tako bi se vjerojatno osjećao svatko od nas i zato poručujem Hrvatima diljem svijeta ma gdje i koliko daleko bili: Uvijek nosite Hrvatsku u srcu, jer čovjek treba držati do svoga porijekla i cijeniti svoju domovinu kao što cijeni svoju majku.

3. mjesto: Lucija Nizek, 4. razred, Sv. Ivan Zelina

TOPLINA DOMA U SRCU

U našoj domovini Hrvatskoj živjela jedna obitelj slična mnogima. Nisu bili

bogati, no unatoč skromnom životu bili su veseli i sretni.

Jednog dana ta je sreća nestala. Otac je dobio otkaz i unatoč uloženom trudu nije mogao pronaći novi posao. Novu ponudu dobio je tek od prijatelja koji su živjeli u Njemačkoj. Kako obitelj bez novaca nije mogla preživljavati, morali su napustiti svoju zemlju i otići u inozemstvo trbuhom za kruhom. Bilo im je teško ostaviti prijatelje, bake i djedove, ali nisu imali izbora.

Došli su u tuđinu. Nisu znali njemački jezik, njihova kultura im je bila nepoznata. Djeci je bilo najteže. Kako je vrijeme prolazilo, počeli su se privikavati.

U srcu im je uvijek ostajala toplina njihovoga doma. Kad se bližio kakav blagdan, prisjećali su se bližnjih i prošlosti, kako su pjevali i veselili se.

Godine su prolazile. Posjećivali su svoj rodni kraj, ali su se zbog posla i obveza uvijek morali vraćati natrag. U Njemačkoj su stekli nove prijatelje, Hrvate koji su dijelili njihovu sudbinu i nadali se povratku svom voljenom rodnom zavičaju. Dočekali su i taj dan. Bili su već stari, umorni, sijede kose, ali sretni i ponosni u duši jer su se vratili svojoj domovini.

STAROSNA SKUPINA 5.-8. RAZRED

1. mjesto: Maja Svitek, 6. raz., Rijeka
ŽIV I ZDRAV TATA

Bio je to jedan skroman Uskrs, ratni dan, kada se Josip vratio iz Italije gdje je tražio smještaj za svoju obitelj kako bi se sklonili od strahota Domovinskog rata u njegovoj voljenoj Hrvatskoj. Uglavši ženu i dvanaestomjesečnu bebu, nije mogao sakriti osmijeh.

Sve je bilo dogovoreno za odlazak. Svaka minuta koja je prolazila značila je minutu bliže rastanku od najmilijih, ►

Ekipa iz Rijeke. U prvom redu s lijeva, 4. i 5.:

Maja Svitek i Iva Mihaljević

Lana Bermance (u sredini) s obitelji i gđom. Gaupp

1. mjesto za likovni uradak:
Melani Mance, 4. razred, Delnice

Ekipa iz Popovače: mame, mentorica Marija Matijašević
Klaudio Balok - literarni uradak i Josip Bogdanić, likovni uradak

odvojenost od bliskih prijatelja, tuga se osjećala u zraku. Pognutih glava, presušenih suza, mlada obitelj morala se uputiti prema kolodvoru s jednim kovčegom i nadom u bolji život. Put je protekao u tišini, s tjeskobom u srcu, strahom od neizvjesnosti i pogledom na ono što ostavljaju za sobom.

Već prvi dan nakon dolaska Josip se uputio na posao kako bi prehranio obitelj. Žena Marina i kći ostale su u kući bez mogućnosti kontakta s rodbinom i jednom svijećom kojom su proslavile bebin prvi rođendan.

Marina je kratila dane čekajući muža šetnjom naseljem te je vječno mutnim očima od plača promatrala druge sretne obitelji. Stalno joj se nametalo neizgovoreno pitanje zašto ona nije mogla biti tako sretna u svom zavičaju. Prisjećala se dugih šetnji uz more sa sestrom i prijateljima, romantičnog zalaska sunca u društvu svoga Josipa, druženja na riječkom Korzu, pogleda s vrha Trsata... U novom okruženju osjećala se kao riba na suhom.

Dani su prolazili, Josip je polako učio jezik, obitelj je našla nove prijatelje koji su im pomogli preživjeti teško razdoblje. Svakim pozdravom ili toplim osmijehom mještana, osjećali su da polako počinju pripadati novom prostoru, ali ih nikada nije napustila misao o njihovu povratku u grad na Rječini.

Prošlo je puno godina, o ratu su ostale priče i tužna sjećanja i ono što će Josip uvijek ponavljati svojoj kćeri: "Možda nije bilo časno bježati od rata, ali sam barem tebi bio živ i zdrav tata..."

2. mjesto: Iva Mihaljević, 6. raz., Rijeka **JA SE NE BIH SELILA!!!**

Moj je otac pomorac. Prije pet godi-

na je moj kapetan duge plovidbe una-prijeđen u inspektora, a nedavno je, navodno, dobio još bolji posao. Navodno, kažem, jer ni uz najbolju volju, nisam uspjela shvatiti što će moj tata raditi na novom poslu. Prekomplicirano je za moju malu glavu.

Nažalost, ono što mi je jako dobro jasno, je da će raditi u Bremenu, u Njemačkoj, pa se moja obitelj namjerava tamo preseliti kako bismo bili zajedno. Ako se to obistini, moje tri sestre i ja ćemo jako patiti jer će nam nedostajati obitelj, prijatelji, rodbina.

Ne mogu zamisliti ljeta bez Jadrana i zime bez Gorskoga kotara. Njemačka je zanimljiva, ali samo ako sam turist u kratkom posjetu. Božići bez nonine sar-me i Uskrsi bez bakine pogače jednostavno su nezamjenjivi.

Ništa ne miriše kao moj kraj, nigdje ptice ne pjevaju kao u mom gaju, nigdje nije more plavo kao što je kroz moj prozor, nigdje se ne čuje domaća riječ tako milo kao ovdje.

Mama, tata, jako vas volim, ali . . . ja se ne bih selila!!!

2. mjesto: Klaudio Balog, 8. razred, Popovača

MOJA PRABAKA

1968. moja prabaka odlazi iz svoje domovine, iz svog rodnog sela Stušca. Ne odlazi ona na izlet, na krstarenje, pa čak ne odlazi zato što žarko želi, već zato što mora. Petero djece, petero glasnih usta svaki dan čekaju svoj doručak, ručak i večeru, pa cipele, čizmice, kaputiće... Neimaština, bijeda, siromaštvo... Mora se krenuti u neku obećanu zemlju, zemlju blagostanja, u neki drugi, nepoznati svijet.

Kreće na put toga svibnja 1968. go-

dine trbuhom za kruhom, valjda će jednog dana taj kruh i naći. Imala je sreće. Ipak ide preko biroa, pa je valjda čeka siguran smještaj. Zadnji pogled na djecu, suze, oproštaj, bol u duši i stari kovčeg u ruci.

Nije ona jedina koja odlazi u Njemačku. Ide ih puno, a svi imaju isti cilj, osigurati svojoj djeci bolju i sigurniju budućnost. Dolaze u Njemačku, a da ne znaju ni jedne riječi njemačkog. Izgubljeni, tužni, sami. Nitko te ne gleda. Nema tu toplog pogleda, osmijeha. Samo strah, suze u kutovima očiju i strepnja. Kuda dalje?

Da je imala za kartu, istog trena bi se vratila nazad, ali naravno, džepovi su bili prazni. Trebalo je stisnuti zube i primiti se posla. Prva plaća, marke pod prstima daju ti snagu za dalje, a sve zbog obitelji.

Dolazi i prvi odlazak doma. Pripremljeni su poklončići za svakoga. Opet suze, ali ovaj put suze radosnice. Najmlađi sin imao je samo 3 godine i nazvao ju je tetom. U takvim trenucima srce ti se para u komadiće, a glavom ti prolazi samo jedna misao: "Ostajem doma!" Ipak ideš, ali uz obećanje: "Još ovaj put!"

I tako, od Uskrsa do Božića - od Božića do Uskrsa. Godine su prolazile, djeca rasla, kćeri se udale, sinovi oženili, čak je i rat prošao, a oni su još uvijek bili u Njemačkoj, ali u mislima u rodnoj Hrvatskoj.

Došla je i mirovina, a da ni jezik nisu usavršili. Ali, nema veze, glavno da se vraćaju u poznati kraj, da nema više pakiranja kovčega, opraštanja, putovanja. Konačno malo mira uz zasluženu mirovinu! ►

Skupna slika svih prisutnih dobitnika priznanja, učiteljice i roditelji, te braća i sestre u publici

3. mjesto: Lana Bermanec, 5. razred, Koprivnički Ivanec

ŠTO ZNAM O HRVATIMA ŠIROM SVIJETA?

Kroz povijest mnoge su situacije i zbivanja nagnale Hrvate da napuste svoju domovinu. Ovaj višestoljetni proces uzrok je mnogih razloga od kojih su najveći i najčešći: rat, te gospodarske i političke krize. Područja iz kojih se najviše iseljavalo su Dalmacija, otoci te gorski i ravničarski dijelovi Hrvatske. Siromaštvo i slaba razvijenost krajeva u kojima su živjeli, vodila ih je putevima zemalja koje su nudile mogućnost stabilnog života za mnoge obitelji.

Hrvati su tako otišli u mnoge europske zemlje, ali i na druge kontinente kao što su obje Amerike, Australija i južna Afrika. Tamo započinju novi život daleko od svoga doma. Tamo osnivaju obitelji i nošeni nostalgijom nastoje zadržati vlastiti identitet. Živjeli su teško, ali im je stalan posao donosio sigurnost.

Najčešće su radili u rudnicima, željezarama i sudjelovali u gradnji cesta. Bavili su se i drugim poslovima ovisno o zemlji u kojoj prebivaju.

Iako su miljama udaljeni od svoje obitelji, Hrvati nikada nisu, a ni danas ne zapostavljaju materinji jezik, običaje i kulturu svoje zemlje. Patnju za domovinom umanjuju osnivanjem i djelovanjem u zajednicama, postoje i forumi i mnoge stranice na internetu za Hrvate izvan Hrvatske i to im omogućuje kontakt sa svojom domovinom, a da budu korak bliže rodnoj grudi, hrvatski iseljenici imaju pravo glasa u gospodarskom i političkom razvoju Hrvatske, a veliku ulogu u njihovom životu ima Crkva. Ona im daje prostore za okupljanje i organizira razna događanja.

Nakon godina provedenih u iseljeništvu mnogi se vraćaju u Hrvatsku kada zarade dovoljno novca ili zbog želje da provedu starost u rodnom kraju. Hrvati u iseljeništvu na svoju djecu prenose

hrvatski jezik, običaje, kulturu i religiju kroz folklor, vezove, domaća jela, sportska natjecanja i pjevačke zborove. Organiziraju se tečajevi hrvatskog jezika i izložbe hrvatskih umjetnika. Na nekim sveučilištima i drugim obrazovnim ustanovama također je omogućeno učenje hrvatskog jezika i povijesti. Postoji i razmjena studenata i razne stipendije koje omogućuju mladima posjet domovini njihovih roditelja, djedova i baka.

Danas zbog gospodarske krize u našoj zemlji određeni broj Hrvata ponovno odlazi trbuhom za kruhom. Mnogo mladih, dobro obrazovanih ovdje, u Hrvatskoj, ne može pronaći posao, pa odlaze u druge zemlje u potrazi za boljim životom.

Kako god bili i gdje god bili mi ćemo uvijek biti jedna velika zajednica i gdje god ima Hrvata tamo nema opasnosti za nestanak hrvatskog jezika, običaja, kulture i religije! ■

NOVI PROJEKT HKZ

POZORNICA ZA MLADE - PREDSTAVI SVOJ HOBBY

Vjerojatno je uspješnost našeg likovno-literarnog natječaja "Za hrvatsku djecu" motivirala ljude da nas upitaju bismo li mogli napraviti nešto i za one starije od 15 godina. Za njih se, kažu, nitko ne brine, niti im tko pruža mogućnost da pokažu što znaju, čime se bave.

Obično se misli da mladi, osim sporta i zabave, nemaju drugih interesa. Je li tome uistinu tako? Odgovor se nadamo dobiti putem našeg novog natječaja.

TKO MOŽE SUDJELOVATI:

hrvatska mladež u Švicarskoj, starosne dobi od 15 do 25 godina (ili malo više).

KOJI HOBBY SE MOŽE PRIJAVITI:

Za sada nema ograničenja izbora, ako za predstavljanje nije potrebno posebno prostorno uređenje koje ne bismo mogli osigurati.

Nekoliko ideja, t.j. neobavezujućih primjera:

- crteži u raznim tehnikama
- kaligrafija (umjetnost lijepog pisanja) i heraldika (grboslovlje)
- predmeti od različitih materijala (keramike, drveta, stakla, metala, kartona, slame...), uskrсна jaja, božićne jaslalice, nakit za bor, stolna dekoracija
- nakit i ručni radovi
- kulinarsstvo
- herbarij (zbirka prešanoga sušenog bilja)
- filatelija (poštanske marke, po mogućnosti hrvatske)
- fotografije i njihova obrada
- pjevanje
- sviranje
- ples, itd. itd.

Javite nam svoju omiljenu aktivnost. Uz opis hobija, molimo vas pošaljite i nekoliko fotografija. Po primitku prijavnice stupiti ćemo s vama u kontakt i dogovoriti daljnje radnje.

Ovisno o vrsti hobija i broju prijava, organizirati ćemo prostor s potrebnom infrastrukturom za izložbu i predstavljanje vašeg hobija. Vijest će biti objavljena na našoj internetskoj stranici, a članovi i prijatelji dobiti će pismenu pozivnicu. Nakon održane izložbe, svaki će pojedinac biti posebno predstavljen na našoj web stranici i u Društvenim obavijestima.

Ukoliko ste zainteresirani učestvovati na "Pozornici za mlade", molimo vas ispunite prijavnicu na stranici <http://www.hkz-kkv.ch/documents/Pozornicazamlade.pdf>

I pošaljite je najkasnije do 31.10.2013. na adresu: Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zuerich

ZA OBNOVU ORGULJA U VINKOVcima

JOŠ JEDAN

HUMANITARNI KONCERT

PFARRKIRCHE TRIESEN
Subota, 23. ožujka 2013.

Uz svesrdno zalaganje predsjednika HKZ, prof. Ivana Matarića, uspjele nam je organizirati još jedan humanitarni koncert. Dobrovoljni prilozi idu i ovoga puta za obnovu orgulja u Vinkovcima.

Uz pratnju orgulja, na kojima je svirao naš predsjednik, nastupile su austrijske pjevačice Ulrike Wender (sopran) i Eva Brugger-Walla (alt). ■

NAPUSTIO NAS JE POČASNI ČLAN

STJEPAN STIPE ROŠČIĆ

* 30.11.1924. - † 13.05.2013

13. svibnja o.g. iznenada nas je za-
u-
vijek napustio ing. Stipe Roščić, idejni
začetnik i osnivač, te počasni član
HKZ.

Posljednji oproštaj bio je u petak,
24. svibnja 2013. u 14.00 h u krematoriju Nordheim (Halle 2) u Zürich-u

STJEPAN STIPE ROŠČIĆ rođen je
30. studenog 1924. g. u Beogradu, kao
dijete trgovačke obitelji. Maturirao je
1943. na 2. Muškoj gimnaziji u Zagrebu.
Te je godine primljen u Prvu Zrakoplovnu skupinu Hrvatskoga Domobranstva, a 1945. prolazi Križni put.

1955. diplomira na Tehničkom fakultetu u Zagrebu i stječe diplomu građevinskog inženjera. Od proljeća 1955. radi u *Inžinjerskom projektnom zavodu* u Zagrebu, u grupi prof. dr. Ing. Krune Tonkovića, kao projektni suradnik na zagrebačkim mostovima: most Slobode, most Jankomir, Slunjski mostovi preko Korane i Slunjičice, most Selište ispred Plitivca, mostovi na cesti Popovača-Sisak i mnogim drugim objektima, kao i na urbanističkom planu grada Zagreba.

Godine 1959. od Skupštine grada Zagreba i Ministarstva Saobraćaja NR Hrvatske, dobiva odličja i priznanja za rad.

U ljeto 1960. odlazi u Zapadnu Njemačku na daljnje usavršavanje na konstrukcijama iz prednapetoga betona. Nepune dvije godine radi u firmi *Strabag* u Koelnu.

U siječnju 1962. dolazi u Švicarsku i radi na projektiranju i izvedbi mostova na autocestama i željezničkim prugama. Istovremeno konstruira industrijske objekte i objekte visokogradnje.

Sudbonosna godina hrvatskog proljeća 1971. nosi u sebi sve nade i sumnje za ostvarenje hrvatskih političkih i gospodarskih težnji i ciljeva. U tom po-

vijesnom trenutku Stipe Roščić poziva istomišljenike, iseljene Hrvate u Zuerichu, na osnivačku skupštinu hrvatskog društva. Dana 11. srpnja 1971. u hotelu Rigi Hof, Germaniast. 99 u Zuerichu održana je osnivačka skupština „Društva prijatelja Matice hrvatske“. Na skupu je bilo nazočno 90 osoba (budućih

članova). Stipe je pripremio referat i predstavio buduće društvo DPMH te statut društva. Predlaže da se društvo nazove „DPMH-e Zuerich-Baden“, jer su u velikoj svjetskoj tvrtci BBC u Baden-u bili zaposleni mnogi Hrvati, visoko školovani stručnjaci. Aklamacijom (više od 2/3 glasova) usvojen je statut i utemeljeno društvo.

Na Saboru HKZ 21. ožujka 1999., Stipe Roščić je izabran za počasnog člana. Ali, do zadnjega dana Stipe je bio i aktivan član, uvijek rado viđen na svim društvenim prigodama.

Smrt ga je odnijela nenadano, što je za njega sigurno milost Božja, ali za njegovu obitelj (sin, kćerka, snaha i dvoje unučadi) i prijatelje, teški šok i velika žalost.

U ime Hrvatske kulturne zajednice od dragoga nam Stipe oprostila se dopredsjednica Dunja Gaupp na njemačkom, predsjednik Ivan Matarić glazbenim prilogom na orguljama, a svojim prisustvom i mnogi drugi članovi HKZ.

Dragi Stipe, neka ti bude laka hrvatska zemlja koju si toliko puno volio i u koju se sada konačno vraćaš. Počivao u miru Božjem.

UPRAVNI ODBOR HKZ

KAKO SAM UPOZNALA G. STIPU ROŠČIĆ?

Piše: Milica Krakan

Rijetko koji susret je ostavio na mene tako poseban i neizbrisiv dojam, kao što je to moj prvi susret s čovjekom o kojem sam samo znala da je ing. i član HKZ.

Ulazim u restoran gdje smo se okupili na zajedničkoj večeri, mi iz HKZ, i vidim g. Roščića. Preda mnom stoji čovjek kojeg sam imala priliku vidjeti nekoliko puta na hrvatskoj televiziji kao gosta u vrijeme dok je još televizijska kuća odisala hrvatstvom, to znači negdje odmah poslije domovinskog rata.

Prilazim mu i predstavljam se, ali mu nije bilo baš jasno tko sam. Tek mu gđa. Dunja Gaupp to pojašnjava. Njegov pogled, koji je prije toga nekako skeptično bio upućen prema meni, odjednom se pretvorio u široki i blagi osmijeh, i osjetih neko posebno razumijevanje, kao da mi je želio reći: "Sve u redu. Tu si sa svojim."

Bio je pričljiv tu večer, a ja sam imala dojam da imam živu enciklopediju znanja pred sobom i divila mu se.

Naš sljedeći susret je bio nekoliko mjeseci kasnije na Saboru HKZ. Raspravljali smo o radu i planovima Zajednice. Sjedio je do mene i u jednom

trenutku je tako oštro i odrješito izrekao riječi koje nikad neću zaboraviti: "Neka nas je malo, al' nek smo kako treba."

Njegova odrješitost me toliko prenula, da je primjetivši nastavio sad blažim tonom: "Cilj ove udruge nije ponovno je omasoviti sa kukoljom. Tribamo biti žito!"

Počela sam razmišljati, zbog čega on tako brani Zajednicu? A onda shvatih da je upravo on taj idejni začetnik i osnivač HKZ, pa nije ni čudo da to svoje "dijete" uzima u zaštitu.

Na zadnjem našem Saboru je pak sjedio meni nasuprot. Blagost, skromnost i jednostavnost je zračila iz njegove pojave. Odjednom primjetih neku decentnu uzrujanost na njegovu licu. Nije želio ometati izlaganje, ali je htio i sam sudjelovati i čuti o čemu se priča. Tek nam je poslije otkrio da je riječ o aparatu iz uha koji mu je zadavao malu muku, pa nije mogao sve razumjeti jer se stvarala buka oko njega.

U opuštenom razgovoru je najviše pričao o Zajednici, o događajima uglavnom malo poznatima široj javnosti. A on je pripadao povijesti HKZ, i ona je pripadala njemu.

I zadnji susret sa g. Stipom je ostavio na mene snažan dojam pa sam pokušavala upiti svaku njegovu riječ dok je pričao o Zajednici.

Njegov nagli odlazak me iznenadio i ražalostio. Sa g. Stipom je na žalost oti-

HKZ Sabor 2012.

šao i jedan dio nepisane povijesti HKZ.

No uvjeren sam da nas naš gsp. Stipe prati iz nebeskih visina i moli za svoju HKZ i nas koji joj pripadamo. Njegova neustrašivost u opasnim vremenima kada je osmislio HKZ i kroz nju promicao, čuvao i branio ne samo hrvatsku kulturu, nego svoje hrvatske stavove koje je želio pretočiti u svakog novog člana, sigurno je od Boga stotruko nagrađena. Gospodin Stipe je bio dušom i srcem veliki Hrvat i veliki domoljub pa mi je bila tim veća čast upoznati ga.

Dok njegova duša uživa rajske vision, ovozemne ostatke prigrllila je Domovina koju je toliko volio i za nju živio. Hvala Vam Stipe za svaki susret koji me je uvijek iznova obogatio. ■

Wettingen 2010.

HKZ Sabor 2011.

SVEUČILIŠTE ST. GALLEN

ŠVICARSKI STUDENTI OTKRIVAJU HRVATSKU

23.04.2013., St. Gallen

Zanimanje za Hrvatsku raste. To zaključujemo na osnovu učestalih javljanja studenata u Švicarskoj.

Obično nas pitaju imamo li knjiga o Hrvatskoj, ali naravno na njemačkom jeziku. Mi smo ih u početku upućivali na naša diplomatska predstavništva, a odgovor bi uvijek bio isti: "To smo prvo napravili i dobili hrpu turističkih prospekata u kojima nema odgovora na naša pitanja." Mi bismo se tada potrudili odgovoriti na ono što su ljudi željeli znati, što nas je uvijek stajalo puno vremena.

Nedavno nam se obratila skupina studenata sa sveučilišta St. Gallen s upitom bismo li im htjeli odgovoriti na sasvim konkretna pitanja. Pa kako ne bismo, kada već žele znati nešto o nama Hrvatima i našoj domovini, takva se prigoda ne propušta! Poslali su nam pitanja, mi smo odgovorili, a onda smo

bili pozvani biti prisutni na satima predavanja o Hrvatskoj kako bismo „u živo“ mogli odgovoriti na moguća pitanja ili komentirati navode referenata. Proveli smo dva sata sa švicarskom mladeži i bili ugodno iznenađeni njihovim znanjem o Hrvatskoj i spremnosti da to znanje prošire.

U nastavku donosimo i pitanja i odgovore u izvornom obliku, t.j. na njemačkom, u nadi da će ih većina Hrvata razumjeti. ■

STUDENTEN FRAGEN WIR ANTWORTEN

1. *Wen bezeichnen Sie als Kroat?*
(alle mit kroatischem Pass oder alle mit kroatischen Vorfahren oder sonstige Merkmale?)

Für mich ist Kroat jede Person die sich selbst so fühlt und nennt, mit oder ohne Pass und unabhängig von der Abstammung. Beispielweise, ich stamme von einer deutschen Familie die Ende des 18. Jh. nach Kroatien kam. Alle haben sich sofort gut eingelebt und fortan als Kroaten bezeichnet, obwohl Kroaten damals noch ein Teil des Königreiches Österreichs war.

Es gibt aber auch Beispiele von Menschen, dessen Vorfahren vor Jahrhunderten nach Kroatien kamen, sie selbst effektiv kroatische Staatsbürger sind, sich aber trotzdem z.B. als Serben bezeichnen.

Man könnte ein Vergleich mit der Schweiz ziehen. Viele Eingebürgerte sind froh einen CH-Pass zu besitzen, als Schweizer fühlen sie sich trotzdem nicht.

2. *Wie unterscheiden sich Kroaten in der Schweiz von anderen Ausländern?*

Von Ausländer aus mittleren Europa unterscheiden sich Kroaten kaum. Sie haben den gleichen kulturellen und religiösen Hintergrund (Christen/Katholiken), ähnliche oder sogar gleiche Geschichte, auch wenn sie sich Zeitweise als Gegner gegenüber standen, und Kroaten sich zur Wehr setzen mussten um als Volk nicht ausgeradiert zu werden.

Allgemein gesehen mögen sich Kroaten in der Schweiz durch schnelle und problemlose Integration von anderen Ausländern unterscheiden. Davon spricht die offizielle Statistik die besagt, dass in der Schweiz nur ca. 27'000 Kroaten leben. In der Tat wissen wir, dass diese Zahl viel höher ist, schätzungsweise 80'000, was auf hohe Anzahl eingebürgerten Kroaten hinweist.

3. *Was sind Stärken / Tugenden von Kroaten?*

Kroaten passen sich sehr schnell der jeweiligen Situation an. Dies mag einerseits historisch bedingt sein, weil sie viele Jahrhunderte unter den Angreifern und Fremdherrschern zu überleben lernten. Andererseits sind Kroaten ein extrem friedliches Volk, das ein gemütliches Leben bevorzugt. Allerdings, wenn sie gezwungen sind zu kämpfen um sich und die Heimat zu verteidigen, dann kämpfen sie geschlossen bis zum Sieg oder Niederlage.

Das 15. und 16. Jahrhundert war in der Geschichte Kroatiens vom nahezu ständigen Krieg gegen die vorrückenden Osmanen gekennzeichnet. Sprich-

wörtlich sind kroatische Verteidigungskämpfe. Papst Leo X. bezeichnete anerkennend die Kroaten im Jahr 1519 als *Antemurale Christianitatis* (Bollwerk der Christentums, lat. „antemurale“ für „Vormauer“), weil sie gegen die Ausbreitung des Osmanischen Reiches gegen Europa Widerstand leisteten.

Hierzu ein Beispiel:

Bei der Belagerung der kroatischen Festung Gvozdansko durch osmanische Truppen kam die gesamte Verteidigung um. Nach etwa dreimonatigen Belagerung gingen der Burgbesatzung die Vorräte an Nahrungsmitteln, Brennholz und Munition zu neige. Der Osmane Ferhad-Beg bot den Verteidigern am ersten Weihnachtstag, dem 25. Dezember 1577 an, sich zu ergeben. Als die Verteidiger dies ablehnten, begann ein heftiger Artillerieangriff auf die Festung, dem viele Verteidiger zum Opfer fielen. Den von Hunger und Kälte schwer ausgehungerten Männern gelang es mit dem Mut der Verzweiflung die Angriffe abzuwehren. Nach drei Tagen heftiger Kämpfe blieben nur noch dreißig Verteidiger am Leben, die praktisch keine Munition mehr hatten.

Als die Türken am vierten Tag des Angriffes nach heftiger Kanonade am 13. Januar 1578 die Erstürmung begannen, wurde ihnen kein Widerstand mehr entgegengesetzt. Kein Gewehrschuss war zu hören und alle Lagerfeuer waren erloschen. Dies erschien den Angreifern verdächtig und sie drangen sehr vorsichtig weiter in die Festung ein. Als es ihnen gelang, das Haupttor aufzubrechen, bot sich ein tragisches Bild: Alle Verteidiger waren tot, verhungert, erfroren oder an den Verwundungen gestorben. In der Festung gab es weder Nahrung, Brennholz noch Wasser oder Munition.

Von diesem Anblick war selbst Ferhad-Beg erschüttert und voller Respekt vor der Tapferkeit dieser Burgbesatzung, die lieber in den Tod ging als sich zu ergeben. Aus diesem Grund befahl er einen katholischen Geistlichen zur Festung, um die Toten nach christlich-

em Ritual begraben zu lassen.

Großes militärisches Geschick, Widerstand bis zum letzten Mann und die bewusste Opferung für die Heimat, machten Gvozdansko zum Symbol des kroatischen Freiheitswillens und des Widerstandes gegen fremde Eroberer. Gvozdansko spielt in der kroatischen Geschichte eine ähnliche Rolle wie Masada in der jüdischen, Alamo in der US-Geschichte. Neben der Schlacht bei Siget von 1566 unter der Führung von Nikola Šubić Zrinski nimmt die Belagerung von Gvozdansko in der kroatischen Militärgeschichte einen besonderen Platz ein.

4. *Auf welche Kroaten oder kroatische Erfolge sind die Kroaten stolz?*

Die Kroaten kamen in die heutige Heimat schon im 7. Jh. Im Brief von 7. Juli 879 anerkannte der Papst Johannes VIII die „irdische Macht“ des kroatischen Fürsten Branimir, wodurch Kroatien als selbständiger Staat international anerkannt wurde.

Dementsprechend ist die Geschichte des Landes reich an unvergesslichen Ereignissen und vielen ausragenden Persönlichkeiten. Es würde den Rahmen dieser Umfrage sprengen wenn ich alle Persönlichkeiten auf die Kroaten stolz sind, auflisten müsste. Erwähnen möchte ich nur wenige aus dem politischen Leben und der Wissenschaft.

Als grosse Politiker gelten Ban Josip Jelačić und Dr. Franjo Tuđman. Ban Josip Jelačić (nach ihm ist in Zagreb der Zentralplatz genannt worden), hat 1848 die Leibeigenschaft aufgelöst und fast alle unter der Habsburger Krone liegenden kroatischen Länder vereinigt. Dr. Franjo Tuđman war derjenige, dem gelungen ist das Land aus der kommunistischen Diktatur Jugoslawiens zu befreien und die souveräne Republik Kroatien zu gründen. Das kroatische Volk hat sich im Referendum mit 94 % für einen unabhängigen und selbständigen Staat Kroatien entschieden, der auch am 8. September 1991 vom Parlament Kroatiens erklärt wurde. ►

Profesor i studenti s predstavnicima HKZ

Kroati sind sehr stolz auf die Verteidiger der Stadt Vukovar, die sich 1991, ähnlich wie damals Gvozdansko-Verteidiger, 3 Monate lang praktisch mit leeren Händen der serbischen Uebermacht entgegenstellten. Die Stadt wurde dem Boden gleichgemacht, die weniger am Leben gebliebenen Verteidiger wurden getötet und in die Massengräber verscharrt, Frauen, Kinder und alte Leute wurden vertrieben oder ebenfalls getötet und verscharrt.

Stolz sind wir auf die Generäle Ante Gotovina und Mladen Markač die unser Land von der serbischen Besetzung befreit haben. Völlig unverschuldet mussten sie viele Jahre im Haager Gefängnis verbringen um die eigene Unschuld zu beweisen. Dies geschah es dann doch und sie wurden am 16.11.2012. freigesprochen. Dieser Tag wird gross in die Geschichte Kroatiens geschrieben.

In der Wissenschaft findet man viele

Kroaten die weltweit bekannt sind z.B. Josip Ruđer Bošković (1711-1789). Dieser Jesuit, Professor an mehreren europäischen Universitäten, Begründer und Leiter der grossen Sternwarte in Mailand, der wegen seiner Forschungen und Vorträge ganz Europa durchreiste, von Konstantinopel bis Cambridge und Oxford, veröffentlichte zahlreiche wissenschaftliche Werke aus den Gebieten der Mechanik, Optik, Geophysik, Geodäsie, Meteorologie, Mathematik, Astronomie, Philosophie...

Auf die zwei "Schweizerische" Chemiker Lavoslav Ružička und Vladimir Prelog sind nicht nur die Schweizer stolz. Lavoslav Ružička (1887-1976) hat 1939. den Nobelpreis für Chemie bekommen. Vladimir Prelog (1906-1998) erhielt ebenfalls Nobelpreis für Chemie (1975.) Beide waren Kroaten und haben sich als solche gefühlt. Der letztere – Prelog – ist Ehrenmitglied

unseres Vereins (Kroatischer Kulturverein).

5. Wie erhalten die Kroaten im Ausland ihre kroatische Kultur?

Am meisten durch die Zugehörigkeit zu einem Verein, z.B. einem Folkloreverein oder Sport- bzw. Fussballklub, wo sie sich treffen und plaudern können. Unser Verein gibt, zusätzlich zu anderen kulturellen Angeboten, einen Vereinsblatt aus. Regelmässige Beiträge gibt es aus der kroatischen Geschichte, Kultur, Wissenschaft, über interessante Bücher, über die Kroaten in der Schweiz, usw.

Sporadisch berichten wir über die Schweiz, die Verbindungen zwischen unseren beiden Ländern früher und jetzt. Dazu dient auch die Internetseite des Vereins www.hkz-kkv.ch.

(Zusammengefasst v.: D. Gaupp) ■

DVA SLAVLJA NAŠIH GAUPPA

Piše: Milica Krakan

Pomisli! Da se radi ili o zabuni ili šali, kad mi je Dunja još prošle godine pričala da sprema proslaviti 70. rođendan njenog Osvina. Ta brojka mi nikako nije pasala uz umno i fizički vitalna čovjeka iz kojeg zrači duhovna i tjelesna energija, pa sam sve do pozivnice koju primih, držala da se radi o zabuni.

Osvina sam upoznala preko HKZ kao mirna, staložena i odmjerena intelektualca-inženjera, sa jasnim osobnim, kulturnim i političkim stavovima. Njegova jasna vizija i opredjeljenje je uvijek bila i jest na udaru neistomišljenika, koji onda u tom duhovno bogatom intelektualcu vide protivnika. No, on je svoj i svojstven. Ugodan i jednostavan u komunikaciji bez obzira radi li se o sugovorniku visoko obrazovanoj osobi ili sasvim običnom čovjeku. Njegova mirnoća plijeni pozornost i odaje snagu njegove ljubavi prema čovjeku, ali i njegova eksplozivnost koja dolazi do izražaja kada brani svoje osobne ili političke sta-

vove od kojih ne odstupa. Eto, takvog Osvina upoznah.

No na proslavi njegovog rođendana shvatih da je to tek jedan mali, mali dječak Osvina kojeg poznajem. U svojoj super vizualnoj prezentaciji njegovog života, gdje mi je na momente zastajao dah, otkrih i drugu stranu Osvina. Onog malog Osvina sa prekrasnim uvojcima u kosi, dečkića koji je uvijek bio za glavu višoj od svojih vršnjaka, šarmantnog zagrebačkog dečka, studenta, inženjera, sportaša (bilo da se radi o nogometu, tenisu, skijanju ili planinarenju), muža, oca i djeda. Prekrasne slike sa vrhova planina koje je osvajao, uokvirile su taj dan sliku o Osvinu od prije i danas.

Svaku prikazanu sliku, Osvin je popratio tako opipljivim pričama, događajima i anegdotama, vodeći nas kroz svoj život, da mi se cijela prezentacija učinila prekratkim, jer je vrijeme brzo odmicalo. Bilo je jedanko zanimljivo gledati slike i slušati Osvinove priče vezane uz profesionalni rad, gdje su se spontano uključivali i njegovi gosti, kolege iz poduzeća, nadovezujući se i prisjećajući se nekih detalja vezanih uz pojedine slike.

Ništa manje zanimljiv nije bio osvrt Dunje na njihov zajednički put od upoznavanja do danas. U biti, Dunja je upotpunila Osvinovo izlaganje nekim detaljima i nadovezala priču o njihovom upoznavanju, bračnom i profesionalnom životu, želeći dočarati cjelovitu sliku svih 40 godina zajedništva sa Osvinom.

Jer taj dan smo s njima slavili i 40. godišnjicu braka.

U ovako ugodnoj i opuštenoj atmosferi, teško je ne sudjelovati, pa su se uzvanici i prijatelji, radni kolege Osvina i Dunje, počeli spontano dizati jedan za drugim, ne samo izraziti čestitke slavljenicima, nego su se uz dosjetke i šale prisjetili lijepih zajedničkih susreta i trenutaka. ►

Iz pristupa pak svakog pozvanog gosta, moglo se isčitati, da su Dunja i Osvin jako cijenjeni kao ljudi, prijatelji i radni kolege.

Kao uvod za nastavak slavlja, Dunja i Osvin su priredili prekrasno iznenađenje, pozivajući Alkare iz Züricha. Tako su njih dvoje svojim skladnim plesom otvorili drugi dio slavlja koji je slijedio, pozivajući sve nazočne da im se pridruže.

Bogato pripremljena zakuska već na početku, uz čašicu dobrodošlice, bila je nagovještaj, da je pred nama i prava gozbeno fešta uz ukusno i raznovrsno pripremljenu večeru, koju su do kasnih sati uljepšavali ugodni zvuci i pjesma, pa je bilo teško ne odazvati se taktovima zagorskog, dalmatinskog i slavonskog melosa. Naši slavljenici su se svakom svom gostu i prijatelju ponaosob zahvalili, posvetivši svakome veliku pažnju.

Gozbeno slavlje je završilo nezaobilaznom tortom, stavljajući tako glavnu notu cijelog slavlja ipak na Osvinov rođendan.

Kad sam nekima spontano pričala o proslavi 40. godišnjice braka mojih dragih prijatelja Dunje i Osvina, reakcije su bile različite, ali najviše začuđujuće. I sama sam razmišljala, što uopće reći povodom 40. godina braka? Što reći lju-

dima koji tolike godine žive zajedno? Osobama, koje su temperamentno toliko različite, a tako se upotpunjuju? Ne znam da li je ikakav savjet iz tuđeg bračnog života nekome od koristi, ali znam da bi Dunjina i Osvinova priča mogla primjerom otvorenosti, iskrenosti, respekta i ljubavi poslužiti kao formula za uspješan bračni život.

Jesam li u pravu, dragi moji?

Vjerujem da će i osoblju restorana u Wetingenu 2. lipnja 2013. ostati u lijepom sjećanju. ■

PROSLAVA DANA HRVATSKE DRŽAVNOSTI

Luzern, 30. svibanj 2013.

Piše: Milica Krakan

HKŠD Zrinski Luzern je na inicijativu predsjednika društva g. Vice Barabana organiziralo proslavu Dana hrvatske državnosti. Proslava je upriličena u večernjim satima 30. lipnja 2013. u dvorani HKM Luzern. Osim Hrvata ovog područja kojih je bilo zamjetno više nego prošle godine, proslavi su nazočili misionar fra Stanko Banožić i Generalni konzul RH g. Hrvoje Cvitanović.

Nakon pozdrava Domovini, g. Baraban je pozvao nazočne na minutu šutnje, prisjećajući se tako svih onih koji su svoje živote dali za Domovinu.

U svom pozdravnom govoru (kojeg donosimo u cijelosti) istaknuo je važnost slavljenja Dana hrvatske državnosti, ali se i kritički osvrnuo na ulazak Hrvatske u EU. Nazočne je pozdravio i Konzul g. Cvitanović, nadovezavši se na kritički osvrt g. Barabana, te poručio da se i ta kritična strana mora čuti, a diplomacija je tu da podrži svaki dobar prijedlog i inicijativu koja s naše strane dolazi.

U programu je sudjelovalo i nekoliko djece iz Hrvatske dopunske škole s prigodnim recitacijama, g. Jozo Budimir sa recitacijom Hrvatska od D. Ivaniševića, a gđa. Milica Krakan sa svojom pjesmom *Suza u oku moje Hrvatske*.

Tamburaški sastav Kolovrat iz Luzerna je izveo najprije repertoar domoljubnih pjesama, a onda je slavlje nastavljeno uz opuštenu atmosferu, druženje i zakusku.

POZDRAVNI GOVOR

GOSPODINA VICE BARABANA

Poštovane dame i gospodo. Ustanimo i Himnom pozdravimo Domovinu. Molim vas za minutu šutnje, za sve one koji su dali najviše što su mogli dati za slobodu naše Domovine - svoj život. Pokoj vječni daruj im Gospodine.

Pozdravio bih ovdje voditelja naše misije fra Stanka Banožića i s. Berhmanu, generalnog konzula RH gosp. Hrvoja Cvitanovića, učiteljicu HDŠ gđu. Tamaru Benčić, gđu. Ljiljanu Primorac i Ljerku Aničić iz Kolovrata, Milicu Krakan iz HKZ Švicarske, i sve vas prisutne.

Mi danas ovdje slavimo Dan hrvatske državnosti koji se prvotno slavio 30. svibnja, a od 2000. godine 25 lipnja. Da bi se prisjetili događaja od početka devedesetih, koja su predhodila Danu hrvatske državnosti, pročitat ću vam malu kronologiju važnijih datuma.

- **22. i 23.05.1990.** - Prvi hrvatski parlamentarni izbori - prvi krug
- **06. i 07.05.1990.** - Prvi hrvatski parlamentarni izbori - drugi krug

- **30.05.1990.** - Prvi demokratski izabrani Hrvatski Sabor - Dan hrvatskog sabora

- **22.12.1990.** - Donesen prvi Ustav neovisne RH - Božićni Ustav

- **19.05.1991.** - Referendum o Hrvatskoj samostalnosti

- **25.06.1991.** - Hrv. Sabor donio Ustavnu odluku o samostalnosti i suverenosti RH. - Ovim činom RH je pokrenula postupak radruživanja od drugih republika SFRJ

- **08.10.1991.** - Dan neovisnosti RH. Dan kada je Hrvatski Sabor donio odluku o raskidu svih državnopravnih veza RH sa bivšom SFRJ.

- **15.01.1992.** Dan međunarodnog priznanja RH

- **05.08.1995.** Dan pobjede i domovinske zahvalnosti

Ovo čitam zbog toga što, ne samo po mom mišljenju, nego i po mišljenju akademika, povjesničara, nastavnika i drugih, treba odrediti jedan pravi datum za slavljenje *Dana hrvatske državnosti*, objedinjujući ove pročitane datume ili neke od njih. Tim činom ne bi više kao do sada imali deset praznika, odnosno deset neradnih dana. Takođe je moje osobno mišljenje, ali i velikog broja građana, da 25. lipnja nije pravi datum za slavljenje Dana hrvatske državnosti i iz razloga što djeci završava nastava. A ako djeca u školi ne uče kad je Dan hrvatske državnosti, najveći su izgledi da bi se to lako moglo zaboraviti, pa je bojazan da za nekih dvadeset, trideset godina nitko neće više znati kad se što dogodilo u Hrvatskoj.

I to je velika opasnost. A tu opasnost mi sami možemo odkloniti. Ili naši državni dužnosnici i političari koji ponekad sjede u praznom Hrvatskom Saboru.

Ja bih se pak ovdje vratio na događaje koji su poslije slijedili. Prolazimo pet godina rata i na kraju oslobađamo Domovinu od srpskog agresora, ali uz velike muke.

A što nam se događalo na početku

rata? Prvo, ostajemo bez oružja teritorijalne obrane, a potom UN uvodi embargo na uvoz oružja i to na inicijativu europskih zemalja Engleske, Francuske i Beneluxa. Što su s time napravili? Tom odlukom su nam onemogućili osnovno pravo svakog naroda, a to je pravo na samoobranu. Apsurd! Hrvatski narod nema pravo braniti se! Goloruk je. Ipak, mi smo obranili svoju zemlju, oslobodili je, pobijedili smo svi mi skupa pod vodstvom prvog predsjednika dr. Franje Tuđmana i njegovog HDZ.

Poslije rata pa do sve danas vrši se psiho-teror nad našim narodom. Optužujući ga za genocid, nazivajući naše oslobodilačke akcije *Bljesak* i *Oluju* zločinačkim činom i planom. U tome im pomaže veliki broj novinara i političara koji rade protiv interesa svog naroda i nacionalnih interesa države.

Na slobodu su pušteni generali Gotovina i Markač, ali još uvijek po europskim zatvorima čame naši ratni generali i politički dužnosnici i čekaju konačnu presudu.

Želim ovdje reći i istaknuti, da mi moramo slaviti *Dan hrvatske državnosti* i pored svega negativnog što se sada u Domovini događa. Mi moramo izlaziti na izbore, jer nam je to sveta dužnost i na taj demokratski način pokušati uzeti vlast iz ruku onih koji ovu državu nisu ni htjeli niti je vole.

Ponekad ljudi gube volju i nadu. Zamislite da su naši vojnici branitelji gubili nadu... Borba za Hrvatsku traje i vodi se svaki dan političkim putem koji je težak. Ne smijemo gubiti nadu i rezignirano odustati. Nema predaje! Neka nam živi vječno Domovina Hrvatska!

Poznatim riječima Stjepna Radića "Ne jurite kao guske u maglu", osvrnuo bih se još i na sutrašnji datum. Sutra naša Domovina ulazi u Europsku Uniju i postaje njenom 28. članicom. Da li punopravnom?

Vodeće zemlje Europske unije, one industrijski jače, uvele su Hrvatima zabranu rada u njihovim zemljama. Mi znamo da već sada u Domovini imamo nekoliko stotina tisuća nezaposlenih i to zahvaljujući lošem vođenju privrede (namjerno ili nenamjerno) od naše državne vlasti i ministara zaduženih za određene resore. Žalosna je činjenica da hrvatska industrija gotovo i ne postoji, da su brodogradilišta prepolovljena, i da u poljoprivredi ne cvjetaju ruže. Umjesto da sami proizvodimo hranu, mi je uvozimo iz raznih europskih i drugih zemalja.

Hrvatska vlada prodaje sve što se može prodati. Na redu su hrvatske vode, šume, plovni putevi. A hrvatska katolička crkva je već davno prije tražila da se upravo ti resursi izdvoje iz javnih državnih dobara, kako ih se ne bi moglo prodati.

Koliko sam upoznat, u Hrvatskoj postoji inicijativa skupljanja potpisa kako bi se

to spriječilo. Međutim, resorni ministar kaže da za njega taj referendum ništa ne znači. Bojazan je onda da će nam sutra zabraniti držati čatrnje. Znete li što su čatrnje? Rezervoari za skupljanje kišnice. Sutra će nam biti zabranjeno piti i našu vodu, itd.

Nadalje, ova vlast zaoštara odnose s Njemačkom i ne želi izručiti udbaše, Perkovića i ostale ubojice hrvatskih

emigranata u Njemačkoj, a potporu nalaze kod Engleza koji su uvijek bili protiv stvaranja hrvatske države. A ovi isti, znali su hrvatske branitelje izručivati.

I eto, takvi ulazimo u Evropsku zajednicu. Što tu imamo slaviti? Moramo biti suzdržani, jer nijedna asocijacija u koju je Hrvatska do sada bila, nije nam ništa dobrog donijela. A Europa? Što će nam donijeti Europa? Što će pisati hrvatska

povijest za nekih pedest godina?

Kako moja prijateljica Anica danas reče: "Još danas smo slobodni". Da, od sutra, ulaskom u Europsku uniju Hrvatska gubi dio svoga suvereniteta. Naš akademik Ibler neki dan reče: "Ja sam za EU, ali me strah što će biti poslije".

Ja kažem, molimo se za nas i našu Domovinu Hrvatsku. Hvala vam. ■

ANA CHRISTEN JEZERČIĆ IZDALA ZBIRKU PJESAMA "ŠARENI BISERI DJETINJSTVA"

Oduvijek sam impresionirana običnim ljudima koji svaki dan idu na posao, imaju obitelj i pored toga se bave kreativnim radom, sportom, kulturom ili pisanjem. U Švicarskoj ima veliki broj dobro integriranih Hrvata koji su uspješni na tim poljima.

Jedna od takvih je gospođa Ana Christen Jezerčić, koja je nedavno izdala zbirku dječjih pjesama.

Ana je rođena 05.05.1965. god. u selu Vlajševici u blizini Travnika u Bosni i Hercegovini. Osnovnu školu je pohađala u Turbetu, a srednju u Čitluku. Nakon završene srednje škole dolazi u Švicarsku gdje i danas živi i radi. Majka je dvije kćeri, koje su danas odrasle djevojke i studentice.

Ana je pisala od svoje rane mladosti no dio je pjesama nažalost nestao u ratu, ali nije se predeala. I u Švicarskoj je pisala, ali više za svoju dušu, ne znajući da će njene pjesme i stihovi ući u mnoge obitelji i domove. Na pitanje što ju je najviše inspiriralo, odmjereno je odgovorila - ljubav. Ljubav je vječna inspiracija. Ljubav prema djeci, rodnom kraju, prirodi, a i prema dragim ljudima koji su se prožimali njenim životom.

Presudni trenutak za izlazak njene knjige bio je razgovor sa jednom njenom učiteljicom koja također živi u Švicarskoj. Ali, bilo je potpore i nagovora i

drugih bliskih ljudi koji su pomogli Ani u izdavanju knjige.

Reakcije su bile različite, no uvijek pozitivne, kako na promocijama tako i prilikom prodaje knjiga. Obraćali su joj se različiti profili ljudi, tako je upoznala obitelj gdje je majka Portugalka, a otac Hrvat, koji su željeli knjigu za svoju djecu. Ili jedna obitelj iz Crne Gore koja je također kupila knjigu za svoje mališane. Jedna simbolična gesta ju je jako dirnula, kad je jedan gospodin nazvao i rekao da želi 10-ak knjiga. Na upit zašto toliko, odgovorio je da djeci svojih prijatelja želi pokloniti knjigu umjesto slatkiša.

Ana je napisala jednu Božićnu pjesmu koju je snimio i otpjevao gospodin Ilija Jurakić Cole. Na pomolu je uskoro nova zbirka pjesama pod nazivom "Vjete moj", jer ova neumorna spisateljica kontinuirano piše.

Ana je otvorena i iskrena žena i kaže, kad otvorimo dušu nekome, sve se jednostavnije prebrođuje u životu. Danas je društvo prilično zatvoreno i uča-hureno i iskrenost nas vodi ka pravim prijateljstvima i ljubavima.

Želimo vam ugodne trenutke prilikom čitanja Aninih pjesama, a oni koji žele više saznati o ovoj šarolikoj knjizi bisera, neka pogledaju njezinu stranicu www.anachristenjezeric.com.

Lijep pozdrav uredništvu i čitateljima
Društvenih obavijesti

Dubravka Pranješ

VRATIMO DJECI OSMIJEH NA LICE

Radosti nemaju, u brigama plove
osjećaj samoće čini svoje.
Tužnog pogleda djetinjstvo žive
ne vide ljepotu, malo čemu se dive.

Pokažimo djeci ljepote svijeta
jesen, zime, proljeće i ljeta.
Pružimo im ruke i ljubav bez kraja
vodimo ih putem dobrote,
ona sve kroji i spaja.

Pokažimo djeci da smo djeca bili,
kroz igru i smijeh poklonimo im vrijeme
osjetit će tada da smo s njima bliski
to djeca vole, oni to cijene...

Vratimo djeci osmijeh na lice
nek tužan pogled srećom zablista.
Vratimo djeci osmijeh na lice
Nek' razdragano žive, ko' nebeske ptice.

Ana Christen Jezerčić

SUZA U OKU MOJE HRVATSKE

Svibanj je
Mjesec posvećen najvećoj ženi i Majci
Majci kojoj kroz stoljeća ostadosmo vjerni i
Što širom nam otvara srce svoje i svoja vrata
Majci što nad Domovinom mojom ruke širi
A mi joj tepamo - Kraljice Hrvata!

Svibanj je
Sve odiše svježinom proljeća
Buđenjem i šarenilom prekrasnog cvijeća
I najmirisnijim ružama koje u mojoj Domovini cvjetaju
I cvrkut ptica što iz dana u dan sve glasniji i razdraganiji biva
A moja Majka Domovina i ranjiva i ponosna u svibnju
I ja vidim je budnu i da bdije nad djecom svojom
Umjesto da umorna od svih ratova, mir uživa i sniva

Pitam je: Majko, zar se nisi umorila od bdijenja i čekanja
Od tmurne prošlosti, nadanja i lažnih obećanja,
Od tuđina, ulizica i domaćih izdajnika
Od krivokletnika i prokletnika
Perfidnih domoljuba i stoke sitnog zuba
Varalica i lopova i vlastodržaca komunističkog kova

Ne reče mi ništa, tek pogleda me blago
Al' u oku Majke Domovine ja suzu vidim
Suzu boli za nevinima
Suzu ponosa što toliki živote svoje za nju su dali
I suzu sreće za one koji je ljube i vole
Suzu koju dušman i zlotvor nikad izbrisati ne može i neće

Svibanj je.
Iz dana u dan po jedno sjećanje s tragovima davne i bliske prošlosti
Kao da iz svake kapi nedužno prolivene krvi prosule se latice crvenih ruža
Što u svibnju još jače zamirišu
Zovu nas na molitvu da prebiremo zrnca krunice
Nanizanih patnjama naroda moga
Kroz sva stratišta, kroz znane i neznane jame prepune kostiju nedužnih sinova i kćeri
Kroz sve križne putove i Bleiburge
Kroz Bljeskove i Oluje
Kroz krvlju stečenu slobodu
Koji braniti je još jednom od domaćih izdajnika
Što svetinje tvoje kaljaju i gaze
Vukovarske rane solju otvaraju
Tek mlade i započete živote ništavilom truju
Kršćanske korjene iščupat bi htjeli
Oni Boga vrijeđaju, odbacuju i psuju

Svibanj je
Suzu ti vidim u oku, Majko
Suzu za moju Hrvatsku i nad njom tvoje raširene ruke
Plaštem svojim zaogrnila si je
Da je ne snađu još veća zla i muke
I nije me strah Majko, jer znam da nas
Tvoja majčinska ruka vodi
I suza u oku tvome opominje
Da bdijemo i čuvamo svoje
Da istinu zborimo i pravdu tražimo
Jer pravi mir je samo onaj – MIR u slobodi.

Svibanj je
Znaš, Majko
Ja u tvom oku htjela bih vidjeti samo suzu radosti i sreće
Suzu tvoju od kristala, da moja Domovina zablista
Htjela bih da narod moj živi u ljubavi i slozi
Da svoju dičnu prošlost štuje i budućnosti se raduje
Da ostane vjeran Tebi i Kraljici Hrvata
Da suza tvoja Majko srećom zablista
Suza sjajnija i vrijednija od zlata

Milica Krakan, 13. svibnja 2013

NAROD SNIVA

Pitaš, zašto su mi koplja pala
Zašto te đavli u snu gone
Kao da je smrt sa usana udisala
Zamisli kad na brodu stojiš, a tone.

Sinoć sam plovio oblacima sivim
Kao barkom po moru plavom
Gledao zemlju u kojoj živim
Tražio očima, a ne glavom.

Slušao ljude što žele reći
Iskreno, k'o ispovijed posmrtnika
Gledao hramove, sve veći i veći
Valjda dika pobjednika.

Dok ljudi drhte, traže bijeg
Ko srna bez zaklona nasred lovišta
Jer joj tragove odaje snijeg
Shvativši, osim života nema ništa.

Crnih lešinara gledam jato
Gdje sa srne kida živo meso
Možda sam se i znojio zato
I k'o prut na vjetriću treso.

A srna šuti, ništa da rekne
K'o narod ponosan, makar ga peko
Sve dok ne udari, prije no što klekne
Svom žestinom k'o da je to čeko.

Ilija Ico Blažević

UČEM POTEZE

Vučem još posljednje poteze
Redajući sjećanja za kojim žalimo
Bez nekog reda, onako bez veze
Valjda nesvjesni da gubimo.

Vučem za sobom priče o svojoj prošlosti
Ko savjete nekim porukama
Nazirem strogo povezivanje okolnosti
Kao neka vrsta muke u rukama.

Vučem za sobom bezbroj trzaja malih
Ispričane odabranim tonom
Onih srećnih i onih za kojim žalih
Ne doživljene ovim zadnjim sutonom.

Vučem parčad mekih trenutaka
Tako blizu, mogao bih da ih dodirnem
Kao dokaz nekih postupaka
Koje ne smijem sa dna da podignem.

Vučem, kao da vidim budućnost
Ne znam više na čemu sam
Zar je stvarno bljeđa nego sadašnjost
A za nju bi trebao vječnost da dam.

Vučem, a trebao bi zatvoriti očne kapke
Da se sve obruši na dno vremena
Sve trenutke pretočim samo u slatke
I nedam gorčini klicu sjemenja.

Ilija Ico Blažević

NAŠ ŽIVOT

Kad ne ćeš, tražiš razloge,
kad želiš, nađeš načine.
poboljšavaš si život
kao hrani dodajući začine.

Razbijaš tabu teme,
analiziraš svoje gene.
Ostaješ ljudsko biće,
konzumiraš hranu i piće.

Neprohodnost društvenih slojeva ,
zbrka šifri i brojeva.
Avanturistički duh čovjeka
obiteljski mir i sloga.

Slučajni prijateljski susret
dobar otpjevan duet.
To je naš život
naša slika i portret!

Dubravka Pranješ

ZNAM DA NE MOGU

Osjetila naprežem, pokušavam misliti sluhom
Naivno lažem sebe da to mogu
Dok istinski prihvaćam priču sa ljudskim duhom
Sa godinama, pričam više o Bogu.

A što je sluh? Lice čovjeka?
K'o usamljen mjesec što visi na vidiku.
Ili trag zvijezda padalica? Kad padne poneka.
Možda me samo kušaju u rajskom hodniku.

Čime da se braniš? Smiješnim osmijehom.
Dok tiha usamljenost nadolazi od nogu
Ko smrt crna, zamotana utjehom
Molim se uzvišenom, a znam da ne mogu.

Pokušavam zavaditi osjećaje sa bistrim umom
Dok lažete nad vrijednošću mojih postupaka
K'o da glava ide nekim drugim drumom.
Pritješnjena odlukom, melankolično-opaka.

Molitva. Čami u mračnoj tuzi duha
Lišena radosti života i priča o Bogu
Dok smo osjećaje uprli k'o oči u časti sluha
Sebično misleći samo o sebi, a znam da ne mogu.

Ilija Ico Blažević

Poštovani,

pročitao sam tekst na vašem webu o onima koji traže pomoć i/ili zaposlenje. Potpuno se slažem sa vašim stavom. Sami smo krivi za ovakovo stanje. Mnogi ne izlaze na izbore i ovo je odraz toga. Sada svi misle da je izvan Hrvatske lako zaraditi novac. Kanada, Švicarska, Australija...

Svuda je jako teško, možda za dlapku lakše nego li u Hrvatskoj, ali ipak je jako teško. Vjerojatno je kod nas problem i to što, generalno, nismo obrazovani na onom nivou koji je potreban u današnje vrijeme. Tu prvenstveno mislim na znanja i vještine s područja stranih jezika, informatike (bilo koje područje da je traženo), turizma, proizvodnje hrane... Današnje tehnologije omogućavaju da čovjek obavlja posao s bilo koje točke zemaljske kugle i nije potrebno ići izvan svog rodnog mjesta da bi radio.

U Hrvatskoj postoje brojni primjeri mladih ljudi koji su u ovim kriznim vre-

menima odlično zaradili i rade još uvijek bolje nego li da su u Americi. Izrađuju aplikacije za pametne telefone, igrice, programe, web design... Naravno, poznavanje stranih jezika je najbitnije. Svi traže takve osobe, pogotovo ulaskom u EU.

Proizvodnja hrane u svijetu je najveći imperativ, pogotovo ekološka kao što se proizvodi u Hrvatskoj koja nije zagađena. Samo treba mudro osmisliti i preko interneta ponuditi svoje proizvode. Kod nas mnogi čekaju da im država ili netko veliki otkupi urod po iznimno visokim cijenama. Ima i onih koji su zaista u problemima zbog lihvarjenja banaka i otkupljivača. Ali to područje mora riješiti država.

Ima primjera u Hrvatskoj gdje su mladi ljudi u napuštenom atomskom skloništu pokrenuli svjetsku proizvodnju ljekovitih gljiva. Ne mogu proizvesti kolika je potražnja. Drugi pak proizvode egzotično voće i povrće.

Priča s plasmanom je slična. Odlične cijene postižu i ne mogu proizvesti kolika je potražnja. Treći su proizveli najbolji električni automobil na svijetu. Četvrti osmislili kako najbolje uskladišiti solarnu energiju. Peti nešto treće...

Puno ljudi kod nas se bavi proizvodnjom suvenira, šlinge, etno odjeće.... Doduše nije da se mogu obogatiti, ali mogu zaraditi za pokrivanje osnovnih životnih potreba. Tko god želi i u Hrvatskoj može zaraditi, ako je marljiv. Danas ne možeš pronaći nikoga tko

bi bio spreman nacijepati i unijeti drva u dvorište, kopati na njivi, očistiti snijeg.... Doduše to nisu enormno plaćeni poslovi, ali ako si marljiv, možeš zaraditi. Stvar je vrlo jednostavna. Treba se prikriti posla i stalno stjecati nova znanja i vještine. Kod nas mnogi u svojim glavama još žive u socijalizmu. Čekaju mirovinu ili kakvu drugu socijalnu pomoć. Kada završiš školovanje, nađi državni posao i ne radi ništa ili gledaj gdje ćeš zavrnuti kakvu veliku lovu da ne moraš raditi. Na ovakav način se ne ide naprijed.

Najveći posao je kada uđeš u politiku. Stranke se financiraju iz proračuna (država ili lokalna zajednica) i to obilno. Ako si još vješt i iskoristiš svoju političku funkciju, možeš si organizirati kakav posao za svoju firmu. I gle, bolje ti je nego li u Švicarskoj i Americi.

Još za kraj. Vi i ostali iseljenici najbolje znate kako je u tuđini i koliko je teško da te prihvate kao sebi ravnoga. Kod kuće imaš nekakav status i ugled, pa je ipak lakše. Najbitnije je kao Japanci i Kinezi, biti marljiv i obrazovan, pa ćeš tako uvijek smisliti kako zaraditi.

Mi smo pametan narod i imamo najbolju zemlju na svijetu. Samo trebamo učiti i zapeti s radom, a ne čekati da ti na lotu ili nekakav drugi laki način dođe lova.

Puno pozdrava svima u HKZ, iz Lijepe naše i vaše, Silvio J.

■

LAKŠE SE ISELITI U TUĐINU NEGO PROMIJENITI SEBE

ODGOVOR ISELJENIKA

Piše: Marko GRABIĆ, Pariz, www.hkz-kkv.ch

Članak Marka Biočine "Lakše se iseliti u tuđinu nego promijeniti sebe" objavljen u Večernjem.hr od 09.03.2013 potakao me da se osvrnem osobito na dvije insinuacije koje su nažalost pokvarile ostali tekst članka, prema da njegov naglašen pesimizam donekle opravdan. On doduše upozorava na gorući problem iseljavanja, ali ne analizira objektivne uzroke: da svako zašto ima zato.

Deplasirano je spočitavati da je "zadnjih pedesetak godina otišlo stotine tisuća samo da bi onda iz Kanade i Pariza htjeli propovjedati o tome kakva bi Hrvatska trebala biti". Poznato je da se u to vrijeme iz Jugoslavije odlazilo ne samo jugo-pasošom nego se i masovno bježalo preko granice, tražeći slobodu, demokratska prava, rada, kruha i ruha na Zapadu, dakle sve ono što nismo imali u vlastitoj domovini.

Svjedok sam događaja kada sam iz Dubrovnika napustio domovinu 1956. g. preko Jadrana; ostavši bez goriva nasred Jadrana, susreli smo drugi brod s

18 Konavljana i prešli smo k njima u brod te stigli u Monopoli kod Barija. Zašto naši mediji šute o stradalim Hrvatima koji su ilegalno prelazili granicu preko mora i kopna, i o velikom broju Hrvata izbjeglim iz jugo-komunističke tamnice?

U svom članku gosp. Biočina je otišao toliko daleko da je usporedio iseljavanje Hrvata izazvano jugoslavenskom komunističkom diktaturom i ekonomskom bijedom, s "biblijskom pošasti o roju skakavaca koji se nakon što požderu ljetinu na jednom polju sele na drugo".

Kada je već spomenuo Bibliju, bilo bi bolje da je citirao Jeremiju: "Ne plaćite za mrtvacom, plaćite za onima koji odlaze da se nikad ne vrate kući, da nikad ne vide svoju domovinu".

Ako tražimo odgovor tko je kriv za demografsku poražavajuću sliku Hrvatske, za nezaposlenost i odlazak mladih, dobivamo logičan odgovor da je krivnja na nesposobnim vlastima. U Hrvatskoj je na vlasti anacionalna manjina, koja je bila protiv osamostaljenja Hrvatske 1991. g., i to je jedan od razloga zbog čega mladi ljudi odlaze iz domovine u inozemstvo, kao i prije iz Jugoslavije. Što možemo očekivati od većine ljudi koji su danas na vlasti, čiji su roditelji bili jugo-komunistički kadrovi Titovog

režima, koji je mnoge od nas otjerao s rodne grude.

Usprkos svemu, kukanje nad našom sudbinom ne rješava ništa, a bili smo u težim neprilikama pa smo se othrvati i pobijedili. Istina, kao mali narod previše smo razasuti po svijetu, no ni u tome nije uvijek loše kada domovina ima financijsku i svaku drugu podršku svoje dijaspeore koja je nacionalno svjesnija nego što se misli u domovini, jer nisu svi "trubuhoborci".

I na koncu evo stih iz djela Marina Držića koja govori da nije zgorega u svijet bijeli poći i opet doma obogaćen znanjem doći, a glasi:

Tko doma ne sidi i ne žali truda po svijetu taj vidi i nauči svih čuda. ■

NASTAVAK UVODNIKA SA STR. BR. 2

Ako to nisu u stanju, onda to znači da je zanimanje za te aktivnosti i za njihove publikacije preslabo, pa i nema opravdanja za njihovo postojanje.

Znači, troškove izdavanja Libre je **“snosio hrvatski ribar i težak plaćanjem poreza u hrvatski proračun. Raspolaze li se tako s proračunskim novcem u jednom civiliziranom društvu?”**

Dio koji sam stavio pod navodnike nisu moje riječi nego citat, kojima je

Tihomir Nuić na portalu croatia.ch bezobrazno insinuirao, da je glavninu troškova od HKZ-a organizirane izložbe hrvatskog naivnog slikarstva i hrvatskih narodnih glazbala u Švicarskoj snosila hrvatska država.

Dok je to u našem slučaju Nuić potpuno krivo “predmijevao”, financiranje Libre je javno objavljeno i proslavljeno na korizmeni petak u restoranu Steve Karapandže, kako je objavio g. Ivan Ivić na svom portalu hrvati.ch. Nisam zamijetio nikakve komentare Tihomira Nuića u gornje citiranom stilu povodom tog događaja.

Vratimo se licemjerju aktualne vla-

de. Postavlja se pitanje, zašto takav obrat naše ljevice u odnosu prema dijaspori. Ima samo jedan logički zaključak, izbori se bliže i svaki glas je važan. Demokracija košta, rekao je Milanović, pitanje je samo tko ju plaća a kome koristi.

Bog nam je u jednom trenutku pomogao, većina će se složiti. Ali na vjeronauku sam naučio da ne treba skrštenih ruku zazivati božju pomoć, nego se i sam potruditi.

U jednom trenutku je to funkcioniralo, branitelji to znaju. ■

Poštovana gospodo,

nisam član i zato ne znam hoćete li htjeti objaviti moje pismo. Ustvari pokušao sam nešto upisati u knjigu gostiju na vašoj stranici, koja je nažalost zatvorena. Zato sam vam poslao e-mail. Primio sam doduše potvrdu da ste ga primili, no do danas nisam dobio odgovora a ne vidim niti da ste što poduzeli.

Poslao sam vam vijest o tome da je Hrvatski kulturni klub iz Badena za financiranje svoje Libre dobio novce od države Hrvatske i pitao vas kakav je vaš stav po tome pitanju. Očekivao sam

da ćete javno osuditi taj slučaj s obzirom da je krajnje žalosno, da ne kažem prostački drsko, da oni koji su napravili puno zla svima nama u Švicarskoj, ali i Hrvatskoj kao državi općenito, bezskrupulozno uzimaju novac malog hrvatskog čovjeka kojega u principu preziru, čak i mrže.

Klevetama, lažima i manipulacijama posvadjali su pola nas koji smo još donekle aktivni, a one druge su naveli na to da se razočarani povuku u svoje čahure i da ih više nigdje nema u javnom životu.

Vrhunac zlobe tih jugo-nostalgijara i njihova osveta Hrvatima, bila je zabrana ulaska u Švicarsku Marku Perkoviću Thompsonu. Uvažena gospođa, glavna urednica Libre, Vesna Polić, baš ona osobno smjestila je Marku zabranu lažući Švicarcima da je opasan nacionalista. I danas baš ta žena ima obraza tražiti novac od hrvatskih poreznih obveznika, znači i od Marka Perkovića Thompsona!!!

Krovna udruga HSK čiji ste i vi član, nije se ponijela drugačije od Vesne Po-

lić, Libre i Hrvatskog kulturnog kluba. I oni bi da ih mali hrvatski čovjek financira. Molim vas, kome je u Hrvatskoj do pjesničkih susreta kada ljudi ne znaju kako obući i nahraniti djecu? Hrvatska sirotinja mora financirati luksuz Hrvata u inozemstvu, zar to nije Bogu za plakati?

Kada sam čitao o tome, bilo me je stid što pripadam iseljeničkom korpusu, crvenio sam se i preznojavao od muke. Zar smo na tako niske grane spali? A što je sa stalnim naglašavanjem kako su Hrvati po svijetu dobrostojeći, pa čak i bogati?

Očekivao sam od vas, jer vidim da dišete hrvatski, da ćete najoštrije osuditi gornje primjere razbacivanja hrvatskog novca, ali vi šutite. Pošto nisam dobio nikakva odgovora, pitam se niste li i vi zatražili financiranje recimo Društvenih obavijesti? To bi bilo obrazloženje za vašu šutnju.

U iskrenoj nadi da ću primiti odgovor koji će me umiriti, a to je da ste 100 % drugačiji od gore prozvanih, prijateljski vas pozdravljam, Stjepan K. (Ime je uredništvu poznato)

ODGOVOR HKZ

Pisama sličnog sadržaja primili smo nekoliko, kao i telefonskih poziva. I da odmah umirimo gospodina Stjepana, javljamo da nikada nismo tražili, niti mislimo zatražiti bilo kakvu pomoć od Hrvatske, a najmanje onu novčanu.

Naše se mišljenje, po pitanju financiranja projekata Hrvata u inozemstvu novcima hrvatskih ljudi u Domovini, ne razlikuje od vaših. Točno, slažemo se, sramotno je i jadno uopće doći na ideju zatražiti novac. Kad ne bismo imali drugoga izlaza, mi bismo prije zatvorili Zajednicu, nego napravili taj korak.

Svaka udruga, koja se takvom može nazvati, odnosno koja ima članove, ima i primanja od članarina. Ako svoje projekte ne može samostalno financirati, to znači da za njih nema interesa, a što na tržištu nije traženo, toga ne treba ni biti, pa onda ni takve udruge nemaju oprav-

danje za svoje postojanje.

Zašto nismo javno reagirali? Dozvolite jedno protupitanje: Zašto mislite da bismo trebali? Nije naša dužnost drugima davati lekcije. Njihova je stvar što će i kako raditi, a na vama je dragi Hrvati i Hrvatice, hoćete li se s njima družiti, javno ih kritizirati ili ih ipak izbjegavati i ignorirati, kao što to mi radimo.

Vrijeme koje ulažemo u rad Zajednice, previše nam je dragocjeno, da bismo ga trošili na komentiranje nedoličnog ponašanja određenih skupina i po jedinaca. Radije ga investiramo u projekte koji Hrvatsku ništa ne koštaju, ali joj itekako koriste. Primjerice širenje istine o Hrvatskoj među švicarskim studentima (vidi str. 35).

Što se pak tiče Hrvatskog svjetskog kongresa, gospodine Stjepan, tu niste dobro informirani. Sabor HKZ je još 27. studenog 2011. odlučio o istupu iz članstva. Jedan od razloga je bilo i naše neslaganje s planovima HSK da od Hrvat-

ske treba tražiti financiranje određenih projekata.

Dakle, kao što vidite, HKZ ne će naći među onima koji iz Hrvatske izvlače novce. Mi ih u Hrvatsku dajemo! Primjerice za kupnju orgulja u Vukovaru, popravak orgulja u Vinkovcima i Pagu, gradnju dječjeg igrališta u Vinkovcima, donacijom za mlade mame i njihove bebe....

Poruka vama koji ste se po gornjem pitanju javili, molimo, ne očekujte od HKZ da se bori protiv nečega što vas smeta. Uradite to sami. Vaše otvoreno pismo, komentar, članak, rado ćemo objaviti i na web stranici i u DO.

Uz prijateljske pozdrave,
Upravni odbor HKZ

P.S. Skrećemo pozornost na Uvodnik s osvrtnom na temu financiranje udruga u inozemstvu!

S PAPINSKOG PRIJESTOLJA
U POVIJESNE KNJIGE

VELIKA OSTAVKA VISOKOG STILA

Piše Dunja Gaupp

U knjizi "Umjetnost abdikacije" njemački je germanist Mathias Mayer opisao primjere dobrovoljnog odlaska s položaja i objasnio zašto je abdikacija većine velikih ličnosti u povijesti zabilježena kao neuspjeh i u uspomeni ostala kao profana ostavka.

Mayer piše kako se još 1689. g. govorilo da je dobrovoljna ostavka "velikih prinčeva nepoznato čudo", a da bi se moglo govoriti o "velikoj ostavci", moraju biti ostvarena 3 preduvjeta:

1. ostavka mora uslijediti dobrovoljno
2. mora biti istinito i jasno obrazložena,
3. zadnji nastup mora biti korektan i uvjerljiv.

Ispuniti sva tri kriterija rijetko je kome uspjelo. Jedan od njih je bio Papa Benedikt XVI. Njegova je ostavka bila dobrovoljna, iznesena je bez taštine i djelovala je apsolutno autentično, stoga se može govoriti o "velikoj ostavci visokog stila".

U više tisućljetnoj povijesti katoličke crkve, ovo je tek drugi slučaj dobrovoljnog napuštanja Petrove stolice. Prvi je to napravio 1294. godine Papa Celestin V. samo 5 mjeseci nakon svoga izbora, a odlazak je imao tragične posljedice za njega samoga i nikako se ne može ubrojiti u "veliki odlazak".

Prvi koji je na veličanstveni način odstupio sa svoje dužnosti bio je car Karlo V. (1556.) Govorilo se da u njegovom carstvu sunce nikada ne zalazi, pa je dobio pridjev "Veliki". I unatoč tome, taj veliki čovjek sebe nije doživljavao kao svemogućeg vladara, osjećao je svoju ljudsku nemoć koja ga je dovođila u nedoumicu. Često se sam od sebe distancirao kako bi lakše preispitao svoju vladarsku moć i njen utjecaj na donešene odluke. Portreti ga prikazuju kao zamišljenog čovjeka svjesnog da

Car Karlo V. / kraljica Kristina / papa Benedikt

mu je služba darivana samo na određeno vrijeme i da je njegova dužnost vršiti je savjesno na korist cijeloga carstva. Svemoguću Karlo Veliki bio je svjestan svoje konačnosti. 16. siječnja 1556. g. dolazi do nevjerojatne akcije jednoga cara. Bez ikakve potrebe ili prisile Karlo Veliki s Francuskom zaključuje primirje, svome sinu Filipu predaje Španjolsku, Siciliju i Novu Indiju u Americi, a svome bratu Ferdinandu prepušta krunu. On sam se povlači u samostan San Yuste. Njegov je odlazak bio studiozno organiziran, poput preuranjene osmrtnice. Karlo V. Veliki postao je uzor za "veliki odlazak".

Stotinjak godina nakon Karla Velikog, od prijestolja i moći su se dobrovoljno i u velikom stilu oprostili švedska kraljica Kristina (1645.) i poljski kralj Ivan Kasimir (1668.). Oboje su se izričito pozvali na Karla V. kao svoj uzor, naglasivši da je "nemoguće ponoviti umjeće njegovog odlaska".

Nasuprot velikanima prošlosti, veliki političari našeg vremena samo rijetko nalaze pravi trenutak za odlazak, kaže Mayer. Na pamet mu pada samo Hans-Dietrich Genscher, koji je, nakon impozantnog životnog djela kao tadašnji ministar vanjskih poslova, sam sebi odredio pravo vrijeme za odlazak.

"Drugi, gotovo inflacijski slučajevi odstupanja, sličniji su dezerterstvu ili nedostatku savjesnosti, nego veličanstvenom odstupanju. Otkazi su dosegli zastrašujuće dimenzije. K tome, danas

rijetko tko odlazi dobrovoljno, kao što se vidi iz nedavnih primjera: Karl-Theodor zu Guttenberg (njemački ministar obrane), Philip Hildebrand (predsjednik švicarske nacionalne banke) ili Annette Schavan (njemačka ministrica istraživanja). Oni su posrnuli na svojim vlastitim prekršajima", kaže Mayer. A mi bismo za primjer mogli navesti Ivu Sanadera.

Njemački povjesničar Michael Philipp piše: "U potpunosti dobrovoljno otići, uspijeva samo manjini. Taj uspjeh je impresivan zato što predstavlja realnu svijest o sebi samom, a što među političarima nije jako rašireno. Čini se da je to Papi Benediktu uspjelo."

Renomirani njemački teolog Hubertus Halbfas, smatra da je pontifikat Benedikta XVI za crkvu bilo izgubljeno vrijeme: "Sputavanjem reformi onemogućio je preuređenje crkve, ali svojim povlačenjem pokazao je veličinu. Crkvi je time možda napravio i veliku uslugu, jer će njegovi nasljednici stajati pod pritiskom; od njih će se očekivati i tjelesne i duhovne sposobnosti. Bilo bi to najvrijednije nasljedstvo pape Benedikta i jedino koje bi ga, usprkos ostavke, dovelo u povijesne knjige".

Hrvatskim političarima, posebice vladajućim, očito nije stalo da u povijest uđu po "velikoj ostavci visokog stila". Njihov je uzor "besmrtni" diktator Tito: bez jedne noge, a s drugom u grobu, nije ni pomišljao na dostojanstveni oprostaj od vlasti i života! ■

SKURILNI EUROPSKI PROPISI

EU ZABRINUTA ZA ŽIVOT BEBA

Piše Dunja Gaupp

Jeste li ikada čuli da je neka beba umrla zato što ju je zadavila vrpca na kojoj je bila pričvršćena dudu? Naravno da niste.

Niti Europska komisija nije čula za bilo što slično, priznali su to sami, ali se ipak više od 10 godina bavila tim "prevažnim" pitanjem. I donešena je uredba kojom se regulira sve oko dudu!

Duda mora biti pričvršćena na lanac

od drvenih ili plastičnih kuglica, a taj lanac se mora posebnom kopčom pričvrstiti na odjeću. No koliko lanac smije biti dugačak? E, to ćete saznati iz Uredbe, gusto napisane na 52 stranice, sa 8 poglavlja od kojih svako ima 40 podnaslova!

Da je taj lanac jako neudoban, jer su kuglice i kockice tvrde i žuljaju, kao i sama kopča, o tome EU komisija nije vodila brigu. Kao ni o tome da bi lanac mogao puknuti, a rasute kockice i kuglice završiti u ustima, što bi stvarno moglo dovesti do problema, pa i gušenja.

No dobro, možda će Uredba biti dorađivana kada stignu Hrvati i brojčano pojačaju administraciju, koja je "pretrpa-

na" takvim i sličnim problemima. ■

TKO BI SI TO MISLIO?

U HRVATSKOJ NAJMANJE PROVALA, U ŠVICARSKOJ NAJVIŠE

Piše: Osvin Gaupp

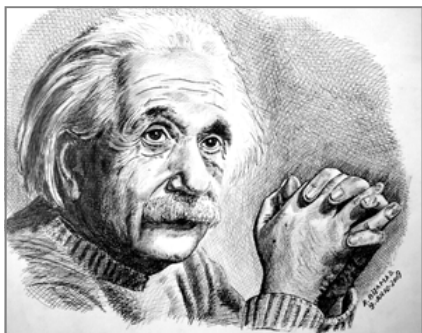
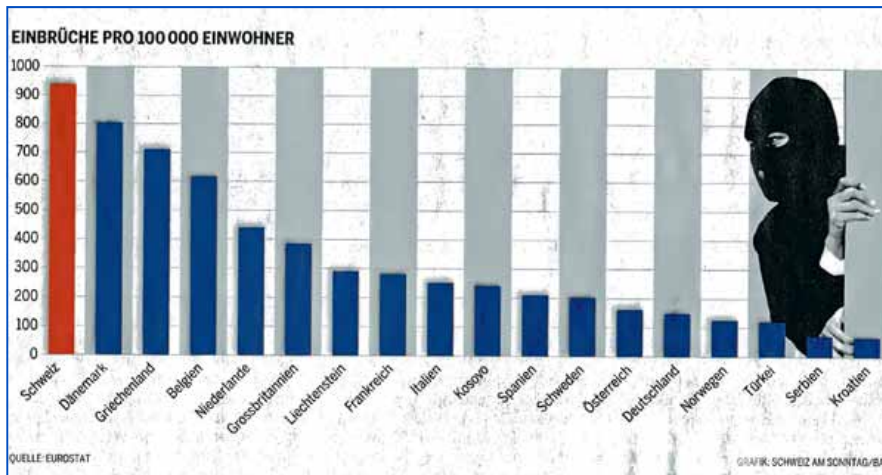
U Švicarskoj se u zadnje vrijeme na veliko diskutira o prednostima i nedostacima slobodnog useljavanja radne snage iz Europske unije. Nedostaci su sve vidljiviji pa je zbog toga upitno da li će se taj slobodni protok radne snage proširiti i na Hrvatsku nakon što je postala članica EU (vidi članak na str. 23). Uslijed slobodnog useljavanja stanovništvo Švicarske naglo raste što dovodi do raznih infrastrukturnih problema ali i rasta kriminala. Švicarska je postala zanimljiv cilj za organizirane kriminalne bande, koje prije svega dolaze iz Rumunjske i Francuske, pri čemu se u drugom slučaju radi skoro isključivo o Ciganima, ali i iz istočne Europe.

Uslijed toga je Švicarska postala europski rekorder po broju provala. U

prosijeku svakih 8 min. negdje u Švicarskoj provalnici nasilno ulaze u stan ili kuću, odnosno godišnje ima 932 provala na 100'000 stanovnika. Odmah iz Švicarske po broju provala dolaze Danska i Grčka, dok je u statistici objavljenoj u *Aargauer Zeitung* od 31.03.2013., Hrvatska na zadnjem mjestu sa oko 70 provala na 100'000 stanovnika (vidi grafiku). To znači da je vjerojatnost prosječnog stanovnika Hrvatske da ga po-

sjetu provalnici skoro 14 puta manja nego u Švicarskoj.

Ipak smo u nečemu bolji, pa makar možda i zbog toga što se kod nas nema što ukrasti. Bez obzira na to, s tim se podatkom možemo pohvaliti kod Švicaraca. ■

PUNO JE TEŽE RAZBITI
PREDRASUDU NEGO ATOM

ALBERT EINSTEIN

nije bio samo jedan od najvećih genija u povijesti, nego također i čovjek od duha i pera. Evo nekoliko njegovih jedinstvenih dosjetki i najslavnijih citata

- Teorija je, kad se sve zna, a ništa ne funkcionira.
- Praksa je, kad sve funkcionira, a nitko ne zna zašto.
- Znanost bez razboritosti je kao igra na lutriji. Znanstvenik se naime izlaže opasnosti da izgubi sve što je uložio.
- Svijet ne će upropastiti oni koji rade zlo, nego oni koji ga nastoje unaprijediti i oni koji ne rade ništa.
- Život je kao vožnja biciklom: treba neprestano ići naprijed, bez zaustavljanja, da se ne izgubi ravnotežu.
- Nikakva otkrića, nikakav napredak, nikakva znanost već odavno ne vode računa o tome postoji li negdje jedno nesretno dijete...

- Nikad ne mislim na budućnost, ona i onako dolazi vrlo brzo.....

- Mašta je puno važnija od znanja. Može se sve znati, ali ništa ne napraviti, dok se sa malo mašte može napraviti sve.

- Postoje samo dvije beskonačne stvari: svemir i ljudska glupost ... ali za svemir baš nisam potpuno siguran.

- Ima više savršenstva u običnoj kapljici vode, nego u svim strojevima, koje su izmislili ljudi.

- Ako se dogodi da jednog dana nestanu sva stabla, čovjeku će preostati samo njegovo rodoslovlje da nad njim plače.

- Ja mislim, da stvar, koju je na svijetu najteže razumjeti, je način na koji je izračunan porez na financijskom formularu.

- Puno je teže razbiti predrasudu nego atom.

- Najvažnije za znanstvenika nisu njegove diplome, niti broj godina njegovog znanstvenog rada, pa niti iskustvo, nego posve jednostavno – njegova intuicija.

- Nažalost, znanstvena otkrića su često kao sjekira u rukama patološkog kriminalca.

- Obrazovanje, to je ono, što ostane, nakon što osoba zaboravi sve, što je naučila u školi.

- Ne znam, koje će se oružje rabiti u trećem svjetskom ratu, ali sam siguran da će se u četvrtom ratovati praćkama i kamenjem.

- Svakom čovjeku, koji misli da može tumačiti i poučavati stvari o "onom svijetu" - Bog će se nasmijati...

Albert Einstein

1879.: rođen u Ulmu, Njemačka

1955.: Umro u Princetonu, USA

Pripremio, Ivan Remeta JOHNNY ■

JOŠ JEDNA EINSEINOVA IZREKA

Dodatak Osvin Gaupp

Na zidu pored mog radnog stola u uredu, kao moto za rad, obješen je slijedeći citat Alberta Einsteina:

"Sve bi trebalo napraviti tako jednostavno koliko je moguće, ali ne jednostavnije."

To kao dodatak prilogu "Skurilni europski propisi" na str. 44. ovih DO.

Tko kaže da hrvatski političari ništa ne rade dobro! Oni svim svojim intelektualnim snagama rade na stvaranju materijala za dobar humor, kojim ne uveseljavaju samo hrvatski narod, nego evo sada i cijelu Europu - Ingrid budi hvala!

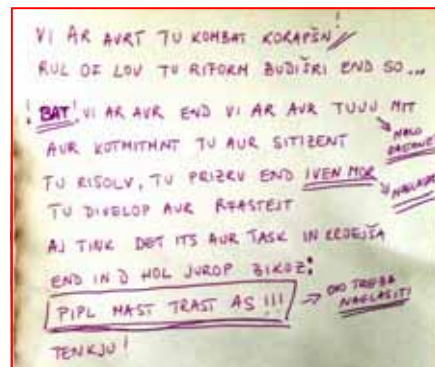
Internet formalno bruji o Ingrid i njezinom jedinstvenom govoru u EU parlamentu. Uglazbili su je, stihovima opjevali... Mesić bi rekao: kud god se okreneš, svuda Ingrid, ne možeš ni paštetu otvoriti, a da ti iz nje ne iskoči baš ona!

Ingrid Antičević Marinović, hrvatska promatračica u Europskom parlamentu, sve nas je 'zadivila' svojim znanjem engleskog jezika. Svi se danas pitaju - kada i gdje ga je tako 'dobro' naučila? Nažalost, morat ćemo vas razočarati; iz 'pouzdatih izvora' doznali smo kako je

TRAGIKOMIČNA HRVATSKA SVAKIDAŠNJICA

Mrs. Antičević Marinović imala ni više ni manje nego - šalabahter! (Autor: Z.S. Photo: Facebook/Portal za žene)

Uz brojne kritike građana Vladi putem Facebooka, prenosimo jednu koju im je uputio student Ante Špaco Plečaš koji pokušava pronaći sezonski posao. 'Nije mi jasna jedna stvar, ja kao student pokušavam naći sezonski posao u turizmu i javljam se na stotine oglasa u kojima je jedan od glavnih uvjeta tečno poznavanje jednoga stranog jezika (u većini slučajeva je to engleski), najmanje jednoga, u većini slučajeva traže se poznavanje 2 ili 3 strana jezika, a to je samo za konobarenje, recepciju pa čak i za spremača/icu, pa meni nije jasna jedna stvar. Koliki mozgovi trebate biti da pošaljete u europarlament kao promatrača osobu koja ne zna guknuti slovo engleskog jezika i ta ista osoba predstavlja sve nas ostale, pa zar ne mislite, kad vide kakva je ona, da ne će suditi i nas ostale na osnovu nje! Ma svaka vam čast, ja za čistiti sobe po Hvaru moram znati TEČNO engleski jezik, a vi za rad u EURO PARLAMENTU ne trebate, jer zašto bi trebali ipak

ste to VI! Sami se birate, al' nažalost ne sramotite se sami, sramotite i nas ostale! Pipl dont trast ju, bat ju dont rili ker!

Da druga pravila vrijede za političare i 'obične smrtnike', još jednom je pokazala SDP-ova saborska zastupnica. U isto vrijeme dok je ona muku mučila s govorom na engleskom jeziku pred europarlamentarcima, na tisuće visokoobrazovanih građana sa znanjem nekoliko stranih jezika čeka na burzi u nadi da će dobiti šansu za posao.

Autor: Martina Pauček Šljivak

INTERNETOM KRUŽI VIC O ZORANU MILANOVIĆU

U jednoj banci:

Zoran Milanović: Dobar dan. Molim vas, možete li mi unovčiti ovaj ček?

Šalterska službenica: Naravno, gospodine. Možete li mi dati osobnu?

ZM: Paaa, zapravo, i ne nosim svoju osobnu sa sobom. Nekako mislim da mi i ne treba. Valjda znate tko sam, je li..

ŠS: Da, znam tko ste (nasmije se), ali to su pravila naše banke. Žao mi je što

inzistiram, ali to sam obvezna napraviti.

ZM: Ali, možete pitati bilo koga ovdje, sigurno svi znaju tko sam.

ŠS: Gledajte, ja vam vjerujem, ali ipak trebam neki dokaz.

ZM: Preklinjem vas, isplatite mi ovaj novac, nemam sad osobnu sa sobom, to sam ja, premijer.

ŠS: Mogu vam samo ispričati jedan sličan primjer. Prekjučer je tu ušao Mario Mandžukić, također bez osobne iskaznice. Nakon rasprave, jedan čovjek koji je bio u redu na drugom šalteru, viknuo je: Mandžo, ide lopta. Mandžukić se

okrenuo, skočio i škaricama pogodio loptu i zabio je u rašlje ulaznih vrata. Nakon toga, svima je bilo jasno da je to Mario Mandžukić, pa smo mu isplatili novac. Eto, možda nam i vi možete nečim dokazati da ste to baš upravo vi.

ZM: Uh, sad ste me baš zatekli. Totalno sam bez ideje. Nemam pojma što bih napravio, ništa mi ne pada na pamet...

ŠS: Jel' vam odgovaraju novčanice od 500 i 200 kuna ili da sve isplatim po 100?

Da umreš od smijeha! Bez dvojbe, to je predsjednik Vlade Republike Hrvatske!

IMPRESSUM**NAKLADNIK / HERAUSGEBER:**

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA U ŠVICARSKOJ
KROATISCHER KULTURVEREIN IN DER SCHWEIZ

Društvene obavijesti -

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U CH

ZA POTPISANE ČLANKE ODGOVARA AUTOR, ZA NEPOTPISANE
UREDNIŠTVO

Uredništvo / Redaktion:

Osvin Gaupp, glavni urednik / Chefredaktor
Tomislav Kukalj, urednik web stranice
Dunja Gaupp, grafičko oblikovanje
Darko Kolić, član uredništva
Jasna Mahler, član uredništva

Priloge i oglase slati na:

Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zürich
e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch
www.hkz-kkv.ch

**Vodstvo udruge /
Führungsorgane****Upravni odbor /
Vorstand:**

Ivan Matarić, predsjednik
Dunja Gaupp, Tomislav Kukalj,
Darko Kolić, Milica Krakan

**Nadzorni odbor /
Kontrollstelle:**

Vice Baraban, Mirjana Juričić

**Kolektivni član /
Kollektivmitglied:**

Hrvatsko glazbeno društvo
"Tamburica", Vorarlberg

**Počasni članovi /
Ehrenmitglieder:**

dr. Vlado Šimunović,
prof. dr. Marko Turina,
† ing. Stipe Roščić,
† prof. dr. Žarko Dolinar,
† fra Lucijan Kordić,
† dr. Jure Petričević,
† prof. dr. Vladimir Prelog,
† dr. Tihomil Rađa

OBAVIJEST
Iznos članarine
od 01.01.2013.

Za pojedinca:

80.– franaka

Za obitelj (dvije osobe):

100.– franaka

Zamolba

Poštovani primatelji
Društvenih obavijesti,
molimo vas mislite na to da
nam na vrijeme javite
promjenu prezimena i/ili
adresu stanovanja.

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CHF	Kom.
<i>Kroatischer Unabhängigkeitskampf: Berechtigt und gerecht</i>	20.-	
<i>Hrvatski domovinski rat 1991.-1995. Strateški pogled</i> Davor Domazet-Lošo	30.-	
<i>Predsjednik protiv predsjednika,</i> Zdravko Tomac	25.-	
<i>Ponoćne misli,</i> Zdravko Tomac	25.-	
<i>Trećejanuarska Hrvatska,</i> Joško Čelan	25.-	
<i>Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000.</i> Joško Čelan	25.-	
<i>Oteto zaboravu,</i> Joško Čelan	30.-	
<i>Presvijetli i Rabin,</i> Miroslav Međimorec	30.-	
<i>Anglo američki establishment,</i> Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
Haaški sud "Zajednički zločinački pothvat" - Što je to?	15.-	
<i>S one strane granice,</i> Š. Š. Čorić	25.-	
<i>CD "Zabranjena priča",</i> Dario Plevnik	15.-	
<i>DVD "Oprez, Mine!"</i> - Zbor Angelus humanitarni koncert "Pazi, ne gazi"	20.-	
DVD, predstavljanje knjige admirala Domazeta "Hrvatski domovinski rat..."	15.-	
<i>Vjera u sjeni politike</i> Damir Borovčak	20.-	

(poštarina nije uračunata u cijenu)

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica

Kroatischer Kulturverein

Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti E-Mail-om

- UPOZORENJE -
Molimo ne koristite stare
uplatnice!

Uplate izvršite na slijedeću adresu

Einzahlung für:

Aargauische Kantonalbank,
5001 Aarau

Zugunsten von:

Kroatischer Kulturverein

5400 Baden

Konto 50-6-9

IBAN:

CH63 0076 1503 3204 0200 1

VAŽNE ADRESE**Veleposlanstvo RH**

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 031 3520275, Fax: 0313520373
Konzularni odjel:
Tel. 031 3525080, Fax: 0313528059

Konzulat RH

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 044 4228318, Fax: 044 4228354

Konzulat RH

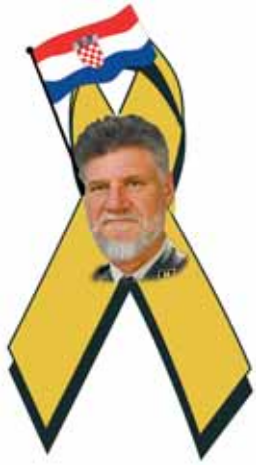
Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310,
Fax: 091 9672110

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Zürcherstrasse 48, 8953 Dietikon
telefon 044 212 65 44; fax 044 212 65 46
e-mail: hds-ch@bluewin.ch

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

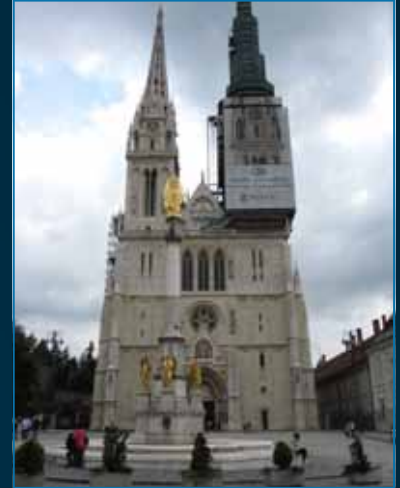
KROATISCHER KULTURVEREIN
POSTFACH 5837
CH-8050 Zürich

ZAGREB - HAUPTSTADT KROATIENS

St. Markus Kirche

Kathedrale

Nationaltheater

Universität

Haupt-Markt Dolac

Friedhof

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

ABSENDER: KROATISCHER KULTURVEREIN, POSTFACH 5837, 8050 ZÜRICH